

Embættisafgreiðslur skrifstofu borgarstjórnar 30. ágúst 2018 - R18080043

	Fundargerðir:	
R18010025	Fundargerð 84. fundar SSH	Sent borgarfulltrúum til kynningar.
	Annað	
R18080143	Erindi skrifstofu eigna og atvinnuþróunar, dags. 27.8.'18, vegna Bergþórugötu 18-20	Sent borgarlögmanni til yfirferðar.
R18040180	Styrkumsókn Matarhátíðar alþýðunnar, ódags.	Sent MOF til meðferðar.
R18080139	Erindi SFS, dags. 23.8.'18, varðandi tillögu, um að auka hagkvæmi í innkaupum SFS.	Sent borgarfulltrúum til kynningar.
R18080159	Tillaga borgarráðsfulltrúa Sjálfstæðisflokks um að ekki verði mokað yfir steinbryggju við Tryggvagötu, dags. 30.8.'18.	Sent til meðferðar skipulags- og samgönguráðs.
R18050220	Tillaga borgarráðsfulltrúa Sjálfstæðisflokksins um ástandsskoðun á íþróttahúsi Hagaskóla, dags. 24.5.'18.	Sent USK til meðferðar.
R18050147	Tillaga borgarráðsfulltrúa Sjálfstæðisflokks um að kanna möguleika á flutning nýbyggingar Dalskóla, dags. 23.8.'18.	Sent til meðferðar skipulags- og samgönguráðs.
R18080134	Tillaga um upplýsingagnagrunna á öll svið borgarinnar, dags. 23.8.'18	Sent tölfraði og greiningu til umsagnar.
R18080158	Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Flokks fólksins um kostnað vegna sérkennslu, dags. 30.8.'18	Sent SFS og FMS til umsagnar.
R18060137	Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Sósíalistafllokks Íslands um umfang útivistunar verktakasamninga við launafólk og starfsmannaleigu, dags. 30.8.'18.	Sent FMS til umsagnar.
R18060137	Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Sósíalistafllokks Íslands um upphæð greiðslu fyrir þjónustu útivistunar verktakasamninga við launafólk og starfsmannaleigur, dags. 30.8.'18.	Sent FMS til umsagnar.
R18060137	Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Sósíalistafllokks Íslands um þróun á umfangi útivistunar verktakasamninga og aðkeyptri þjónustu síðustu 10 ár, dags. 30.8.'18.	Sent FMS til umsagnar.
R18060137	Tillaga áheyrnarfulltrúa Sósíalistafllokks Íslands um að könnuð verði áhrif útivistunar á kjör launafólks, dags. 30.8.'18.	Sent FMS til umsagnar.
R18060137	Tillaga áheyrnarfulltrúa Sósíalistafllokks Íslands um að talað verði við einstaklinga sem starfa í gegnum verktakasamninga eða starfsmannaleigur, dags. 30.8.'18.	Sent FMS til umsagnar.
R18060137	Tillaga áheyrnarfulltrúa Sósíalistafllokks Íslands um að umfang útivistunar sé kannað, þ.e. fjöldi starfsfólks o.fl., dags. 30.8.'18.	Sent FMS til umsagnar.
R18060137	Tillaga áheyrnarfulltrúa Sósíalistafllokks Íslands um að kannað sé umfang útivistunar verktakasamninga, dags. 30.8.'18.	Sent FMS til umsagnar.
R18060137	Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Sósíalistafllokks Íslands um yfirlýsingu fyrir bjóðendur í verk hjá Reykjavíkurborgar, dags. 30.8.'18.	Sent FMS til umsagnar.
R18080138	Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Flokks fólksins og Sósíalistafllokks Íslands um kostnað við atvinnuauðlýsingar SFS, dags. 23.8.'18.	Sent FMS til umsagnar.

R18070035	Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Flokks fólksins um kostnað vegna aðkeyprar sálfræðiþjónustu, dags. 23.8.'18.	Sent skrifstofu borgarstjóra til umsagnar.
R18070034	Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Flokks fólksins um sundurliðun kostnaðar vegna bílstjóra borgarstjóra, dags. 23.8.'18.	Sent skrifstofu borgarstjóra til umsagnar.
R17100046	Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Miðflokksins um dómsmál E-3132/2017, dags. 23.8.'18	Sent skrifstofu borgarstjóra til umsagnar.
R180120068	Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Miðflokksins um lóðaúthlutanir á síðasta kjörtímabili, dags. 23.8.'18.	Send SEA til umsagnar.
R18080131	Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Miðflokksins um starfslokasamninga, dags. 23.8.'18.	Sent mannauðsdeild til umsagnar.
R17040005	Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Miðflokksins um uppbyggingu á Vesturbugt, dags. 23.8.'18.	Sent SEA til umsagnar.
R17080085	Erindi SSH, dags. 23.8.'18, varðandi svæðisskipulagsbreytingu á höfuðborgarsvæðinu, vaxtamörk á Álfsnesi.	Sent USK til meðferðar.

Reykjavíkurborg

skrifstofa eigna og atvinnuþróunar

Reykjavík, 27. ágúst 2018
R18080143

Borgarráð

Bergþórugata 18 og 20, útboðsskilmálar.

Óskað er eftir að borgarráð samþykki meðfylgjandi útboðsskilmála fyrir sölu byggingarréttar að Bergþórugötu 18 og sölu fasteignar að Bergþórugötu 20.

Greinargerð: Deiliskipulag fyrir Skólavörðuholt var auglýst í b-deild stjórnartíðinda þann 6. júlí s.l. Lóðirnar við Bergþórugötu 18 og Bergþórugötu 20 liggja innan þess deiliskipulagsreits. Á Bergþórugötu 20 var rekið barnaheimili sem flutt hefur úr húsinu. Lóðin nr. 18 við Bergþórugötu var nýtt sem hluta leiksvæðis fyrir leikskólann en þar hefur verið samþykktur byggingarréttur fyrir nýrri byggingu. Útboðsskilmálarnir taka til sölu byggingarréttar og sölu fasteignar.

Óli Jón Hertervig

Hjálagt:

Drög að útboðsskilmálum fyrir Bergþórugötu 18 og 20.

Drög

ÚTHLUTUNAR- OG ÚTBOÐSSKILMÁLAR

**Fyrir sölu fjölbýlishúss Bergþórugötu 20 og sölu
byggingarréttar á lóð Bergþórugötu 18**

Samþykkt á fundi borgarráðs þann

Efnisyfirlit:

1.	Útboð sölu fjölbýlishúss og byggingarréttar	3
1.1	Gildandi deiliskipulag, skilmálar og tilboðsblað.....	3
2.	Tilboð í fjölbýlishús og byggingarrétt	5
2.1.	Söluverð fjölbýlishúss og byggingarréttar	5
2.2.	Lóðin er byggingarhæf.....	5
3.	Tilboðsgjafar og tilboð.....	5
3.1.	Sameiginleg ákvæði um tilboðsgjafa og tilboð.....	5
3.2.	Skýringar á útboðsgögnum	6
3.3.	Opnun og samþykkt tilboða	6
4.	Almenn ákvæði	6
4.1.	Samningsgerð.....	6
4.2.	Áhrif skipulagsbreytinga á söluverð byggingarréttar.....	7
4.3.	Önnur gjöld	7
4.4.	Framsal byggingarréttar	7
4.5.	Veðheimildir	8
4.6.	Lóðarleigusamningar	8
5.	Tímafrestir, vanefndir, riftun og viðurlög.....	8
5.1.	Greiðslufrestur, vanskil og viðurlög við þeim	8
5.2.	B-dagur, framkvæmdafrestir, viðurlög við brotum og riftunarheimildir	8
Fylgiskjal I.	Um fjárhagsstöðu tilboðsgjafa.....	10
Fylgiskjal II.	Núgildandi lóðaruppráttur og tillaga að breytingu.	11
Fylgiskjal III	deiliskipulagsuppráttur	13

ÚTHLUTUNAR- OG ÚTBOÐSSKILMÁLAR

Fyrir sölu á fjölbýlishúsi að Bergþórugötu 20 og byggingarrétti fyrir íbúðir á lóð Bergþórugötu 18

1. Útboð sölu fjölbýlishúss og byggingarréttar ¹

Reykjavíkurborg óskar eftir kauptilboðum í fjölbýlishús að Bergþórugötu 20 með fasteignanúmerið F 2008532 og í byggingarrétt, án gatnagerðargjalds², á lóð Bergþórugötu 18 með fasteignanúmerið F 2327669, fyrir fjölbýlishús.

Íbúðarhúsið að Bergþórugötu 20 er tvílyft timburhús með kjallara og rispaki. Húsið er 163.1 fermetri og gert er ráð fyrir samkvæmt deiliskipulagi að í húsinu verði 4 íbúðir. Húsið nýtur verndar í grænum flokki skv. húsverndarskrá Reykjavíkur um verndun 20. aldar bygginga. Ekki er heimilt að gera breytingar á útliti hússins að öðru leyti en að heimilt er að setja litlar svalir til suðurs á allar íbúðir í húsinu.

Heimilt er að byggja allt að 4 íbúðir á lóð Bergþórugötu 18. Heimilt er að byggja allt að 360 fermetra byggingu. Gert er ráð fyrir að húsið verði á tveimur hæðum auk portbyggðar rishæðar, með hámarkshæð 10,3 metra frá gólfkvóta aðalgólfs, sjá nánar í greinargerð með deiliskipulagsuppdrátti þar sem unnt er að stækka texta:

https://reykjavik.is/sites/default/files/ymis_skjol/skipogbygg/skjol/skolavorduholt_uppdrottur_2.pdf,

[sjá einnig áritaðan uppdrátt í fylgiskjali III.](#)

1.1 Gildandi deiliskipulag, skilmálar og tilboðsblað

Um útboð á sölu byggingarréttar og úthlutun lóðanna gildir eftirfarandi:

- Úthlutunar- og útboðsskilmálar þessir.
- Gildandi deiliskipulag fyrir Skólavörðuholt með síðari breytingum, birt í B-deild Stjórnartíðinda þann 6. júlí 2018, sjá fylgiskjal III
- Lóðauppdráttir fyrir lóðirnar, dags. 24. ágúst 2018, sjá fylgiskjal II.
- Almennir lóða- og framkvæmdaskilmálar Reykjavíkurborgar frá 13. júní 2013.
- Tilboðsblað.

¹ Útboð merkir í skilmálum þessum þegar Reykjavíkurborg (seljandi) leitar skriflegra, bindandi tilboða í byggingarrétt sem verið er að bjóða út. Tilboðanna er aflað frá fleiri en einum aðila, samkvæmt sömu upplýsingum og innan sama frests. Áskilinn er réttur til þess að hafna öllum tilboðum sem reynast of lág eða eru ófullnægjandi að öðru leyti.

² Gatnagerðargjald skal greitt til Reykjavíkurborgar innan 45 daga frá úthlutun lóðarinnar. Gatnagerðargjald fyrir fjölbýlishús í ágúst 2018 er kr. 11.799 pr. fermetur og er það bundið byggingavísitölu.

Gögn þessi má nálgast á vefslóðinni <http://reykjavik.is/lodir>. Brýnt er að tilboðsgjafar kynni sér ítarlega efni framangreindra gagna, sem varða byggingarrétt og uppbyggingu á lóðinni.

2. Tilboð í fjölbýlishús og byggingarrétt

2.1. Söluverð fjölbýlishúss og byggingarréttar

Óskað er eftir kautilboðum í fjölbýlishúsið að Bergþórugötu 20 og byggingarrétt lóðarinnar að Bergþórugötu 18, án gatnagerðargjalds³, í samræmi við útboðsskilmála þessa.

2.2. Lóðin er byggingarhæf

Lóðin að Bergþórugötu 18 og húsið að Bergþórugötu 20 er afhent í núverandi ástandi. Komi til þess að flytja þurfi jarðstrengi eða lagnir, sem liggja um lóðina, skal lóðarhafi greiða allan kostnað sem af því hlýst. Í borgarvefsjá kemur fram staðsetning lagna og strengja á lóðunum og í næsta nágrenni. Borgarvefsjána er að finna á vef Reykjavíkurborgar <http://reykjavik.is/thjonusta/borgarvefsja>. Athygli er vakin á að lagnir Mílu ehf. er ekki að finna í borgarvefsjá. Tilboðsgjafa er bent á að kynna sér legu lagna rækilega.

Gerð er grein fyrir staðsetningu byggingarreita og kvöðum á lóðinni á lóðaruppdraetti dags. 24. ágúst 2018. Núgildandi lóðauppdráttur byggir á samþykktu deiliskipulagi. Lóðarhafi skuldbindur sig til þess að hlýta breytingu á lóðaruppdraetti þegar hún verður samþykkt. Breyting á deiliskipulagi verður kostuð Reykjavíkurborg. Lóðin minnkar um 4 fermetra með breytingunni.

3. Tilboðsgjafar og tilboð

Hvert tilboð skal taka til bæði fjölbýlishússins að Bergþórugötu 20 og alls byggingarmagns á Bergþórugötu 18 sem eru að hámarki 360 fermetrar. Tilboð sem víkja frá framangreindu eru ógild. Einungis lögaðilar geta gert tilboð í byggingarréttinn. Einungis er heimilt að skila einu tilboði.

3.1. Sameiginleg ákvæði um tilboðsgjafa og tilboð

Skila skal skriflegu tilboði á formi sem fylgir skilmálum þessum og finna má á vef Reykjavíkurborgar <http://reykjavik.is/lodir>.

Kautilboðum skal skila til **þjónustuvers Reykjavíkurborgar, Borgartúni 12-14**, innan auglýsts skilafrests, sem er **kl. 12:00 mánudaginn 1. október 2018**. Tilboð verða opnuð sama dag og á sama stað kl. 14.15 að viðstöddum þeim bjóðendum sem þess óska.

Hæstbjóðandi, í tilviki lögaðila, þarf að vera reiðubúinn til að skila inn upplýsingum um fjárhagslega stöðu sína, sbr. fylgiskjal I. Upplýsingum þessum skal skila innan 14 virkra daga frá tilkynningu Reykjavíkurborgar um að tilboðsgjafi sé bundinn af tilboði sínu. Misbrestur á því leiðir til þess að tilboði verður hafnað.

Verði tilboðsgjafi hæstbjóðandi ber honum að skila gögnum varðandi fjárhagsstöðu sína, fjármögnun lóðar og byggingaframkvæmda innan 30 daga frá tilkynningu skrifstofu eigna og atvinnuþróunar um að hann hafi verið hæstbjóðandi, sjá nánar fylgiskjal I. Heimilt er að framlengja þennan frest, að beiðni tilboðsgjafa, um allt að tvær vikur ef málefnalegar ástæður eru fyrir hendi. Misbrestur á því að umræddum gögnum er ekki skilað innan tilskilins frests

³ Sjá fótnótu nr. 2.

leiðir til þess að tilboði verður hafnað. Ef tilboðsgjafi fullnægir ekki skilyrðum um fjármögnun fyrir kaupum á byggingarréttinum fellur tilboð hans sjálfkrafa niður.

Gæta skal þess að tilboð lögaðila séu staðfest af þeim sem hefur/hafa heimild til að skuldbinda félagið.

Tilboðsgjafi er bundinn af tilboði sínu í tvo mánuði frá þeim degi sem tilboð eru opnuð.

3.2. Skýringar á útboðsgögnum

Tilboðsgjafi getur óskað eftir nánari upplýsingum eða skýringum á útboðsgögnum verði hann var við ósamræmi í gögnum sem haft getur áhrif á tilboðsfjárhæð. Tilboðsgjafi skal þá senda skriflega fyrirspurn í tölvupósti eigi síðar en **kl. 12:00 þann 27. september 2018** til **skrifstofu eigna og atvinnuþróunar** á netfangið: lodir@reykjavik.is.

3.3. Opnun og samþykkt tilboða

Kauptilboð í fjölbýlishúsið og byggingarréttinn á lóðinni verða opnuð að viðstöddum þeim tilboðsgjöfum sem þess óska. Nánar verður tilgreint í auglýsingu um útboðið hvar og hvenær opnun tilboða fer fram. Niðurstaða útboðs er birt á vef Reykjavíkurborgar <http://reykjavik.is/lodir>.

Fjölbýlishúsið og byggingarréttur á lóðinni verða seld til hæstbjóðanda, sem uppfyllir skilyrði útboðs þessa enda hafi borgarráð samþykkt söluna á húsinu við Bergþórugötu 20 og úthlutun lóðarinnar nr. 18 við Bergþórugötu. Verði tvö eða fleiri tilboð jafn há, ræður hlutkesti.

Áskilinn er réttur til að hafna tilboðum, ef tilboðsgjafi er ekki í skilum með opinber gjöld eða við borgarsjóð, stofnanir hans eða fyrirtæki. Áskilinn er réttur til þess að hafna öllum tilboðum sem reynast of lág eða teljast ófullnægjandi að öðru leyti. Ekki þarf að rökstyðja höfnun á tilboði sem er heimil í öllum tilvikum.

4. Almenn ákvæði

Skilmálar og gildandi deiliskipulag er kynnt á vefslóðinni: <http://reykjavik.is/lodir>. Ákvæði almennu skilmálanna víkja fyrir ákvæðum sérskilmála að svo miklu leyti sem þau eru ósamrýmanleg. Undirskrift tilboðsgjafa á kauptilboði er viðurkenning hans á því, að hann hafi kynnt sér þessa skilmála og fylgiskjöl og samþykkt að hlíta þeim.

4.1. Samningsgerð

Berist skrifstofu eigna og atvinnuþróunar fullnægjandi upplýsingar og staðfesting á fjármögnun á kaupum á byggingarréttinum innan tilskilins tíma, sbr. fylgiskjal I, leggur hún málið fyrir borgarráð til samþykktar og úthlutunar eftir atvikum

Þegar Reykjavíkurborg hefur samþykkt tilboð tilboðsgjafa með úthlutunarbréfi borgarráðs telst kominn á bindandi kaupsamningur. Um er að ræða sölu á fjölbýlishúsi og byggingarrétti, en ekki á lóðunum sjálfum og verður því gerður lóðarleigusamningur um lóðirnar sem í hlut eiga sem kveða nánar á um réttindi og skyldur lóðarhafans/tilboðsgjafa og sýnir hann jafnframt þær kvaðir sem um lóðirnar gilda.

Skilatími kauptilboða og opnunartími þeirra verður auglýstur í dagblöðum. Upplýsingar þessar verða einnig að finna á heimasíðu Reykjavíkurborgar: www.reykjavik.is/lodir. Tilboðum skal skila til þjónustumiðstöðvar Reykjavíkurborgar, Borgartúni 12-14 í umslagi merktu Bergþórugata 18 og 20.

4.2. Áhrif skipulagsbreytinga á söluverð byggingarréttar

Ekki er gert ráð fyrir breytingum á deiliskipulagi lóðanna nr. 18 og 20 við Bergþórugötu eftir að fjölbýlishúsið og byggingarréttur á lóðinni nr. 18 við Bergþórugötu hafa verið seld.

Ef samþykkt verður breyting á deiliskipulagi að ósk lóðarhafa, sem felur í sér aukinn byggingarrétt á lóðunum eða breytta húsagerð (t.d. úr atvinnuhúsnæði yfir í íbúðarhúsnæði), áskilur Reykjavíkurborg sér rétt til að endurskoða söluverð byggingarréttar á viðkomandi lóð, og að innheimta greiðslu fyrir aukinn byggingarrétt á grundvelli útboðsverðs, með hliðsjón af söluverði sambærilegs byggingarréttar á nálægum lóðum. Ef ekki liggur fyrir markaðsverð byggingarréttar á nálægum lóðum og/eða ágreiningur er uppi um markaðsverð, skal það metið af tveimur löggiltum fasteignasölum. Hvor aðili um sig, Reykjavíkurborg og lóðarhafi, tilnefna sinn hvorn matsmanninn.

Skipulagsbreyting að ósk lóðarhafa leiðir þó aldrei til lækkunar söluverðs byggingarréttar.

Ákvæðið felur ekki í sér vilyrði fyrir breytingum á deiliskipulagi. Verði samþykkt meira byggingarmagn á lóðunum, en tilgreint er í skilmálum þessum, skal greiða viðbótargatnagerðargjald, þegar byggingarnefndarteikningar hafa verið samþykktar og áður en byggingarleyfi er gefið út. Viðbótargatnagerðargjald vegna flatarmáls húss umfram viðmiðunarstærð tilboðs, skal vera samkvæmt gjaldskrá fyrir gatnagerðargjald í Reykjavík á hverjum tíma.

Nýti lóðarhafi ekki að fullu hámarksbyggingarrétt lóðanna, sbr. gr. 1.0. og gr. 3.0. á hann ekki rétt á endurgreiðslu hluta byggingarréttargjaldsins, þ.m.t. gatnagerðargjald.

4.3. Önnur gjöld

Tengigjald fráveitu, önnur heimlagngjöld Veitna er að finna á heimasíðu fyrirtækisins (tengigjöld hitaveitu og rafmagns, sjá www.veitur.is/verdskrar).

Byggingarleyfisgjald, úttektargjöld, skipulagsgjald og önnur slík gjöld skulu greiðast af lóðarhafa í samræmi við reglur þar um eftir þeim gjaldskrá, sem gilda hverju sinni, sjá <http://reykjavik.is/gjaldskrar-reykjavikurborgar>

4.4. Framsal byggingarréttar

Kaupanda byggingarréttar er heimilt að framselja byggingarrétt sinn á lóðunum, þegar lóðarleigusamningur hefur verið útgefinn.

Sérstök athygli er vakin á því að Reykjavíkurborg er ekki skuldbundin til þess að taka við lóð og endurgreiða lóðarhafa verð byggingarréttar, þ.m.t. gatnagerðargjald og önnur gjöld, þótt lóðarhafi hætti af einhverjum ástæðum við að byggja á lóð sinni, sbr. einnig lokamálslið greinar 1.14. í almennum lóða- og framkvæmdaskilmálum frá 13. júní 2013.

4.5. Veðheimildir

Áður en gerður hefur verið lóðarleigusamningur um lóðirnar er lóðarhafa ekki heimilt að veðsetja byggingarrétt sinn, nema að fengnu sérstöku veðleyfi. Veðleyfi verður ekki gefið út nema öll gjöld vegna lóðanna hafi verið greidd, eða að gefið verði út skilyrt veðleyfi til banka um greiðslu gjaldanna, sem ekki er bundið öðrum skilyrðum en því, að heimiluð verði veðsetning byggingarréttarins á lóðunum. Veðleyfið getur aldrei numið hærri fjárhæð en andvirði byggingarréttarins fram að því tímamarki að lóðirnar eru ógreiddar. Beiðni um veðleyfi skal beint til **skrifstofu eigna og atvinnuþróunar**, Ráðhúsi Reykjavíkur.

4.6. Lóðarleigusamningar

Lóðarleigusamningar verða gerðir þegar kaupverð fjölbýlishússins og byggingarréttarins og öll gjöld sem lögð hafa verið á lóðirnar frá úthlutun þeirra hafa verið greidd.

Þegar kaupverð fjölbýlishússins og byggingarréttarins eru að fullu greidd skal lóðarhafi snúa sér til **skrifstofu eigna og atvinnuþróunar**, Ráðhúsi Reykjavíkur, til þess að fá lóðarleigusamning sbr. gr. 4.1 í þessum skilmálum. Lóðarhafi ber kostnað af þinglýsingu lóðarleigusamnings.

Lóðarleigusamningar verða aðeins gerðir við lóðarhafa sem fær úthlutað lóðunum og er því óheimilt að ráðstafa lóðunum með sölu, veðsetningu eða á annan sambærilegan hátt án samþykkis Reykjavíkurborgar fyrir en lóðarleigusamningar hafa verið gefnir út.

Byggingarleyfi verður ekki útgefið, nema öll gjöld vegna húsbyggingarinnar hafi verið greidd í samræmi við útboðslýsingu þessa.

5. Tímafrestrir, vanefndir, riftun og viðurlög

5.1. Greiðslufrestur, vanskil og viðurlög við þeim

Frestur til greiðslu kaupverðs fjölbýlishúss, byggingarréttar og gatnagerðargjalds er 45 dagar frá samþykkt borgarráðs á kauptilboði með úthlutun lóðanna. Ef kaupandi fjölbýlishúss og byggingarréttar, sem skilmálar þessir taka til, innir ekki af hendi greiðslu kaupverðs fjölbýlishússins og byggingarréttarins innan þess frests, fellur úthlutun niður án samþykkis borgarráðs, sbr. gr. 1.14. í almennum lóða og framkvæmdaskilmálum Reykjavíkurborgar frá 13. júní 2013.

5.2. B-dagur, framkvæmdafrestir, viðurlög við brotum og riftunarheimildir

Upphaf framkvæmdafresta miðast við úthlutunardagsetningu lóðar.

Eftirfarandi framkvæmdafrestir gilda:

1. Aðaluppdrættir húss og lóðar skulu hafa borist embætti byggingafulltrúans í Reykjavík til samþykktar eigi síðar en 2 árum eftir úthlutun lóðar.
2. Eigi síðar en 2 árum eftir úthlutun lóðar skal lóðarhafi hafa gert hús fokhelt, sbr. ÍST 51:2001, byggingarstig 4.
3. Eigi síðar en 3 árum eftir lóðaúthlutun skal lóðarhafi hafa lokið fullnaðarfrágangi byggingar og lóðar að utan í samræmi við samþykktu aðal- og séruppdrætti.

Virði lóðarhafi ekki þessi ákvæði um tímafresti um upphaf framkvæmda getur Reykjavíkurborg rift samningi um sölu viðkomandi fjölbýlishúss og byggingarréttar og afturkallað

lóðaúthlutunina enda hafi lóðarleigusamningar ekki verið gefnir út. Fer þá um endurgreiðslu eins og segir í 3. og 4. mgr., gr. 1.14. almennu lóða- og framkvæmdaskilmálanna.

Stöðvist byggingarframkvæmdir eða dragist umfram viðeigandi framkvæmdafresti og lóðarhafi sinnir ekki tilmælum eða áskorunum byggingarfulltrúa um að halda þeim áfram, getur byggingarfulltrúi og Mannvirkjastofnun beitt þvingunarúrræðum samkvæmt X. kafla laga nr. 160/2010 um mannvirki og 2. og 3. mgr. í gr. 2.9.2 í byggingarreglugerð nr. 112/2012 um dagsektir og framkvæmdir á kostnað lóðarhafa.

Leiði brot á ákvæðum um framkvæmdafresti til kostnaðar fyrir Reykjavíkurborg vegna ráðstafana sem ella væru óþarfar, en sem grípa þarf til vegna dráttarins, áskilur Reykjavíkurborg sér rétt til að innheimta kostnaðinn hjá lóðarhafa á hverjum tíma sem hljótask af vanefndum lóðarhafa.

Reykjavík, xxx

Skilmálar þessir voru samþykktir á fundi borgarráðs Reykjavíkur hinn xxx 2018.

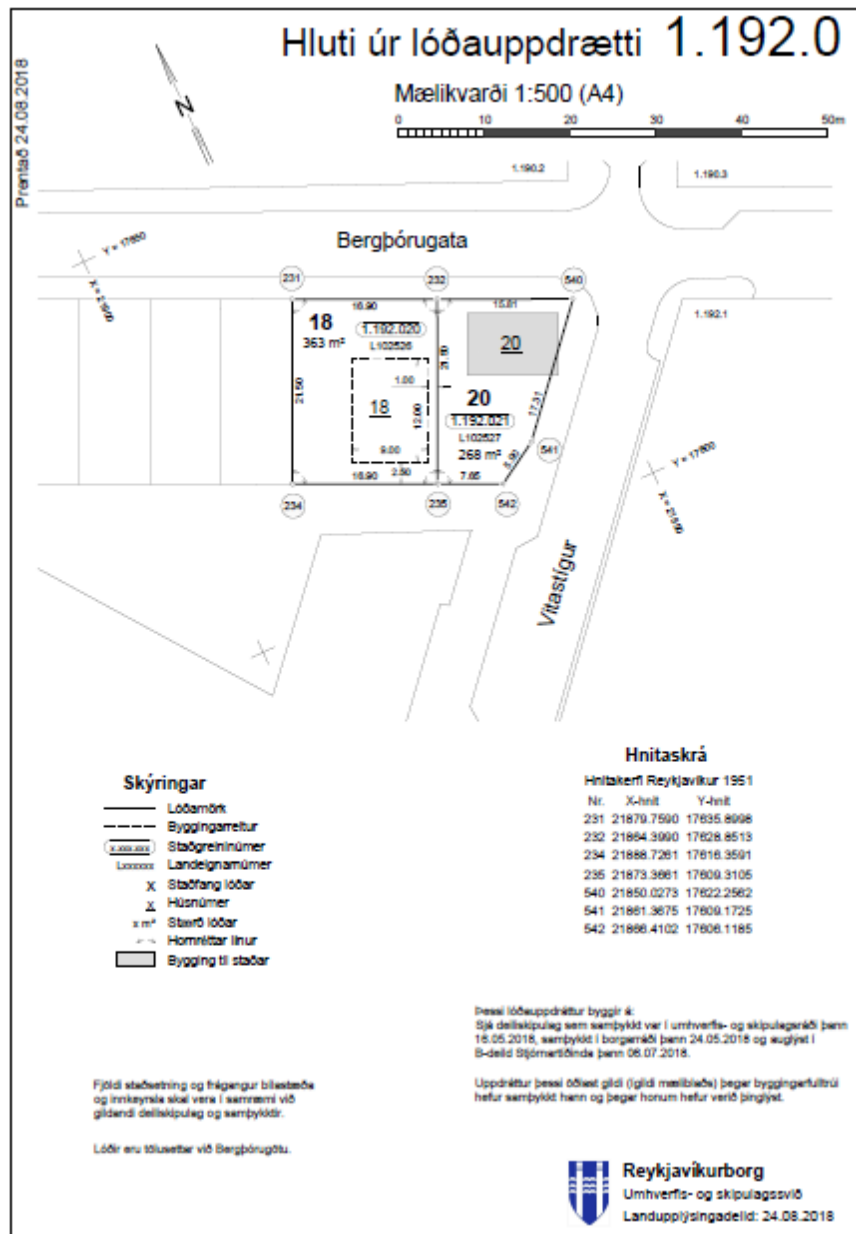
Fylgiskjal I. Um fjárhagsstöðu tilboðsgjafa.

Innan 30 daga frá tilkynningu Reykjavíkurborgar um að tilboðsgjafi hafi verið hæstbjóðandi skal hann skila til **skrifstofu eigna og atvinnuþróunar**, Ráðhúsi Reykjavíkur, gögnum varðandi fjárhagsstöðu sína, fjármögnun lóðar og byggingarframkvæmda:

Tilboðsgjafar skulu leggja fram eftirtalin gögn:

- i. Ársreikning síðasta árs eða ársreikning ársins á undan ásamt árshlutareikningi vegna síðasta árs. Reikningarnir skulu áritaðir af löggiltum endurskoðanda og skulu sýna jákvæða eiginfjárstöðu.
- ii. Yfirlýsing banka eða annarrar fjármálastofnunar sem ber með sér að tilboðsgjafi geti staðið undir kostnaði sem áætlaður er vegna byggingarframkvæmda og kaupa á byggingarrétti.
- iii. Yfirlýsingu viðkomandi lífeyrissjóða um að tilboðsgjafi hafi staðið í skilum með afdregin lífeyrissjóðsiðgjöld starfsmanna sinna.
- iii. Staðfestingu viðkomandi innheimtuaðila á því, að tilboðsgjafi sé ekki í vanskilum með skatta (þ.m.t. VSK), útsvar eða opinber gjöld eða að vanskil hans nemi lægri fjárhæð en kr. 75.000.

Fylgiskjal II. Núgildandi lóðaruppdráttur og tillaga að breytingu.

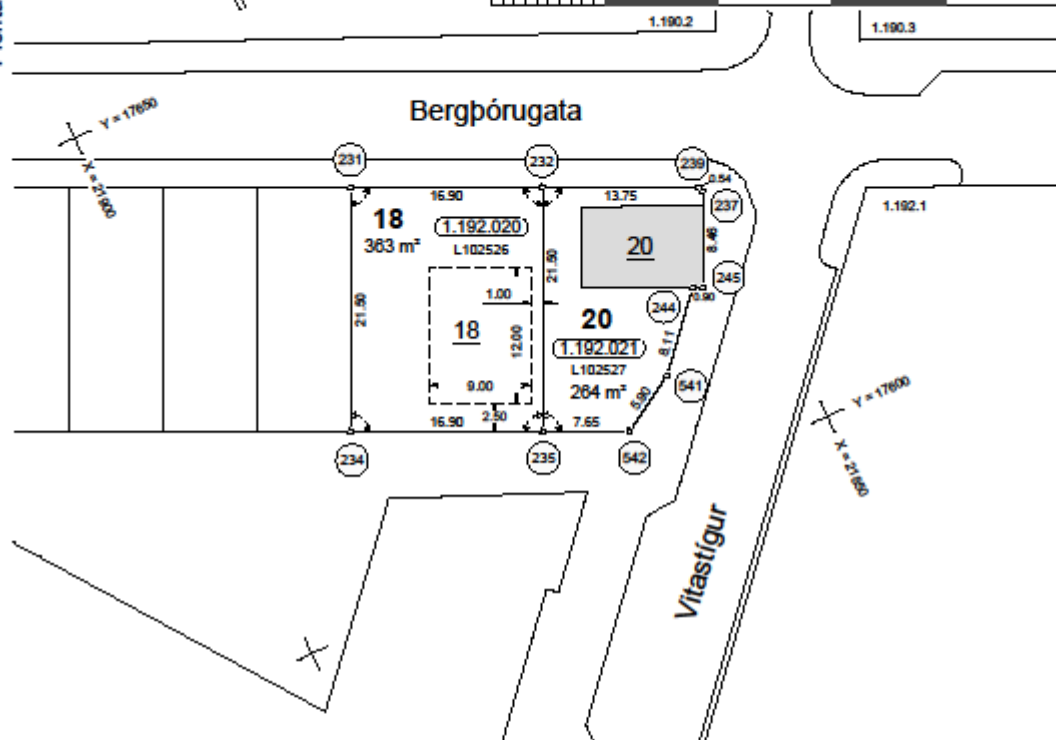
Prentað 24.08.2018

Hluti úr lóðauppdrætti 1.192.0

Tillaga að breytingu lóðamarka Bergþórugötu 20

Mælikvarði 1:500 (A4)

0 10 20 30 40 50m

Skýringar

- Lóðamörk
- - - Byggingarreitir
- (x.y.z) Staðgreininúmer
- Lxxxxx Landeignarnúmer
- X Staðfang lóðar
- X Húsnúmer
- x m² Stærð lóðar
- ~ Homréttar línur
- Bygging til staðar

Hnitaskrá

Hnitakerfi Reykjavíkur 1951

Nr.	X-hnit	Y-hnit
231	21879.7590	17635.8998
232	21864.3990	17628.8513
234	21888.7261	17616.3591
235	21873.3661	17609.3105
237	21851.7151	17622.6126
239	21851.9020	17623.1165
244	21856.0586	17615.2976
245	21855.2436	17614.9236
541	21861.3675	17609.1725
542	21866.4102	17606.1185

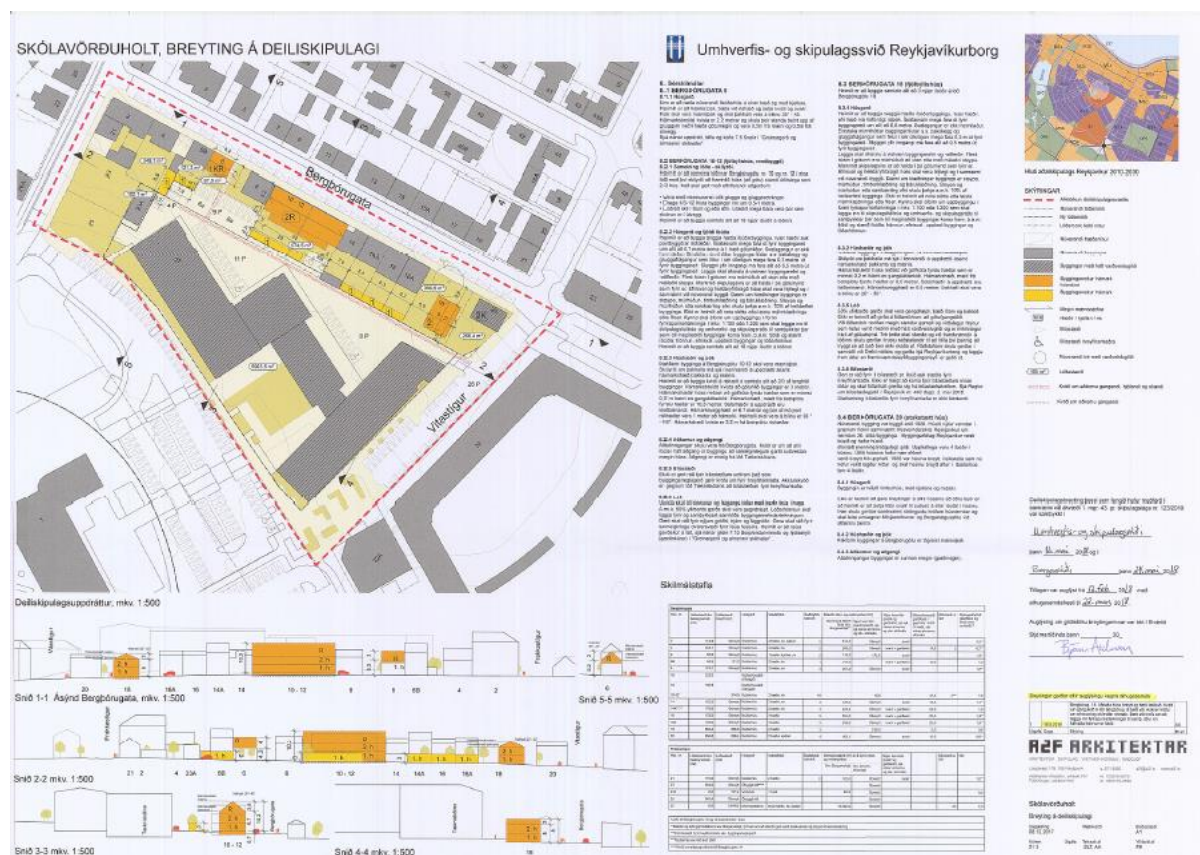
Fjöldi staðsetning og frágangur bílastæða og innkeyrsla skál vera í samræmi við gildandi deiliskipulag og samþykktir.

Lóðir eru lóðsettir við Bergþórugötu.

ATH! Þessi uppdráttur sýnir tillögu að breytingu lóðamarka Bergþórugötu 20. Forsenda þessar breytingar er nýtt deiliskipulag.

Reykjavíkurborg
Umhverfis- og skipulagssvið
Landupplýsingadeild: 24.08.2018

Matarhátíð alþýðunnar 2018

Umsókn um styrk úr borgarsjóði Reykjavíkurborgar

Um Matarhátíð alþýðunnar

Íslensk matvælaframleiðsla er spennandi atvinnugrein sem státar af hágæða afurðum. Þessum tíðindum hafa verið gerð góð skil út frá sjónarhóli svínabænda á Matarhátíðinni *Reykjavík Bacon Festival* sem haldin var á Skólavörðustígnum í ágúst mánuði á árunum 2011-2015. Hátíðin hefur fest sig í sessi og gestum fjölgað ár frá ári og áhugi annarra matvælaframleiðenda fyrir þátttöku er sífellt að aukist. Árið 2016 var því ákveðið að líta til fleiri þátta íslenskrar matvælaframleiðslu og var nafninu í framhaldinu breytt í *Matarhátíð alþýðunnar*. Skemmst er frá því að segja að breytingarnar mæltust vel fyrir og mættu um 50-60 þúsund gestir enda hátíðin haldin á besta tíma árs og er vinsæl meðal borgarbúa en með skýr tengsl við verðmætasköpun á landsbyggðinni. Vinsældirnar höfðu þó orðið til þess að hátíðin hálfpartinn sprengdi utan af sér og sást fljótlega að gera þyrfti breytingar til þess að halda henni áfram.

Hingað til hefur allt utanumhald og verkstýring verið á höndum "Baconbræðra" sem hafa verið frumkvöðlar að uppbyggingu hennar og gert allt í sjálfböðavinnu. Einhverjir styrkir hafa fengist til þess að kaupa að aðföng sem þarf auk skemmtiatriða en með mikilli fjölgun gesta ár frá ári er talin þörf á frekara fjármagni til að hátíðin haldi sessi. Ekki tókst að halda upp á hátíðina sumarið 2017 og því er mikill vilji fyrir því að svo verði árið 2018.

Verðmætasköpun

Mikil tækifæri felast í þessari hátíð fyrir bændur og matvælaíðnaðinn til að sýna samstöðu og leggja áherslu á mikilvægi innlendrar matvælaframleiðslu hér á landi og kynna þær gæðavörur sem íslenskar landbúnaðarafurðir eru, þá sérstaklega í kjölfar umræðunnar um landbúnað á Íslandi á síðustu misserum. Á hátíð sem þessari er líka verið að tengja saman höfuðborgina og landsbyggðina sem er einstaklega mikilvægt fyrir bændur og þeirra framleiðslu.

Það væri mikill styrkur að fá hjálp frá Reykjavíkurborg til þess að kynna fjölbreytileika íslenskrar matvælaframleiðslu enn betur og á frumlegan og skemmtilegan hátt. Fyrirtæki í afurðageiranum geta auk þess nýtt hátíðina til að kynna nýjar vörulínur og vöruþróun og á sama tíma skapað skemmtilegt andrúmsloft í Reykjavík. Í tengslum við hátíðina væri möguleiki að hanna borða eða lógó sem aðilar sem koma að hátíðinni notað til að merkja vörur sínar til að auka sýnileika þeirra. Þá er hátíðin góð leið fyrir iðnaðinn að starfa saman í jákvæðu verkefni sem getur aukið samstöðu og leitt af sér fleiri verkefni.

Veitingastaðir í borginni og víðar yrðu með kynningar á matarréttum gerðum úr afurðum frá íslenskum matvælaframleiðendum og í staðinn fá veitingastaðirnir afurðir frá framleiðendum sem þeir geta nýtt á sínum stöðum til sölu. Fyrir tveimur árum heppnaðist þetta sérstaklega vel þar sem veitingarstaðirnir gerðu marga nýstárlega rétti úr íslenskum afurðum. Gestum gefst kostur á að kaupa ódýra matarmiða til þess að tryggja stýringu við tjöld veitingastaðanna og

einfalda ferlið til muna. Einnig eru uppi hugmyndir um að dreifa hátíðinni enn frekar um Reykjavík og gefa enn fleirum tækifæri til að taka þátt árið 2018. Til að mynda væri Grandi, Fógetatorgið, Hlemmur og fleiri staðir tilvaldnir til þess til að dreifa fjöldanum og hátíðinni um leið.

Mikil reynsla hefur skapast í þau 6 ár sem hátíðin hefur verið haldin og mikilvægt er að byggja á þeim grunni sem skapast hefur. Frumkvöðlarnir sem hafa komið þesari hátíð á þann stað sem hún er í dag eru mikilvægur þáttur í ímynd hennar og þess vegna mikilvægt að þeir haldi áfram að móta hugmyndir og kynna hátíðina með það að markmiði að ná fram enn skemmtilegri upplifun og andrúmslofti. Þeir hafa einstakt lag á að koma sér á framfæri og geta verið mikilvægir í allri hugmyndavinnu og kynningarmálum. Hingað til hafa þeir sem fyrr segir unnið allt í sjálfböðavinnu og allur hagnaður sem komið hefur af miðasölu runnið til góðgerðastarfs.

Gert er ráð fyrir að kostnaður við hátíðina verði um 17-19 milljónir og þörfin fyrir hráefni, svo sem kjöt, fisk og grænmeti er 4-5 tonn sem mikilvægt er að lykilaðilar í matvælaframleiðslu aðstoði við að fjármagna. Með aðkomu og hjálp Reykjavíkurborgar má stækka þessa hátíð enn frekar og gera þannig íslenskum iðnaði hátt undir höfði á besta tíma í miðbæ Reykjavíkur og á sama tíma tengja viðburðinn við borgina. Íslenskur matvælaíðnaður hefur góða sögu að segja og viðburður á borð við *Matarhátíð alþýðunnar* er áhrifarík leið til að miðla þeim skilaboðum.

Markmið hátíðarinnar

Eins og fyrr segir eru markmið hátíðarinnar margþætt. Til að mynda:

- Að efla mátt íslenskrar matvælaframleiðslu með því að kynna hana fyrir Íslendingum og ferðamönnum á skemmtilegan hátt í miðborg Reykjavíkur.
- Að virkja og hvetja veitingastaði á höfuðborgarsvæðinu til að nýta ferskt íslensk hráefni og á sama tíma styrkja matvælaframleiðendur á Íslandi.
- Halda á lífi skemmtilegum viðburði í hjarta Reykjavíkur sem tekið er eftir.

Verk- og tímaáætlun

Gert er ráð fyrir að hátíðin fari fram aðra helgina í ágúst en það yrði ákveðið í samráði við Reykjavíkurborg og fundinn tími sem hentar öllum aðilum.

Skipulagning hátíðarinnar myndi byrja í febrúar/mars. Þá þarf að hafa samband við alla hlutaðeigandi aðila, kynna fyrir þeim fyrirkomulag hátíðarinnar og fá þá til samstarfs. Vinnan við hátíðina sjálfa hefst í lok júlí/byrjun ágúst. Undirbúningsvinnan felur í sér samskipti og samningagerð við birgja og veitingastaði og semja um það hvað veitingastaðirnir ætla að bjóða upp á. Hafa þarf samband við styrktaraðila helst í byrjun næsta árs eða í lok þessa árs svo þeir geti gert ráð fyrir hátíðinni í áætlunum sínum.

Til að taka þetta saman myndi starfsmaður vera í 100% stöðu við skipulagningu í einn mánuð en vinnan dreifist þó á nokkra mánuði. Reynslan sýnir að erfitt er að vinna að hátíðinni yfir sumarfrísmánuðina og á álagstímum hjá veitingastöðum. Vinnan myndi helst felast í tölvupóstsamskiptum, símhringingum og sameiginlegum fundum hlutaðeigandi aðila.

Botnlaus vinna tekur svo við síðustu daga fyrir hátíðina – að græja og gera.

Væntanlegur árangur og ávinningur

Vonast er til að hátíðin muni festa sig í sessi hérlandis og verða að árlegum atburði sem beðið er eftir. Einnig væri stór plús ef vel tækist til við að kynna hátíðina erlendis og þannig gera hana að eftirsóttum viðkomustað matgæðinga utan úr heimi.

Hátíð sem þessari fylgja miklir möguleikar hvað varðar framtíðarþróun og væri til að mynda hægt að halda minni útgáfu af Matarhátíð alþýðunnar á fleiri stöðum víðsvegar um landið en þó alltaf með svipuðum áherslum og markmiðum. Myndi það enn frekar gefa íslenskri matvælaframleiðslu byr undir báða vængi hvað varðar kynningu og fleira.

Fjárhagsáætlun

Hér gefur að kynna helstu fjárhagstölur:

Kostnaður

- Laun starfsmanna: 1.600.000
- Markaðs- og kynningarmál: 2.210.000
- Hráefniskostnaður: 9.200.000
- Skemmtiatriði: 1.000.000
- Uppsetning hátíðar: 4.360.000
- Annar rekstrarkostnaður: 520.000 (Endurskoðun og annar kostnaður sem fellur til)

Samtals: 18.890.000

Tekjur

- Seldir miðar: Hver matarmiði kostar 350kr.
Á síðustu hátíð seldust rúmlega 9.100 miðar
Tekjur af miðasölu um 3.200.000kr.
- Leiga á básum: Við leigjum bása fyrir veitingastaðina til afnota á Skólavörðustígnum.
- Styrkir frá samstarfsaðilum:
Að síðustu hátíð stóðu SS, KS og MS. Á árum áður komu ALI og Stjörnugrís að hátíðinni sem styrktaraðilar og í ár ætlum við einnig að leitast eftir að fá annars konar matvælaframleiðendur með okkur, svo sem grænmeti og fisk.
Heildarstyrkir til hátíðarinnar hafa numið hæst 2.500.000kr.

Aðstandendur hátíðarinnar eru:

Árni Georgsson

Benedikt Ingi Tómasson

Björn Ófeigsson

Bogi Guðmundsson

Bolli Ófeigsson

Jóhann Jónsson

Jón Ólafur Sigurjónsson

Ragnar Ingólfsson
Sigfús Ólafsson
Þorbjörn Sigurbjörnsson

Samstarfsaðilar:

Aton – mun sjá um kynningar- og markaðsmál
Bændasamtökin
Garri
o.fl.

Tengiliður vegna umsóknar:

Umsókn um styrk úr Borgarsjóði

Umsækjandi

Málsnúmer P-2017-10-02-0332

Nafn umsækjanda Reykjavík Bacon Festival ehf.

Kennitala 5008121170

Heimilisfang Þinghólsbraut 24

Netfang thorbjornsig@gmail.com

Póstnúmer 200

Staður Kópavogur

Símanúmer 1 6986797

Símanúmer 2 8477419

Nafn ábyrgðarmanns Þorbjörn Sigurbjörnsson

Kennitala
ábyrgðarmanns 2901784799

Heimilisfang
ábyrgðaraðila -

Póstnúmer
ábyrgðaraðila -

Netfang ábyrgðaraðila -

Símanúmer
ábyrgðaraðila -

Hlutverk ábyrgðaraðila Framkvæmdastjóri

Banki 0526

Höfuðbók 26

Reikningsnúmer 005008

Lýsing á verkefni

Heiti verkefnis Matarhátíð alpýðunnar / Reykjavík Bacon Festival

Verkefnið í hnotskurn

Matarhátíð í miðbæ Reykjavíkur. Fjölskylduhátíð sem haldin utandyra og sameinar matarframleiðendur landsins.

Verkefnislýsing

Sótt er um styrk frá Reykjavíkurborg til þess að kynna fjölbreytileika íslenskrar matvælaframleiðslu enn betur og á frumlegan og skemmtilegan hátt. Fyrirtæki í afurðageiranum geta auk þess nýtt hátíðina til að kynna nýjar vörulínur og vörupróun og á sama tíma skapað skemmtilegt andrúmsloft í Reykjavík. Í tengslum við hátíðina væri möguleiki að hanna borða eða lógó sem aðilar sem koma að hátíðinni notað til að merkja vörur sínar til að auka sýnileika þeirra. Þá er hátíðin góð leið fyrir iðnaðinn að starfa saman í jákvæðu verkefni sem getur aukið samstöðu og leitt af sér fleiri verkefni. Um er að ræða eins dags hátíð og standa þarfr straum af kostnaði við laun, markaðsmál, skemmtiatriði og uppsetningu hátíðarinnar.

Sótt er um verkefni á Menningarmála sviði

Markmið

Markmið hátíðarinnar er að efla mátt íslenskrar matvælaframleiðslu með því að kynna hana fyrir Íslendingum og ferðamönnum á skemmtilegan hátt í miðborg Reykjavíkur. -Að virkja og hvetja veitingastaði á höfuðborgarsvæðinu til að nýta ferskt íslensk hráefni og á sama tíma styrkja matvælaframleiðendur á Íslandi. -Halda á lífi skemmtilegum viðburði í hjarta Reykjavíkur sem tekið er eftir.

Hverjir hafa helst hag af Bæði kynin jafnt

styrknum?

Hverjir munu vinna að verkefninu?

Bæði kynin jafnt

Er virk jafnréttisstefna hjá umsækjanda? (ef félag, fyrirtæki eða stofnun)

Verkefnið hefur ekki ólík áhrif á kynin.

Hvernig fellur verkefnið að markmiðum mannréttindastefnu Reykjavíkurborgar?

Engum er mismunað á hátíðinni og reynt að koma til móts við þarfir allra.

Hvers vegna er þörf fyrir verkefnið og hvernig mætir verkefnið þeirri þörf?

Mikil tækifæri felast í þessari hátíð fyrir bændur og matvælaíðnaðinn til að sýna samstöðu og leggja áherslu á mikilvægi innlendrar matvælaframleiðslu hér á landi og kynna þær gæðavörur sem íslenskar landbúnaðarafurðir eru, þá sérstaklega í kjölfar umræðunnar um landbúnað á Íslandi á síðustu misserum. Á hátíð sem þessari er líka verið að tengja saman höfuðborgina og landsbyggðina sem er einstaklega mikilvægt fyrir bændur og þeirra framleiðslu.

Verk- og tímaáætlun verkefnisins

Gert er ráð fyrir að hátíðin fari fram aðra helgina í ágúst en það yrði ákveðið í samráði við Reykjavíkurborg og fundinn tími sem hentar öllum aðilum. Undirbúningur hátíðar byrjar í febrúar. Vinna við hátíðina hefst í júlí.

Verkpættir og fjármögnun

Áætluð útgjöld

Skilgreinið helstu útgjaldaliði og upphæðir

Áætluð útgjöld	Upphæð
Laun	1600000
Markaðsmál	2210000
Hráfniskostnaður	9200000
Skemmtiatriði	1000000
Uppsetning hátíðar	4360500
Annar rekstrarkostnaður	520000

Samtals 18.890.500

Áætlaðar tekjur

Skilgreinið helstu tekjuliði og upphæðir

Áætlaðar tekjur	Upphæð
Miðasala	3000000
Styrkir	12000000

Samtals 15.000.000

Upphæð sem sótt er um: -

Fjármögnun annarra en Reykjavíkurborgar:

Fjármögnununaraðili	Upphæð
Reykjavíkurborg	-

Samtals

0

Er sótt um styrki hjá öðrum en Reykjavíkurborg? Ef svo er, frá hverjum?

Styrkveitandi	Upphæð
---------------	--------

-	-
-	-
-	-

Samtals

0

Aðrar upplýsingar

Hefur Reykjavíkurborg
áður synjað verkefni
umsækjanda?

-

Hefur umsækjandi áður
fengið styrk úr
borgarsjóði? Ef svo er,
hvenær og hver var
upphæð
styrksins/styrkjanna?

-

Annað sem
umsækjandi vill taka
fram

-

Reykjavíkurborg
Skóla- og frístundasvið

Reykjavík, 23. ágúst 2018
SFS2018080052
2.3.0
HG/ag

Ráðhús Reykjavíkur
Borgarráð

Efni: Tillaga um að auka hagkvæmi í innkaupum skóla- og frístundasviðs

Á fundi skóla- og frístundaráðs þann 21. ágúst 2018 var lögð fram svohljóðandi tillaga skóla- og frístundaráðsfulltrúa Samfylkingarinnar, Viðreisnar, Pírata og Vinstri grænna:

Skóla- og frístundaráð samþykkir í framhaldi af jákvæðum niðurstöðum útboðs á námsgögnum í grunnskólum borgarinnar að ráðast í átak til að auka hagkvæmni í innkaupum skóla- og frístundasviðs með áherslu á útboð og magninnkaup á helstu rekstrarvörum starfsstöðva sviðsins. Sviðsstjóra og fjármálastjóra skóla- og frístundasviðs verði falið að leggja fram greiningu á helstu sóknarfærum á þessu sviði og hvernig megi nýta þau í samstarfi við innkaupadeild og eftir atvikum önnur fagsvið borgarinnar. Tillögur verði lagðar fram eigi síðar en 9. október 2018.

Greinargerð fylgir.

Tillagan var samþykkt og vísað til borgarráðs til upplýsingar.

Skóla- og frístundaráðsfulltrúar Samfylkingarinnar, Viðreisnar, Pírata og Vinstri grænna leggja fram svohljóðandi bókun:

Meirihluti skóla- og frístundaráðs fagnar niðurstöðum útboðs á námsgögnum í grunnskólum borgarinnar sem skila barnafjölskyldum í borginni verulegri búbót þar sem foreldrar grunnskólanema þurfa ekki lengur að ráðast í ritfangakaup fyrir börn sín með tilheyrandi umstangi og kostnaði sem gat hlaupið á tugum þúsunda króna þegar mest var. Útboðið undirstrikar að með sameiginlegum innkaupum má lækka verulega útgjöld á ýmsum rekstrarvörum sem nú eru fjármögnuð úr borgarsjóði. Meirihlutinn vill nýta þetta tilefni til að kortleggja markvisst þau sóknarfæri sem eru í málaflokknum varðandi hagkvæm innkaup og felur sviðsstjóra að taka saman slíkt yfirlit sem hægt verði að nýta til að ákveða næstu skref á komandi hausti. Ljóst er að hér eru verulegir hagsmunir í húfi en heildarumfang vöru- og þjónustukaupa sem gætu komið til greina í þessu sambandi nemur um 2,6 milljörðum króna á ári.

Virðingarfyllst

Helgi Grímsson

sviðsstjóri skóla- og frístundasviðs

Hjálagt:
Tillaga ásamt greinargerð

Tillaga skóla- og frístundaráðsfulltrúa Samfylkingarinnar, Viðreisnar, Pírata og Vinstri grænna um átak til að auka hagkvæmni í innkaupum skóla- og frístundasviðs

Skóla- og frístundaráð samþykkir í framhaldi af jákvæðum niðurstöðum útboðs á námsgögnum í grunnskólum borgarinnar að ráðast í átak til að auka hagkvæmni í innkaupum skóla- og frístundasviðs með áherslu á útboð og magninnkaup á helstu rekstrarvörum starfsstöðva sviðsins. Sviðsstjóra og fjármálastjóra skóla- og frístundasviðs verði falið að leggja fram greiningu á helstu sóknarfærum á þessu sviði og hvernig megi nýta þau í samstarfi við innkaupadeild og eftir atvikum önnur fagsvið borgarinnar. Tillögur verði lagðar fram eigi síðar en 9. október 2018.

Greinargerð

Eftirfarandi yfirlit sýnir vöru og þjónustukaup eftir útgjaldaflokkum fyrir skóla- og frístundasvið sem greina mætti með tilliti til hagkvæmra innkaupa – í þús.kr.

	2016	2017
Samtals í þús.kr.	2.402.075	2.607.790
Hráefni fyrir mötuneyti	1.120.838	1.095.222
Keyptar veitingar, máltíðir og matarbakkar	259.486	404.389
Rafmagn	179.673	180.902
Hiti	187.801	166.428
Efni fyrir verklega kennslu (Handavinnu, föndur, elhús ofl)	106.816	112.037
Ritföng, pappír og aðrar skrifstofuvörur	61.835	68.057
Ræstingarvörur (húsnæði)	47.293	54.315
Kennsluefni, ýmiskonar	42.526	48.245
Rekstrarvörur vegna ljósritunar og prentunar	44.886	46.715
Hreinlætisvörur	52.694	46.242
Lausafjárkaup - tölvubúnaður	2.850	45.614
Viðhald skrifstofuvéla, áhalda og innanstokksmuna	43.667	37.350
Sorphirða og gámaþjónusta	35.009	36.672
Tölvu- og hugbúnaðþjónusta	19.375	25.308
Fargjöld starfsmanna	20.587	19.921
Sendibílar - vöruflutningar	16.047	17.315
Ýmsir smærri liðir	80.346	101.529

Jákvæður árangur í útboði á námsgögnum fyrir grunnskólanemendur hvetur til frekari rýni á tækifærum til hagkvæmra innkaupa í krafti stærðar Reykjavíkurborgar.

Afsláttur sem veittur er á grundvelli rammasamninga um ritföng og tengdar vörur er 22%. Kostnaðaráætlun í útboði á námsgögnum gerði ráð fyrir tvöföldum rammasamningsafslætti eða 44% - Upphæðin í kostnaðaráætlun var 90 millj.kr. og verðlistaverð 150 millj.kr. Fjárheimildir voru 75 millj.kr. Tilboði frá A4 var tekið en það hljóðaði uppá 40millj. kr. – sem felur í sér 73% afslátt frá verðlistaverði. Niðurstaða útboðsins er er 35 millj.kr. undir fjárheimildum og 50 millj.kr undir kostnaðaráætlun

Í niðurstöðum starfshópa um hagkvæmni sameiginlegra innkaupa í krafti stærðar hafa tillögur um hagkvæmari innkaup verið reifaðar. Þær tillögur byggðu á því að farið væri í aðgerðir um hagkvæm innkaup á borgarvísu. Þetta var t.a.m. tillaga í Starfshóp um rekstrarkostnað sem var hluti af „Djúpgreiningu SFS 2016/2017“

Innkaup eru á ábyrgð hvers sviðs. Það þýðir t.d. að aðalskrifstofur þeirra sviða sem staðsett eru í Borgartúni 12 – 14 panta hver um sig rekstrarvörur fyrir sína starfsemi. Í þessu felst augljóst óhagræði, óþarfa akstur og umsýsla sem hægt væri að komast hjá með útboði fyrir Borgartún í heild – óháð sviðum. Sambærilega útfærslu mætti gera í ákv. borgarhverfum þar sem boðin væru út innkaup á rekstrarvörum fyrir starfsstaði sviðs/sviða. Í dag kaupir hver og einn starfsstaður inn vörur skv. rammasamningi með þeim afslætti sem þar býðst.

Viðræður hafa átt sér stað við velferðarsvið um að rýna sameiginleg tækifæri á hagkvæmum innkaupum og hefur því verið vel tekið að leita sameiginlegra leiða til að nýta þessi tækifæri. Stefnt er að samstarfi við velferðarsvið um þetta verkefni. Þau útgjöld sem verða rýnd nema allt að 4-5 ma.kr. hjá SFS og VEL samanlagt.

Eins og áður hefur komið fram eru sameiginleg innkaup fyrir Reykjavíkurborg í heild hagkvæmasti kostur. Skóla- og frístundasviðs og velferðarsvið leggja af stað í þetta verkefni í þeirri trú að fleiri svið geti og muni bætast við í kjölfarið.

Borgarráð 30.8.'18: Tillaga borgarráðsfulltrúar Sjálfstæðisflokksins um að ekki verði mokað yfir steinbryggju við Tryggvagötu - R18080159

Borgarráð samþykkir að steinbryggjan frá 1884 sem reist var af bæjarsjóði Reykjavíkur sem kom í ljós við framkvæmdir við Tryggvagötu verði sýndur sá sómi að ekki verði mokað yfir hana þó þannig að ekki hljóti af kostnaðarauki fyrir borgarsjóð og borgina.. Hér er um merkar menningarminjar að ræða sem ættu að vera sýnilegar almenningi.

BORGARRÁÐ 24. maí 2018: Tillaga borgarráðsfulltrúa Sjálfstæðisflokksins um ástandsskoðun á íþróttahúsi Hagaskóla - R18050220

Lagt er til að farið verði í ástandsskoðun á íþróttahúsi Hagaskóla og skátaheimilinu hjá Ægisbúum sem þar er til húsa. Grunur leikur á að myglusveppur sé í húsinu.

Borgarráð 23.8.'18: Tillaga borgarráðsfulltrúa Sjálfstæðisflokksins um að kanna möguleika á flutning nýbyggingar Dalskóla vegna spennistöðvar - R18050147

Nýbygging Dalskóla er byggð þétt upp við spennistöð, sem hefur óæskileg áhrif á birtuskilyrði í skólanum auk þess sem foreldrar og starfsmenn skólans hafa áhyggjur af hugsanlegri hættu vegna rafsviðs stöðvarinnar. Nauðsynlegt er því að kanna möguleika sem fyrst á flutningi hennar í viðunandi fjarlægð frá skólabyggingunni.

Borgarráð 23.8.'18: Tillaga borgarráðsfulltrúa Sjálfstæðisflokksins um gagnagrunna á öll svið borgarinnar - R18080134

Lagt er til að öll svið borgarinnar fari að góðu fordæmi velferðarsviðs og láti útbúa upplýsingagagnagrunna sams konar og Velstat gagnagrunninn. Grunnurinn gerir borgarbúum og blaðamönnum kleift að nálgast tölfærðilegar upplýsingar um þá þjónustu sem heyrir undir sviðið. Slíkur grunnur sparar bæði tíma og fjármuni við úrvinnslu upplýsinga en umfram allt eykur hann gagnsæi í stjórnsýslunni.

Borgarráð 30.8.'18: Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Flokks fólksins um kostnað vegna sérkennslu í leik- og grunnskólum - R18080158

Spurt er um kostnað v/sérkennslu í leik og grunnskólum Reykjavíkurborgar: Áætlanir um árlegan kostnað v/sérkennslu í leikskólum borgarinnar s.l. 10 ár og fyrirbyggjandi uppgjör fyrir sama tíma. Áætlanir um árlegan kostnað v/sérkennslu í grunnskólum borgarinnar s.l. 10 ár og fyrirbyggjandi uppgjör fyrir sama tíma. Áætlaður og uppgerður árlegur kostnaður v/sérkennslu í sérstofnunum borgarinnar ef einhver er tiltekinn utan almennrar leik- og grunnskólastarfsemi.

Borgarráð 30.8.'18: Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Sósíalistaflokks Íslands um útlistun á umfangi útvistunar - R18060137

Hver er skýr útlistun á umfangi útvistunar, verktasamninga við launafólk og starfsmannaleiga í stofnunum og fyrirtækjum á vegum Reykjavíkurborgar og félögum sem borgin á hlut að?
Þ.e.a.s hver er fjöldi starfsfólks sem starfar í gegnum verktaka og/eða starfsmannaleigur?

Borgarráð 30.8.'18: Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Sósíalistaflokks Íslands um upphæð greiðslu fyrir þjónustu útvistunar verktakasamninga við launafólk og starfsmannaleigur - R18060137

Hvaða upphæð greiddi Reykjavíkurborg fyrir þjónustu útvistunar, verktakasamninga við launafólk og starfsmannaleigur í stofnunum og fyrirtækjum á vegum Reykjavíkurborgar og félögum sem borgin á hlut að árið 2017? En það sem af er ári 2018? Hver er umrædd upphæð sem greitt er fyrir þessa þjónustu í samanburði við launakostnað þeirra starfsmanna sem eru ráðnir beint inn í stofnanir og fyrirtæki á vegum Reykjavíkurborgar og félögum sem borgin á hlut að?

Borgarráð 30.8.'18: Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Sósíalistaflokks Íslands um þróun á umfangi útvistunar verktakasamninga og aðkeyptri þjónustu síðustu 10 ár - R18060137

Hver er þróun á umfangi útvistunar, verktakasamninga og aðkeyptri þjónustu Reykjavíkurborgar í gegnum starfsmannaleigur, síðustu tíu árin? Hefur það færst í aukana að leitað sé til útvistunar, verktakasamninga og starfsmannaleiga? Ef svo er, hvenær urðu verktakasamningar og/eða starfsmannaleigur algengari?

Borgarráð 30.8.'18: Tillaga áheyrnarfulltrúa Sósíalistafllokks Íslands um að könnuð verði áhrif útvistunar á kjör launafólks - R18060137

Lagt er til að áhrif útvistunar á kjör launafólks sem starfar í stofnunum og fyrirtækjum á vegum Reykjavíkurborgar og félögum sem borgin á hlut að verði könnuð. Hér er sérstaklega verið að vísa til þeirra sem starfa við ræstingar, í mötuneytum og í akstursþjónustu. Þó að borgarsjóður sé einungis minnihluta eigandi að ýmsum fyrirtækjum, líkt og framkemur í umsögn fjármálaskrifstofu, þá legg ég til að umfang útvistunar sé líka kannað þar, því að líkt og upprunalega tillagan segir vill Sósíalistaflokkurinn kanna þetta líka í félögum sem borgin á hlut að.

Borgarráð 30.8.'18: Tillaga áheyrnarfulltrúa Sósíalistaflokks Íslands um að talað verði við einstaklinga sem starfa í gegnum verktaksamninga eða starfsmannaleigu R18060137

Lagt er til að Reykjavíkurborg tali við þá einstaklinga sem starfa í gegnum verktakasamninga eða starfsmannaleigur í stofnunum og fyrirtækjum á vegum Reykjavíkurborgar og félögum sem borgin á hlut að, þá sérstaklega við starfsfólk sem starfar í ræstingum, mötuneytum og við akstursþjónustu. Er þetta tilhögun sem starfsfólkinu hugnast eða er þetta fyrirkomulag sem er troðið upp á það?

Borgarráð 30.8.'18: Tillaga áheyrnarfulltrúa Sósíalistaflokks Íslands um að umfang útvistunar sé kannað, þ.e. fjöldi starfsfólks o.fl. - R18060137

Lagt er til að umfang útvistunar hjá Reykjavíkurborg sé kannað, þ.e.a.s hver fjöldi starfsfólks er sem starfar m.a. við ræstingar, í mótuneytum og við akstursþjónustu eða annarskonar þjónustu í gegnum útboð, verktakasamninga og starfsmannaleigur. Einnig er lagt til að hið sama sé kannað á meðal starfa á vegum Reykjavíkurborgar innan um byggingarstarfsemi, gerð gatna og annarra samgöngumannvirkja. Hver er fjöldi þeirra sem starfar undir formerkjum útvistunar, verktakasamninga eða starfsmannaleiga í stofnunum og fyrirtækjum á vegum Reykjavíkurborgar og félögum sem borgin á hlut að? Hér er verið að biðja um tölulegar upplýsingar um fjölda starfsfólks.

***Borgarráð 30.8.'18: Tillaga áheyrnarfulltrúa Sósíalistaflokks Íslands um að umfang
útvistunar verktakasamninga við launafólk og starfsmannaleiga sé kannað - R18060137***

Verktakasamninga- og starfsmannaleigutakasamninga við launafólk og starfsmannaleiga í stofnunum og fyrirtækjum

Borgarráð 30.8.'18: Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Sósíalistaflokks Íslands um yfirlýsingu fyrir bjóðendur í verk hjá Reykjavíkurborg - R18060137

Vísað er til þess sem fram kemur í umsögn fjármálaskrifstofu um að ábyrgð á eftirliti sé ávallt hjá viðkomandi kaupanda sem er eigandi samningsins. Er eftirlitið með framangreindu virkt? Hvar er þá hægt að nálgast niðurstöður slíks eftirlits?

Borgarráð 23.8.'18: Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Flokks fólksins og Sósíalistaflokks Íslands um kostnað við atvinnuauðglýsingar skóla- og frístundasviðs R18080138

Hver var kostnaður við atvinnuauðglýsingar á skóla- og frístundasviði árið 2017 og það sem er af ári 2018 sem fjallað er um í yfirliti aðgerða sem ætlað er að tryggja næga mönnun í leikskólum borgarinnar haustið 2018? Hver er kostnaður skóla- og frístundasviðs við aðkeypta þjónustu markaðsfyrirtækja síðustu 2 ár?

Borgarráð 23.8.'18: Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Flokks fólksins um aðkeypta sálfræðiþjónustu - R18070035

Flokkur fólksins óskar eftir að fá sundurliðun á tölu um aðkeypta þjónustu sálfræðinga hvað varðar verkefni, orsökum þess að leita var til sjálfstætt starfandi aðila, af hvaða fyrirtæki var þjónustan keypt og hverslags þjónustu var óskað eftir?

***Borgarráð 23.8.'18: Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Flokks fólksins um sundurliðun
kostnaðar vegna bílstjóra borgarstjóra - R18070034***

Óskað er eftir upplýsingum um heildarkostnað og sundurliðun á starfi bílstjóra skrifstofu borgarstjóra síðastliðið ár: 1. Hver er kostnaður við akstur með borgarstjóra? 2. Hver er kostnaður boðsendinga og póstsendinga innan og utan kerfis? 3. Hver er kostnaður vegna Barnaverndar Reykjavíkur? 4. Loks kostnað við önnur verkefni svo sem innkaupum og öðrum sendiferðum?

***Borgarráð 23.08.'18: Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Miðflokksins varðandi dómsmál
3132/2017 - R17100046***

Vissi borgarstjóri af, hafði afskipti eða samþykkti að fjármálastjóri Ráðhússins var áminntur sem leiddi til dómsmáls sem borgin tapaði í máli E-3132/2017?

Borgarráð 23.8.'18: Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Miðflokksins um úthlutun lóða á síðasta kjörtímabili - R18020068

Hinn 11. maí 2018 barst borgarráði svar við fyrirspurn mál: R18020068, um fjölda lóða sem hefur verið úthlutað á kjörtímabilinu fyrir leigu- og búseturéttaríbúðir frá Framsókn og flugvallarvinum. Óskað var eftir upplýsingum um það hvað Reykjavíkurborg hafði úthlutað mörgum lóðum á síðasta kjörtímabili fyrir leigu- og búseturéttaríbúðir, hvaða lóðir það væru, fjöldi íbúða á hverri lóð, til hverra var úthlutað, dagsetning lóðaúthlutana, hvort byggingarleyfi hafi verið gefin út og ef svo er á hvaða byggingarstigi húsin voru á hverri lóð fyrir sig. Óskað er eftir uppfærðu svari miðað við 25. ágúst 2018.

Borgarráð 23.8.'18: Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Miðflokksins um starfslokasamninga sl. 8 ár - R18080131

Óskað er upplýsinga um hversu margir starfslokasamningar hafa verið gerðir sl. 8 ár við starfsmenn borgarinnar og hvað þeir hafa kostað? Óskað er eftir sundurliðun eftir árum og starfsheitum.

Borgarráð 23.8.2018: Fyrirspurn áheyrnarfulltrúa Miðflokksins varðandi uppbyggingu á Vesturbugt - R17040005

Þann 18. apríl 2017 var skrifað undir samning um uppbyggingu á 176 íbúðum auk verslunar- og þjónustuhúsnæði á gamla Slippsvæðinu nú Vesturbugt. Áætlað var að Reykjavíkurborg myndi kaupa 74 íbúðir og selja áfram til félaga sem eru rekin án hagnaðarsjónarmiða. Framkvæmdir áttu að hefjast innan 15 mánaða frá undirskrift og ljúka innan 5 ára. Hvernig stendur þetta verkefni?

Fundargerð

84. fundur svæðisskipulagsnefndar höfuðborgarsvæðisins var haldinn föstudaginn 17. ágúst 2018 kl. 11:30 á skrifstofu SSH, Hamraborg 9, Kópavogi.

Mæting:

Reykjavík:

Sigurborg Ósk Haraldsdóttir
Eyþór Laxdal Arnalds

Kópavogsbær:

Bergljót Kristinsdóttir
Helga Hauksdóttir

Hafnarfjarðarbær:

Bjarney Grendal Jóhannesdóttir
Ólafur Ingi Tómasson

Garðabær:

Harpa Þorsteinsdóttir

Mosfellsbær:

Sveinn Óskar Sigurðsson

Seltjarnarnesbær:

Ragnhildur Jónadóttir
Þorleifur Örn Gunnarsson

Kjósarhreppur:

G. Oddur Víðisson

Sigurður Guðmundsson og Ásgeir Sveinsson boðuðu forföll.

Einnig sátu fundinn fulltrúar fagraðs þeir Haraldur Sigurðsson, Birgir H. Sigurðsson og Ólafur Melsted.

Hrafnkell Á. Proppé svæðisskipulagsstjóri höfuðborgarsvæðisins ritaði fundargerð.

1. **Kosning stjórnar svæðisskipulagsnefndar**

Aldurforseti nefndar lagði fram tillögu að stjórn svæðisskipulagsnefndar 2018-2022 verði þannig skipuð:

Formaður: Sigurborg Ósk Haraldsdóttir

Varaformaður: Helga Hauksdóttir

Ritari: Sigurður Guðmundsson

Niðurstaða:

Samþykkt samhljóða. Sveinn Óskar sat hjá.

Sigurborg Ósk tók við fundarstjórn.

2. Kosning framkvæmdanefndar svæðisskipulagsnefndar

Formaður lagði fram tillögu að í framkvæmdanefnd svæðisskipulagsnefndar 2018-2022 verði auk stjórnar:

*Eyþór Laxdal Arnalds
Ólafur Ingi Tómasson
Ásgeir Sveinsson
Ragnhildur Jónsdóttir*

Niðurstaða:

Samþykkt samhljóða.

3. Starf svæðisskipulagsnefndar

Gildandi svæðisskipulag er stefna um þróun höfuðborgarsvæðisins sem studd er ýmsum aðgerðum sem svæðisskipulagsnefnd er ætlað að sjá til að komist til framkvæmda. Flestar aðgerðirnar eru ótímasettar. Að loknum sveitarstjórnarkosningum eru tvö verkefni sem svæðisskipulagsnefnd er ætlað að vinna í beinu framhaldi:

- a) Vinna fjögurra ára þróunaráætlun en með henni er lögð áhersla á að samræma áætlanir sveitarfélaganna um uppbyggingu íbúðar- og atvinnuhúsnæðis, samgönguframkvæmdir auk annarra aðgerða.
- b) Meta hvort þörf sé að endurskoða svæðisskipulagið í heild sinni sbr. 26. gr skipulagslaga.

Hvoru tveggja þarf svæðisskipulagsnefnd að vinna í breiðu samtali við aðildarsveitarfélögin.

Niðurstaða:

Formanni og svæðisskipulagsstjóra falið að móta tillögur að dagskrá svæðisskipulagsnefndar næstu mánuði í samræmi við umræður á fundinum.

4. Svæðisskipulagið Höfuðborgarsvæðið 2040: Breyting á vaxtamörkum á Álfsnesi / málsnr. 1712001.

Vinnslutillaga sbr. 3. mgr. 23. gr. skipulagslaga nr. 123/2010. Hrafnhildur Brynjólfsson dóttir skipulagsráðgjafi hjá Alta kynnti tillöguna.

Svæðisskipulagsnefnd samþykkti verkefnislýsingu þann 8. desember 2017. Í kjölfar hennar vann VSÓ sérstaka úttekt á framboði atvinnu- og iðnaðarlóða. Meginniðurstöður þeirrar úttektar voru kynntar svæðisskipulagsnefnd 4. maí. sl. Þá kynnti Orkustofnun nefndinni stöðu efnistökusvæða á hafsbótnei í Faxaflóa og Hvalfirði. Þar var m.a. greint frá fyrirhugaðri vinnu við endurnýjun starfsleyfa. Kjósarhreppur er mjög mótfallinn efnistöku á botni Hvalfjarðar og hefur mótmælt því við Orkustofnun að starfsleyfi Björgunar sem renna út árið 2019 verði endurnýjuð nema að undangegnu umhverfismati og sérstakri umsögn Kjósarhrepps.

Niðurstaða:

Svæðisskipulagsnefnd samþykkir að kynna drög að tillögu að breytingum á vaxtamörkum á Álfsnesi, samhlíða drögum að aðalskipulagsbreytingu Reykjavíkur um að stækka núverandi iðnaðarsvæði á Álfsnesi undir efnisvinnslu. Svæðisskipulagsnefnd bendir á að ýmis álítaefni eru enn til skoðunar og kalla á nánara samtal við aðila s.s. Minjastofnun og nágrennasveitarfélög.

Sveinn Óskar leggur fram eftirfarandi bókun

Fulltrúi Mosfellsbæjar áréttar að litið sé til ábendinga Minjastofnunar sem liggja fyrir varðandi áforma um staðsetningu Björgunar á Álfsnesi og að sérstök kynning verði á málinu í Mosfellsbæ.

Staðsetning á þessari starfsemi, sem er vissulega mikilvæg, þarf að vera valin í fullri sátt við samfélagið í Mosfellsbæ. Það gæti vel komið til að Álfsnesið henti ekki undir þessa starfsemi og verður að líta til þess.

5. Svæðisskipulagið Höfuðborgarsvæðið 2040: Framlenging á frestun gildistöku vatnsverndar í Mosfellsdal / málsnr. 1806002

Sú afmörkun vatnsverndar sem bundin er í svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins var unnin sem afmarkað verkefni undir sérstökum stýrihópi fulltrúa sveitarfélaga ásamt heilbrigðisnefndum. Í gildi er sérstök samþykkt um vatnsverndarsvæðin sem byggir á reglugerð nr. 536/2001 um neysluvatn og reglugerð nr. 769/1999 um varnir gegn mengun vatns. Þáverandi umhverfisráðherra Sigrún Magnúsdóttir staðfesti vatnsverndarsamþykktina.

Í endurskoðunarferlinu var ákveðið að láta sömu viðmið um afmörkun svæða gilda til allra skilgreindra vatnsbóla. Við þetta stækkuðu vatnsverndarsvæðin í Mosfellsdal margfalt með tilheyrandi árekstrum við núverandi landnotkun, sérstaklega Þingvallaveg sem liggur um mitt brunnsvæði Laxnesdýja samkvæmt nýrri skilgreiningu. Til að bregðast við þessari stöðu var ákveðið að fresta gildistöku nýrrar vatnsverndar í Mosfellsdal um þrjú ár til að veita Mosfellsbæ nauðsynlegt svigrúm til að finna viðbótarathuganir sem varða framtíð vatnstöku sveitarfélagsins og ákvörðun um hvort vatnstöku verði framhaldið í Mosfellsdal.

Þessi frestur rann út í lok júní en áður en að því kom barst erindi frá Mosfellsbæ þar sem óskað er eftir viðbótarfresti þar sem þriggja ára svigrúmið hafi ekki verið nægjanlegt til að ljúka viðbótarathugunum.

Niðurstaða:

Svæðisskipulagsnefnd vísar erindinu til samráðshóps um vatnsvernd og vatnsnýtingu á höfuðborgarsvæðinu.

6. Aðalskipulag Kjósarhrepps: Endurskoðun / málsnr. 1702001
Auglýst tillaga lögð fram til umsagnar sbr. 31. gr. skipulagslaga.

Allt land Kjósarhrepps er utan vaxtarmarka og fellur í dreifbýlisflokk svæðisskipulagsins. Stefna svæðisskipulags snýr í meginráttum að borgarumhverfinu. Þar er þó einnig að finna nokkur atriði sem beint er sérstaklega að dreifbýlinu s.s. varðveisla góðs landbúnaðarlands og náttúruríks umhverfis, einnig að tryggt sé gott aðgengi að útivistarstígum og svæðum. Þau eru:

Í tillögu að aðalskipulagi Kjósarhrepps er mörkuð skýr stefna um þessi atriði. Stefna um varðveislu góðs ræktarlands sem byggir á flokkun landbúnaðarlands sem unnin var sérstaklega í tengslum við skipulagsvinnuna.

Niðurstaða:

Svæðisskipulagsnefnd telur tillögu að aðalskipulagi Kjósarhrepps 2017-2029 vera í góðu samræmi við stefnu svæðisskipulags höfuðborgarsvæðisins. Nefndin lýsir sérstakri ánægju með að við mótnu tillögunar var farið í að kortleggja og flokka landbúnaðarland og mótuð sé stefna um verndum góðs ræktarlands.

7. Aðalskipulag Reykjavíkur: KR svæðið / málsnr. 1805001

Verklýsing lögð fram til umsagnar sbr. 1. mgr. 30. gr. skipulagslaga.

Skiplagsbreytingin er tilkomin vegna hugmynda um að skapa rými fyrir hátt í 20 þúsund fermetra húsnæðis (íþróttamannvirki þá undanskilin), í 3-4 hæða byggingum sem yrðu áfastar fyrirhugaðri áhorfandastúku við KR völlinn. Í verkefnislýsingunni kemur fram að endanlegt byggingarmagn verði ákveðið í skipulagsferlinu með teknu tilliti til umferðarsköpunar og umhverfisáhrifa.

Til að þessar hugmyndir nái fram að ganga verður að breyta skilgreiningu á landnotkun þannig að í jaðri íþróttasvæðis verði afmarkað svæði undir verslunar- og þjónustusvæði, íbúðarbyggð eða sambærileg landnotkun sem er við hæfi fyrir fyrirhugaða uppbyggingu.

Niðurstaða:

Svæðisskiplagsnefnd bendir á að umrætt svæði er innan samgöngu- og þróunaráss sem skilgreindur var nýverið með sérstakri breytingu á svæðisskiplagi höfuðborgarsvæðisins. Með breytingunni var einnig sett fram ákvæði um uppbyggingu á þróunarásum sem sveitarfélögin þurfa að útfæra í aðalskiplagi. Eðlilegt er að Reykjavíkurborg horfi til þeirra ákvæða við mótun skipulagstillögunnar.

Ragnhildur lagði fram eftirfarandi bókun:

Hætta er á að þessi framkvæmd muni auka umferðarpunga og -álag til og frá Seltjarnarnesi og tryggja þarf að ekki verði þrengt frekar að umferðinni.

8. Aðalskipulag Reykjavíkur: Sjómannaskólareitur, Veðurstofuhæð / málsnr. 1805002

Verklýsing lögð fram til umsagnar sbr. 1. mgr. 30. gr. skipulagslaga.

Sú breyting á aðalskiplagi sem nú er ráðist í snýr að skilgreindum þróunarreitum sem báðir eru innan vaxtarmarka og á nýlega skilgreindum samgöngu- og þróunarásum. Með breytingunni er ætlunin að rýmka uppbyggingarheimildir.

Niðurstaða:

Svæðisskiplagsnefnd bendir á að umrædd svæði er innan samgöngu- og þróunaráss sem skilgreindur var nýverið með sérstakri breytingu á svæðisskiplagi höfuðborgarsvæðisins. Með breytingunni var einnig sett fram ákvæði um uppbyggingu á þróunarásum sem sveitarfélögin þurfa að útfæra í aðalskiplagi. Eðlilegt er að Reykjavíkurborg horfi til þeirra ákvæða við mótun skipulagstillögunnar.

9. Aðalskipulag Reykjavíkur: Sundahöfn, stækkun hafnarsvæðis / málsnr. 1806001

Verklýsing lögð fram til umsagnar sbr. 1. mgr. 30. gr. skipulagslaga.

Breytingin er tilkominn vegna áforma Faxaflóahafna um að stækka hafnarsvæðið í Sundahöfn með landfyllingum á tveimur stöðum. Annars vegar er um að ræða lítilsháttar stækkun á áður ráðgerðum landfyllingum við Skarfabakka-Kleppsbakka, sem nemur um 2 ha. Hinsvegar er ráðgert að stækka hafnarsvæðið á nýrri landfyllingu við Klettagarða um 2,5- 3 ha. Í báðum tilvikum er um að ræða stækkun hafnarsvæðis út frá áður gerðum landfyllingum og því verður náttúrlegri strandlengju ekki raskað né gengið á skilgreind verndarsvæði.

Í svæðisskipulaginu kemur fram að Sundahöfn sé megin vöruflutningahöfn höfuðborgarsvæðisins og landsins alls. Hún er megingátt vöruflutninga til og frá Íslandi og hefur mikilvægt hlutverk í vörudreifingu fyrir höfuðborgarsvæðið allt.

Niðurstaða:

Svæðisskipulagsnefnd gerir engar athugasemdir við verkefnislýsinguna.

10. **Aðalskipulag Reykjavíkur: lðnaður og önnur landfrek starfsemi / málsnr. 1802001**

Verklýsing lögð fram til umsagnar sbr. 1. mgr. 30. gr skipulagslaga.

Tilgangur með gerð rammahluta aðalskipulags er að leggja meginlínu í skipulagi Hnoðrahólts og Vífilisstaðalands með það að markmiði að ákvarða nánar um landnotkun, svo sem meginþætti þjónustukerfa og að afmarka byggingarsvæði og/eða áfanga deiliskipulagsáætlana. Rammahluti aðalskipulags hefur lögformlegt gildi og gildir sama málsmeðferð og um aðalskipulag. Af þeim sökum kemur til umsagnar svæðisskipulagsnefndar.

Í verkefnislýsingunni koma tengslin við svæðisskipulagið glögglega fram og að skipulagsvinnan þurfi að taka mið að því.

Niðurstaða:

Svæðisskipulagsnefnd gerir engar athugasemdir við verkefnislýsinguna.

Fleira ekki gert, fundi slitið kl. 14:40.

Frá: Samtök sv.félaga á hb.svæðinu

Dags: 23.8.2018 12:01:29

Til:

Afrit: Hrafnkell Á. Proppé

Efni: Svæðiskipulagsbreyting á höfuðborgarsvæðinu - Vaxtamörk á Álfsnesi /málsnr. 1712001

Góðan daginn

Með vísan til 2. mgr. 23. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 og laga nr. 105/2006 um umhverfismat áætlana, eru send til kynningar og umsagnar, drög að tillögu að breytingu á svæðisskipulaginu Höfuðborgarsvæðið 2040 ásamt drögum að umhverfisskýrslu, varðandi breytt vaxtamörk við Álfsnes. Drög að breytingartillögu ásamt umhverfisskýrslu, eru hér meðfylgjandi. Frestur til að skila umögn miðast við 20. september nk. Fyrirhugað er að boða til opins kynningarfundar/opins húss í fyrri hluta september,

Einnig eru meðfylgjandi drög að breytingu á aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030, sem kynnt er samhlíða en meðfylgjandi umhverfisskýrsla er sameiginleg fyrir bæði skipulagstigin. Heimilt er að gera sameiginlega umsögn um svæðis- og aðalskipulagsbreytingu en gæta verður þess að senda hana bæði á Reykjavíkurborg (skipulag@reykjavik.is) og svæðisskipulagsnefnd (ssh@ssh.is)

Drög að tillögu og umhverfisskýrslu verður einnig hægt nálgast á <http://ssh.is/svaedisskipulag>

Hrafnkell Á. Proppé

Svæðisskipulagsstjóri höfuðborgarsvæðisins

Sími / Tel : (+354) 580 1782 / (+354) 892 2698

AÐALSKIPULAG REYKJAVÍKUR 2010-2030

Iðnaðarsvæði fyrir efnisvinnslu við Álfsnesvík

Breyting á aðalskipulagi

Lögð fram sbr. 2. mgr. 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 og
lög nr. 105/2006 um umhverfismat áætlana

Reykjavíkurborg
Umhverfis og skipulagsvið

Breyting nr. 24.
27. júní 2018
Uppfært 14 ágúst

Samhliða kynningu á breytingu á aðalskipulagi Reykjavíkur vegna iðnaðarsvæðis við Álfsnesvík er kynnt samsvarandi tillaga að breytingu á svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins. Tillögunum fylgir sameiginleg umhverfisskýrsla. Íbúar og aðrir hagsmunaaðilar eru hvattir til að kynna sér báðar tillögurnar. Þegar tillögurnar verða auglýstar formlega gefst tækifæri til að leggja fram skriflegar athugasemdir.

Ábendingum eða athugasemdum við tillögurnar skal skila skriflega.

- Umhverfis – og skipulagsvið [Reykjavíkur, Borgartúni 12-14](#), b.t. skipulagsstjóra, eða á netfangið skipulag@reykjavik.is.
- Skrifstofa samtaka sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu Hamraborg 9, Kópavogi eða á netfangið ssh@ssh.is

Samþykktar og staðfestingarferli

Aðalskipulagsbreyting þessi sem auglýst hefur verið skv. 31. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 var

samþykkt í borgarráði þann _____ 2018

Aðalskipulagsbreyting þessi var staðfest af Skipulagsstofnun skv. 3. mgr. 32. gr. skipulagslaga nr.

123/2010 þann _____ 2018

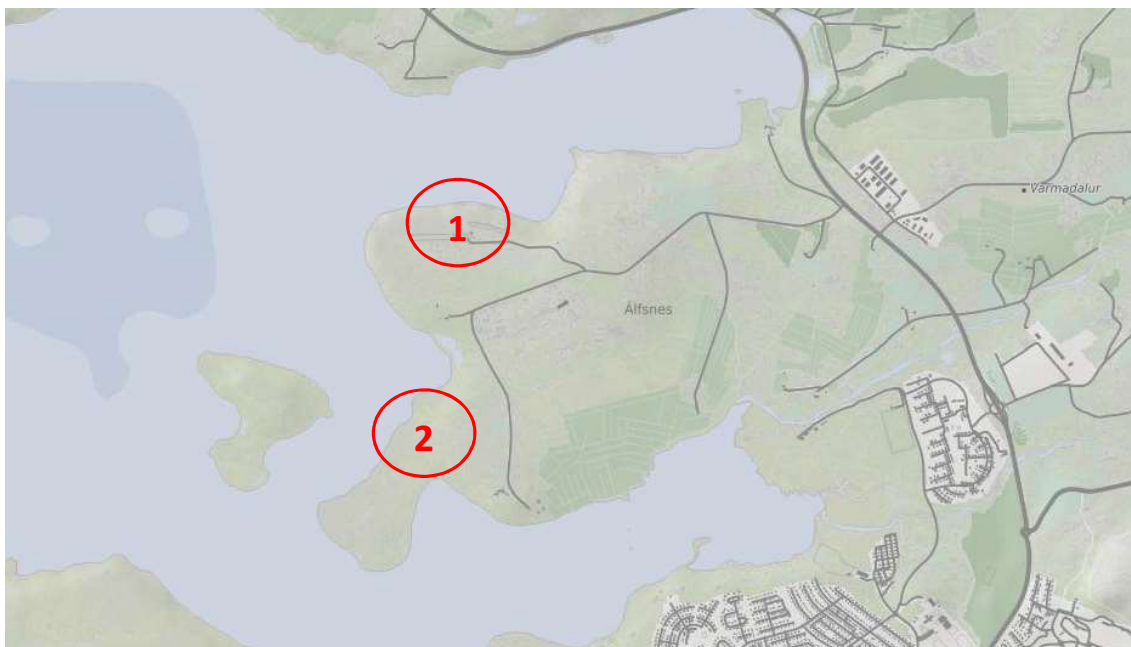
Alta
A1234-047-U03

Efnisyfirlit

1	Inngangur.	4
2	Forsendur og markmið breytinga.....	6
3	Gildandi skipulag og tengsl við aðrar áætlanir	7
4	Tillaga að breytingu á aðalskipulagi.....	9
4.1	Uppdráttur.....	9
4.2	Greinargerð	10
5	Samantekt umhverfisskýrslu	11
5.1	Mótun tillögu. Samanburður valkosta.....	11
6	Samráð og kynningar	14
7	Heimildir	17

1 Inngangur.

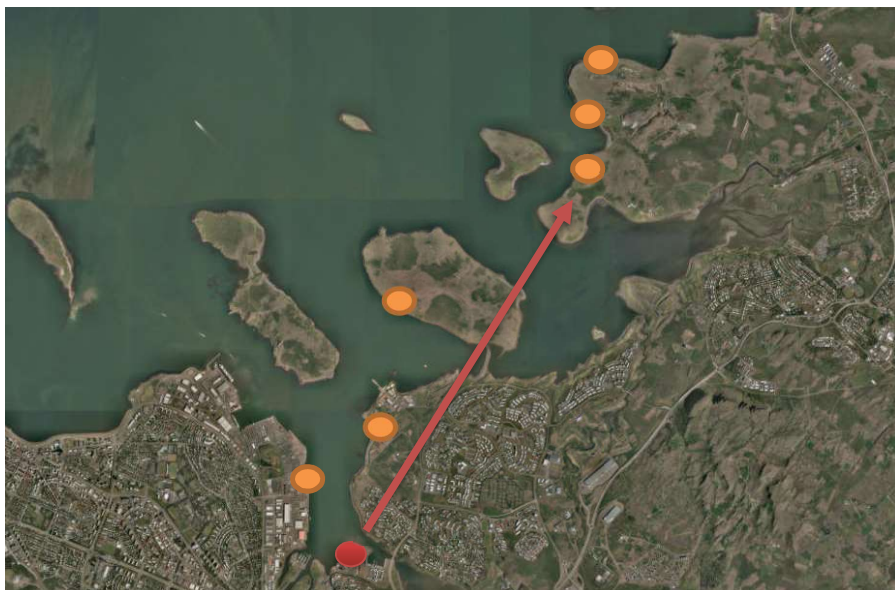
Í Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030 (AR2010-2030) er sett fram sú stefna að Björgun ehf. flytji frá athafnasvæði sínu við Sævarhöfða. Samkvæmt skipulaginu átti sá flutningur að eiga sér stað eigi síðar en 2016 en skv. samkomulagi milli Björgunar og Faxaflóahafna skal fyrirtækið vera búið að losa núverandi vinnusvæði sitt við Sævarhöfða þann 31. maí 2019. Þegar aðalskipulagið var samþykkt var ekki ljóst hvert Björgun gæti flutt starfsemi sína innan Reykjavíkur en lagt var til að fyrirtækið yrði flutt á nýtt hafnar- og iðnaðarsvæði á Álfsnesi (sjá svæði 1 á mynd 1) eða á viðeigandi svæði utan Reykjavíkur. Við nánari skoðun hefur komið í ljós að þetta svæði á Álfsnesi hentar illa fyrir starfsemi Björgunar. Þar eru 15-20 m sjávarhamrar og til að móta landssvæði, sem væri hentugt fyrir starfsemi Björgunar, þyrfti að vinna landfyllingar og sprengja úr sjávarhömrunum, auk þess sem leysa þyrfti vegtengingar með umtalsverðu umhverfisraski. Þá vinna óhagstæðar veðurfarslegar aðstæður einnig á mótí þessari staðsetningu t.d. vegna vinds og ölduhæðar. Horft hefur verið til þess að nýta þetta svæði til efnistöku til að fá efni sem nýta má í lagningu Sundabrautar en engin tímasetning liggur fyrir um hvenær af því verður. Því hefur verið leitað að annarri staðsetningu fyrir starfsemi. Ekki er talin ástæða til að taka út iðnaðar-, hafnar- og efnistökusvæðið við Kollafjörð sem er á skipulagi þó ekki sé lengur gert ráð fyrir að sá kostur geti nýst Björgun. Þar er eftir sem áður gert ráð fyrir að hægt sé að nýta efni sem fellur til við landslagsmótun til vegagerðar eða annarra framkvæmda og að þar sé gert ráð fyrir lóðum undir hafnsækna athafna- og iðnaðarstarfsemi sem er landfrek og mengunarhætta gæti fylgt.

1. mynd. Staðsetning til skoðunar fyrir iðnaðarsvæði fyrir efnisvinnslu í Álfsnesvík og á Álfsnesi við Þerneyjarsund (2) og áður ráðgerð staðsetning iðnaðarsvæðis fyrir efnisvinnslu við Kollafjörð(1) skv. aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030.

Haustið 2016 óskaði Björgun eftir því við Reykjavíkurborg að það yrði skoðað hvort fyrirtækið gæti fengið lóð á Gunnunesi við Þerneyjarsund (sjá svæði 2 á mynd 1). Í umsögn frá umhverfis- og skipulagssviði var fyrirtækinu beint að svæði norðar á nesinu, við Álfsnesvík, til að hlífa minjum sem eru við mitt sundið, og bent á að ítarleg skoðun þyrfti að fara fram áður en ákvörðun um að fara í

skipulagsbreytingu gæti legið fyrir. Sú skoðun hefur nú farið fram og liggur fyrir ítarleg greingerð (Alta, 2017) með kostamati þar sem sex mismunandi valkostir um staðsetningu eru skoðaðir (sjá mynd 2), auk þess sem gerð er grein fyrir helstu umhverfisáhrifum sem kunna að verða ef starfsemin verður heimiluð við Álfsnesvík nyrst í Þerneyjarsundi. Af öllum þeim stöðum sem skoðaðir voru virðist staðsetning við Álfsnesvík fela í sér skynsamlega málamiðlun, og við skoðun á umhverfispáttum hefur ekkert afgerandi komið í ljós sem kemur í veg fyrir að Álfsnesvík geti talist ágætur kostur fyrir framtíðarstaðsetningu Björgunar.¹

2. mynd. Núverandi starfssvæði Björgunar við Sævarhöfða (rautt) og sex mögulegar staðsetningar til framtíðar sem skoðaðar hafa verið. Rauð ör bendir á Álfsnesvík á Álfsnesi sem skv. þessari tillögu að aðalskipulagsbreytingu verður nýr staður fyrir starfsemina.

Hér er sett fram tillaga um nýtt iðnaðarsvæði við Álfsnesvík í aðalskipulag Reykjavíkur, þar sem Björgun getur komið sér fyrir með starfsemi sína. Svæðið við Álfsnesvík er í gildandi aðalskipulagi Reykjavíkur skilgreint sem opið svæði og er Sundabraut áformuð í jaðri svæðisins. Handan Sundabrautar er annars vegar landbúnaðarsvæði í landi Víðiness og norðaustur af svæðinu er urðunarstaður Sorpu. Gert er ráð fyrir gas- og jarðgerðarstöð á þeim hluta athafnasvæðis Sorpu sem er vestan fyrirhugaðrar veglínu Sundabrautar en aðrir hlutar þess svæðis eru eða hafa að mestu leyti verið í notkun sem urðunarstaður. Stefnt er að því að hætta urðun á svæðinu en gas- og jarðgerðarstöðin verður áfram. Þerney, sem er handan við Þerneyjarsund, er hverfisvernduð og á náttúru-minjaskrá eins og fleiri eyjar á sundunum. Eyjarnar eru lágar og grónar með varpstöðvum allmargra fuglategunda, eins og segir í náttúru-minjaskrá. Sýnileiki svæðisins er mestur frá nálægum stöðum á Álfsnesi og af sjó, en landslag og fjarlægðir draga úr sjónrænum áhrifum frá íbúðahverfum í Mosfellsbæ og Reykjavík, Kjalarnesi, Geldinganesi og Viðey. Vinna má með sjónrænum áhrif á landi en erfiðara að gera slíkt sjávarmegin. Lítið er um að svæðið sé nýtt til útivistar í dag en gert er ráð fyrir gönguleið eftir ströndinni í gildandi aðalskipulagi. Kajakræðar nýta Þerneyjarsund til siglinga en algengasta siglingaleið þeirra liggur nær strönd Þerneyjar en Álfsness. Svæðið er lítið raskað utan þeirra minja sem eru eftir búskap og útræði. Svæðið við ströndina er ávalt og rís landið upp í átt að Glóruholti til austurs, í áttina að Mosfellsbæ.

¹ Nánari umfjöllun í samantekt umhverfisskýrslu í kafla 5 og umhverfisskýrslu sem er í sér greinargerð.

Vegna áforma um stærri landfyllingu en 50.000 m² og viðlegubryggju þar sem skip stærri en 1.350 tonn geta lagst að til losunar og lestunar, eins og á við um stærsta dæluskip Björgunar, er framkvæmdin háð mati á umhverfisáhrifum. Þess vegna er breyting á aðalskipulagi vegna framkvæmdarinnar háð lögum nr. 105/2006 um umhverfismat áætlaða. Umhverfisáhrifum er lýst í umhverfisskýrslu sem er sameiginleg fyrir umhverfismat áætlaða, á svæðis-, aðal- og deiliskipulagsstigi. Þessari tillögu að breytingu á aðalskipulagi fylgir útdráttur úr umhverfisskýrslunni um þau atriði sem varða helst umhverfismat áætlaða á aðalskipulagsstigi.

2 Forsendur og markmið breytinga

Björgun hefur haft til umráða um 7,5 ha lands við Sævarhöfða (sjá mynd) þar sem náttúrulegu seti úr námum á hafsbotni hefur verið landað, það hreinsað, malað og flokkað til margvíslegar notkunar í mannvirkjagerð, m.a. í steypu. Ný staðsetning þarf að vera við sjó og bjóða upp á jafn stórt athafnasvæði fyrir starfsemi fyrirtækisins og verið hefur.

Síðustu áratugi hefur fyrirtækið aflað efnis af hafsbotni sem síðan er flutt til frekari vinnslu á núverandi athafnasvæði félagsins við Ártúnshöfða í Reykjavík. Þar fer fram framleiðsla fylliefna í steinsteypu og malbik auk ýmiss konar annarra jarðefna til mannvirkjagerðar. Þá hefur félagið séð um landfyllingar og dýpkunarframkvæmdir víða um land. Björgun á tvö dæluskip, Sóley og Perlu, tvo gröfupramma og tvo efnisflutningapramma. Umhverfismati fyrir efnisvinnslusvæði Björgunar í sjó var lokið 2009 og fyrir liggur 10 ára leyfi til efnistöku frá 2009, útgefið að Orkustofnun.

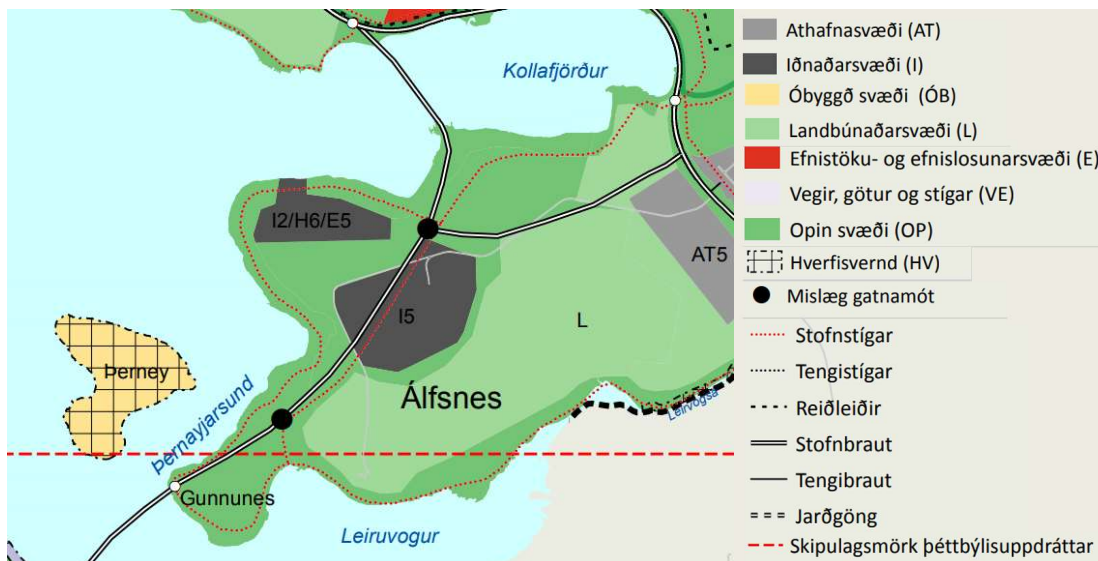
3. mynd. Athafnasvæði Björgunar er fyrir miðri mynd. Austan athafnasvæðisins er bryggjuhverfið við Gullinbrú. Athafnasvæðið er um 7,5 ha með fremur frumstæðri viðlegu fyrir sanddæluskip, en efninu er dælt frá borði inn á svæðið. Þar er það skolað með ferskvatni úr Elliðaánum og flokkað eftir gerð og kornastærð.

Markmið með þessari breytingu á aðalskipulagi:

- Að geta boðið upp á efnisvinnslusvæði með viðlegukanti, þar sem landað er náttúrulegum efnum/seti af hafsbotni.
- Að bjóða land fyrir vinnslusvæði fyrir jarðefni vegna mannvirkjagerðar sem næst þéttbýlinu á höfuðborgarsvæðinu. Stuttar akstursvegalengdir leiða til minni útblásturs gróðurhúsalofttegunda og minna slits á vegum.
- Að bjóða upp á svæði fyrir fyrirtæki sem hefur verið í rekstri í Reykjavík en þarf að flytja út fyrir þéttbýlið vegna nýrrar byggðar á þéttingarsvæðum.

3 Gildandi skipulag og tengsl við aðrar áætlanir

Samkvæmt aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030² er Álfnesið að sunnanverðu að mestu skipulagt sem landbúnaðarland (L). Á miðju nesinu er iðnaðarsvæði (I5) þar sem Sorpa tekur á móti sorpi til urðunar og úrvinnslu. Þar við er gert ráð fyrir Sundabraut eftir Gunnunesinu, yfir Álfnesið og þaðan yfir Kollafjörð. Norðan við Sundabraut er gert ráð fyrir blandaðri landnotkun með iðnaðarsvæði (I2), hafnarsvæði (H6) og efnisnámi (E5). Þar er í dag skotæfingarsvæði. Með ströndinni er er gert ráð fyrir gönguleið umhverfis Álfnes.

4. mynd. Landnotkun á Álfnesi í aðalskipulagi Reykjavíkur.

Landbúnaðarsvæðið á Álfnesi (L) er hluti af landbúnaðarsvæðum Reykjavíkur sem eru á Kjalarnesi, á undirlendi á nesjunum og undir hlíðum Esju. Í aðalskipulaginu er lögð áhersla á að virða og vernda Kjalarnesið sem landbúnaðarsvæði og dreifbýli.

Strandlengjan og svæði norðan á Álfnesinu umhverfis iðnaðarsvæðið eru opin svæði (OP). Stefna er sett um að mikilvægt sé að tryggja aðgengi almennings að svæðum með útivistargildi og taka frá þau svæði sem hafa mest verndargildi.

Fyrir sorpförgunarsvæðið á Álfnesi (I5) er í gildi deiliskipulag³ og í því kemur fram að á svæðinu er tekið á móti alls um 120.000 tonnum af böggðum úrgangi á ári og hafa nú þegar um 25 ha lands verið nýttir til urðunar. Stjórnvöld stefna að því að dregið verði úr urðun úrgangs og samkvæmt starfsleyfi sem er í gildi til 2030, skulu öll ákvæði um heimildir fyrir urðun á svæðinu falla úr gildi í lok árs 2020. Bygging gas- og jarðgerðarstöðvar er lykilþáttur í því að draga úr urðun. Á opnu svæði milli iðnaðarsvæðisins og sjávar er sigvatni (rigningarvatni sem vætlað hefur gegnum hauginn) veitt til sjávar eftir að það hefur verið hreinsað í settjörn, en þar er í deiliskipulagi gert ráð fyrir lögnum, settjörn, skurðum og smáhýsum fyrir búnað. Þetta opna svæði er utan iðnaðarsvæðisins (I5) en

² Sjá aðalskipulagið á vefsíðu borgarinnar <http://reykjavik.is/thjonusta/adalskipulag-reykjavikur>

³ Breyting á deiliskipulagi urðunarstaðar á Álfnesi. 26. janúar 2015. Greinargerð.

gegnir engu að síður hlutverki fyrir urðunarsvæðið. Starfsemi gas- og jarðgerðarstöðvar og Sorpu getur haldið áfram eftir að urðun lýkur í Álfsnesi.

Gert er ráð fyrir að hægt sé að ráðast í gerð Sundabrautar á skipulagstímabili aðalskipulagsins, en 2. áfangi fer um Gunnunes og Álfsnes frá Geldinganesi. Vegna óvissu um tímasetningu framkvæmda hefur ekki verið unnið í því að fá endanlega niðurstöðu um legu og útfærslu brautarinnar og umhverfisáhrif mismunandi valkosta. Skipulag Sundabrautar verður tekið til endurskoðunar þegar fyrir liggja áform um framkvæmdatíma.

Fjöldi þeirra sem fara um Álfsnes mun taka miklum breytingum þegar Sundabraut verður tekin í gagnið og eins og bent er á í aðalskipulagi Reykjavíkur er Álfsnes norðan- og vestanvert mjög sýnilegt frá væntanlegri Sundabraut og byggð í Kjalarnesi. Því er mælt til þess að uppbygging sem er inni á aðalskipulagi við Kollafjörð verði felld inn í náttúrulegt landslag eins og kostur er til að draga úr ásýndaráhrifum. Að sama skapi mun Sundabraut hafa afgerandi áhrif á upplifun af landslagi og opnum svæðum á Álfsnesi og rýra gildi þess til útivistar.

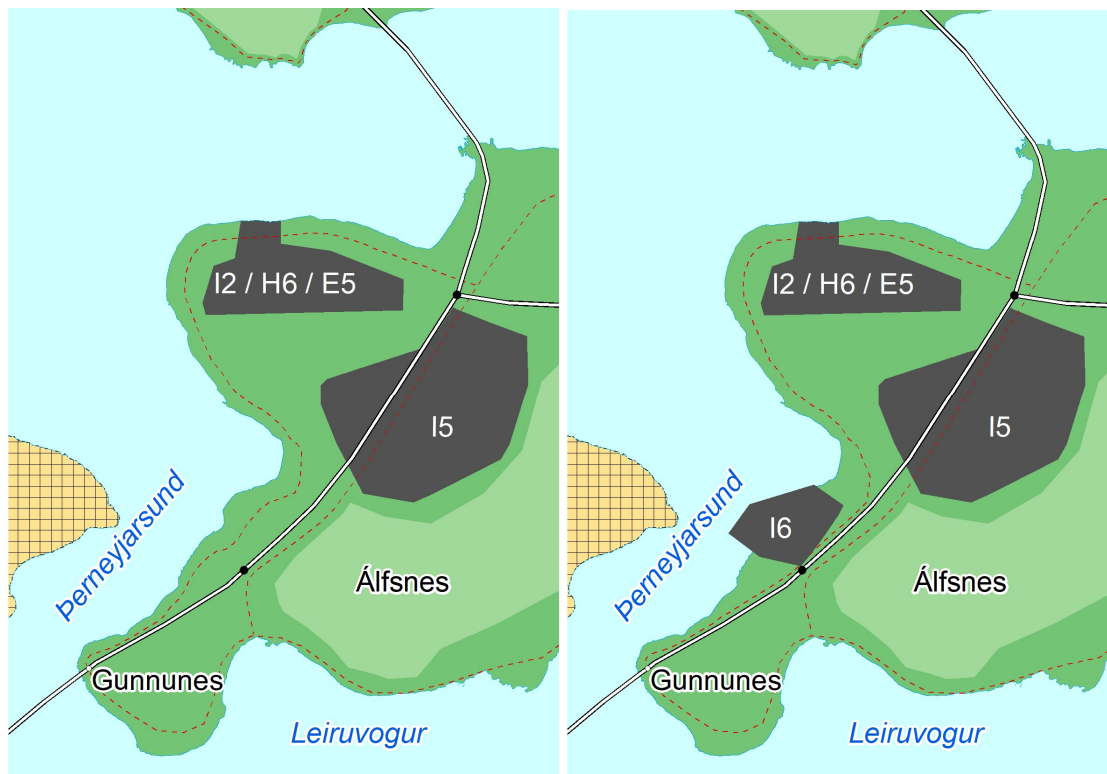
4 Tillaga að breytingu á aðalskipulagi

Með hliðsjón af framansögðu er hér sett fram tillaga að breytingum á uppdrætti og greinargerð Aðalskipulags Reykjavíkur 2010-2030.

4.1 Uppdráttur

Breytingar á uppdrætti eru eftirfarandi:

1. Við Álfsnesvík er afmarkaður um 15,5 ha reitur fyrir iðnaðarsvæðið **I6 Efnisvinnslusvæði í Álfsnesi**.
2. Stofnstígur í nágrenni strandarinnar er færður upp fyrir iðnaðarsvæðið.

4. mynd. Uppdráttur fyrir breytingu til vinstri og afmörkun I6 á uppdrætti eftir breytingu til hægri í mælikvarða 1:xx.xxx.

Stærð iðnaðarsvæðisins í aðalskipulagi endurspeglar ekki lóðarstærð Björgunar, eins og hún verður ákvörðuð í deiliskipulagi, en svæðið er haft rúmt á þessu stigi vegna óvissu um formun landfyllingar og endanlega afmörkun svæðis. Líta verður á þetta sem hámarksstærð mögulegs iðnaðarsvæðis. Stærð svæðis eins og það er afmarkað í aðalskipulaginu getur tekið breytingum áður en endanlega tillaga verður lögð fram.

4.2 Greinargerð

Í greinargerð er iðnaðarsvæðinu **I6** bætt inn í umfjöllun um iðnaðarsvæði, sem hér segir:

I6. Efnisvinnslusvæði við Álfnesvík. Á svæðinu er gert ráð fyrir höfn sem getur tekið á móti skipum, prömmum og öðrum efnisflutningaskipum. Hönnun og frágangur á svæðinu skal miða að því að mannvirki falli vel að umhverfinu. Nýta skal landslag lóðar landmegin til að skerma starfsemina af eins og kostur er, til að draga úr áhrifum á ásýnd, mögulegri rykmengun eða fokhættu, ljósmengun og hávaða. Útfærsla vinnslusvæðisins og tenginga að því skal taka tillit til fyrirhugaðrar legu 2. áfanga Sundabrautar. Þekktar fornminjar eru á og við svæðið. Í deiliskipulagi skal forðast, eins og kostur er, að raska minjum í suðurjaðri svæðisins sem tilheyra minjasvæði Sundakots, en þar eru einstakar minjar um búðarsvæði verslunarstaðarins við Þerneyjarsund. Vegtengingu að svæðinu skal einnig hagað þannig að minjum sé hlíft, sé þess nokkur kostur.⁴ Við útfærslu deiliskipulags skal taka tillit til mögulegrar hækkunar sjávarstöðu vegna loftslagsbreytinga. Við landmótun skal eins og hægt er gæta að efnisjafnvægi, þannig að efni í fyllingar verði sem mest aflað með skeringum á landi og úr dýpkunarframkvæmdum vegna hafnarinnar.

⁴ Áhrif á minjar og mótvægisáðgerðir verða til frekari skoðunar á kynningartíma vinnslutillögunnar, sjá umfjöllun í kafla 6 um samráð við Minjastofnun.

5 Samantekt umhverfisskýrslu

Hér er sett fram stutt samantekt á þeim hlutum umhverfisskýrslu sem helst varða umhverfismat áætlana á aðalskipulagsstigi. Allar nánari upplýsingar er að finna í umhverfisskýrslunni sjálfri.

5.1 Mótun tillögu. Samanburður valkosta

Við mótun tillögunnar voru skoðaðir sex mismunandi staðarvalskostir:

1. Sundahöfn	4. Álfnes A. við Kollafjörð
2. Gufunes	5. Álfnes B. við Álfnesbærinn
3. Geldinganes	6. Álfnes C. við Álfnesvík

Við samanburð valkostanna var skoðað hvernig staðurinn hentar fyrir starfsemina út frá skipulagsþáttum og hagrænum atriðum en hins vegar út frá áhrifum á skilgreinda umhverfisþætti í samræmi við aðferðafræði umhverfismats áætlana. Niðurstaða úr þessum samanburði nýttist við ákvörðun um hvaða kostur yrði valinn til að setja fram í tillögu að svæðisskipulags- og aðalskipulagsbreytingu. Núllkostur, það er ef skipulagi yrði ekki breytt og enginn af þessum staðarvalskostum kæmi til greina, myndi leiða til þess að ekkert iðnaðarsvæði af þessum toga færi inn á skipulag og fyrirtæki sem þurfa að staðsetja sig á slíku svæði, eins og á við í tilfelli Björgunar, myndu þurfa að hætta vinnslu. Ekki er talið raunhæft fyrir fyrirtækið að staðsetja sig utan höfuðborgarsvæðisins.

Í meðfylgjandi töflu eru áhrif vegna mismunandi staðarvalskosta fyrir iðnaðarsvæðið tekin saman.

		1. Sundahöfn	2. Gufunes	3. Geldinganes	4. Álfnes A. Við Kollafjörð	5. Álfnes B. Álfnesbærinn	6. Álfnes C. Við Álfnesvík
Landslags- og umhverfiseinkenni – viðkvæmni fyrir breytingum	Landslag						
	Útivist						
	Dýra- og plöntulíf						
	Sjöntengingar						
	Mannvist						
	Mengun/truflun						
	Náttúruvá						

		1. Sundahöfn	2. Gufunes	3. Geldinganes	4. Álfsnes A. Við Kollafjörð	5. Álfsnes B. Álfsnesbærinn	6. Álfsnes C. Við Nesvík
Aðstæður fyrir höfn	Samspil við nærsvæði						
	Náttúrulegar aðstæður						
	Flutningskostnaður						
	Grunnkerfi						
	Stækkun						

Það var niðurstaða þessa almenna samanburðar að þeir þrír kostir sem skoðaðir voru á Álfsnesi komi betur út en Sundahöfn, Gufunes og Geldinganes, vegna meiri fjarlægðar frá byggð, þó gera megi ráð fyrir auknum flutningskostnaði, áhrifa á landslag og áhrifa vegna aksturs og uppbyggingar grunnkerfa. Af þessum þremur stöðum á Álfsnesi kemur staðsetningin við Álfsnesvík best út en náttúrulegar aðstæður til landmótunar eru óhagstæðari við Kollafjörð og Álfsnesbæinn vegna sjávarhamra eða kletta við strönd, óhagstæðari veðuraðstæðna og vegna þess að staðirnir eru opnari fyrir hafi. Á öllum stöðunum á Álfsnesi verður nokkur kostnaður vegna tenginga við grunnkerfi.

Á grundvelli þessa samanburðar og niðurstaðna í umhverfismati tillögunnar er mælt með því að nýtt iðnaðarsvæði, sem er ætlað fyrir vinnslu jarðefna, verði staðsett í Álfsnesvík og að svæðið verði innan vaxtarmarka höfuðborgarsvæðisins. Staðarval við Álfsnesvík virðist fela í sér skynsamlega málamiðlun að virtum þeim áhrifum sem þessi greining nær til.

Byggt á þessum forsendum er nú lögð fram tillaga að breytingu á aðalskipulagi, sem gerir ráð fyrir nýju iðnaðarsvæði við Álfsnesvík og breyting á svæðisskipulagi, sem breytir vaxtarmörkum þannig að iðnaðarsvæðið verði innan þess. Á forsendum þeirrar niðurstöðu hefur sá kostur verið mótaður frekar í aðalskipulagstillögu og svæðisskipulagstillögu og er gerð grein fyrir líklegum áhrifum þeirra breytinga á umhverfið í eftirfarandi töflu. Þar kemur einnig fram hvernig brugðist hefur verið við mögulegum neikvæðum áhrifum með skilmálum fyrir iðnaðarsvæðið í aðalskipulagstillögunni. Þeir skilmálar eru til leiðbeiningar við útfærslu deiliskipulagsins, sem nú er í vinnslu.

Umhverfispáttur	Áhrifamat	Skýring	Skilmálar í aðalskipulagi til að draga úr áhrifum.
1. Náttúrufar			
1.1 Lífríki	Neikvæð	Óveruleg áhrif á gróður og fuglalíf en skerðir votlendi sem forðast ber að raska skv. náttúruverndarlögum.	
1.2 Sjór og strandlengja	Neikvæð	Óröskuð strandlengja mun skerðast.	
2. Loftgæði			
2.1 Loftgæði	Óveruleg neikvæð	Dregið er úr mögulegum neikvæðum áhrifum á loftgæði, vegna rykmengunar eða fokhættu.	Nýta skal landslag lóðar landmegin til að skerma starfsemina af eins og kostur er, til að draga úr áhrifum á ásýnd, mögulegri rykmengun eða fokhættu, ljósmengun og hávaða.
2.2 Losun gróðurhúsaloft tegunda	Óveruleg neikvæð	Óveruleg aukning vegna aukinnar umferðar.	
3. Samfélag			
3.1 Samgöngur	Óveruleg neikvæð	Auknar akstursvegalengdir	Útfærsla vinnslusvæðisins og tenginga að því skal taka tillit til fyrirhugaðrar legu 2. áfanga Sundabrautar.
3.2 Lýðheilsa	Óveruleg neikvæð	Einhver áhrif verða á hljóðvist en þau eru líkleg til að vera óveruleg.	
3.3 Fornminjar	Neikvæð	Neikvæð áhrif þar sem framkvæmdir á skipulagssvæði munu raska fornminjum.	Þekktar fornminjar eru á og við svæðið. Í deiliskipulagi skal forðast, eins og kostur er, að raska minjum í suðurjaðri svæðisins sem tilheyra minjasvæði Sundakots, en þar eru eintakar minjar um búðarsvæði verslunarstaðarins við Þerneyjarsund. Vegtengingu að svæðinu skal einnig hagað þannig að minjum sé hlíf, sé þess nokkur kostur. ⁵
3.4 Öryggi	Óveruleg neikvæð	Skipulagið tekur tillit til loftslagsbreytinga	Við útfærslu deiliskipulags skal taka tillit til mögulegrar hækkunar sjávarstöðu vegna loftslagsbreytinga.
3.5 Efnahagur	Verulega jákvæð	Stefnan veitir möguleika á iðnaðarsvæði fyrir fyrirtæki sem er mikilvægur framleiðandi jarðefna fyrir höfuðborgarsvæðið og önnur svæði nær og fjær.	
4. Auðlindir			
4.1 Landrými	Óveruleg neikvæð	Óraskað land er tekið undir byggð.	
4.2 Verndarsvæði	Óveruleg neikvæð	Nálæg svæði á náttúruminjasrá eru ekki líkleg til að verða fyrir verulegum áhrifum.	
4.3 Útivistarsvæði	Óveruleg neikvæð	Stefnan er ekki líkleg til að hafa áhrif á notkun eða aðgengi að útivistarsvæðum.	

⁵ Áhrif á minjar og mótvægisáðgerðir verða til frekari skoðunar á kynningartíma vinnslutillögunnar, sjá umfjöllun í kafla 6 um samráð við Minjastofnun.

4.4 Jarðefnanotkun	Óveruleg neikvæð	Gæta skal að jafnvægi í efnisnotkun á staðnum milli skeringa, fyllinga og dýpkunar.	Við landmótun skal eins og hægt er gæta að efnisjafnvægi, þannig að efni í fyllingar verði sem mest aflað með skeringum á landi og úr dýpkunarframkvæmdum vegna hafnarinnar.
4.5 Landslag/ásýnd	Umfang raskaðs svæðis	Ásýnd svæðisins mun breytast.	Hönnun og frágangur á svæðinu skal miða að því að mannvirki falli vel að umhverfinu. Nýta skal landslag lóðar landmegin til að skerma starfsemina af eins og kostur er, til að draga úr áhrifum á ásýnd, mögulegri rykmengun eða fókhattu, ljósmengun og hávaða.

Síðar, þegar fullunnar svæðis- og aðalskipulagstillögur verða auglýstar verður einnig auglýst deiliskipulag fyrir iðnaðarsvæðið. Þá mun fylgja nánari umfjöllun um mat á svæðisbundnum áhrifum þess á umhverfið að staðsetja iðnaðarsvæðið í Álfsnesvík og hvernig draga má úr áhrifum með útfærslu á lóð, tilhögun hennar og stærð, fyrirkomulagi bygginga og umhverfisfrágangi með skilmálum og útfærslu í deiliskipulagi.

Núllkostur, það er ef skipulagi yrði ekki breytt og Álfsnesvík kæmi ekki til greina sem iðnaðarsvæði myndi leiða til þess að ekkert iðnaðarsvæði af þessum toga færi inn á skipulag og fyrirtæki sem þurfa að staðsetja sig á slíku svæði, eins og á við í tilfelli Björgunar, myndu þurfa að hætta vinnslu. Það gæti haft þau áhrif að framboð á efnum t.d. til steypuframleiðslu myndi minnka mikið og þá þyrfti að flytja efni langt að, annað hvort úr opnum námum eða þá að opna þyrfti nýjar námur á landi. Efnisvinnsla úr námum á hafsbotni hefur reynst hagkvæmur kostur og dregið úr þörfinni fyrir efnisnám á landi.

6 Samráð og kynningar

Samhliða aðalskipulagstillögunni er unnið að breytingu á svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins og nýju deiliskipulagi fyrir Álfsnesvík og er kynning áætlananna áformuð samhliða⁶:

- Sameiginleg **verkefnislýsing** fyrir **aðalskipulag** og **deiliskipulag** með matslýsingu var kynnt og lögð fram til umsagnar í október 2017. Lýsingin var send til umsagnaraðila og gerð aðgengileg á vef Reykjavíkurborgar. Vakin var athygli á henni með auglýsingu í fjölmiðli.

Starfsemi Björgunar felst í flutningi og vinnslu náttúrulegra jarðefna og var það í fyrstu skilningur Reykjavíkur að sú landnotkun samræmdist best skilgreiningu á landnotkunarflokknum „Efnistöku- og efnislosunarsvæði“ sbr. staflið (g) í grein 6.2 í skipulagsreglugerð nr. 90/2013 þar sem þar væri ekki gert ráð fyrir mengandi iðnaðarstarfsemi. Í samræmi við þann skilning var auglýst verkefnis- og matslýsing fyrir bæði aðal- og deiliskipulag sem tók mið af því. Í umsögn Skipulagsstofnunar við lýsingu kom fram að þar sem þarna væri um að ræða efnisvinnslu með tilheyrandi aðstöðu og húsnæði sem væri háð byggingarleyfi, þá ætti frekar við að skilgreina landnotkunina sem iðnaðarsvæði. Því var verkefnislýsingin aftur sett í kynningu miðað við breyttar forsendur og í kjölfarið var samþykkt í svæðisskipulagsnefnd að setja í kynningu verkefnislýsingu þar sem lagt var upp með að gera breytingu á vaxtarmörkum þéttbýlis höfuðborgarsvæðisins, til að iðnaðarsvæðið yrði innan þess.

- Sameiginleg **verkefnislýsing** fyrir **aðalskipulag** og **deiliskipulag** með matslýsingu var kynnt og lögð fram til umsagnar í janúar 2018. Lýsingin var send til umsagnaraðila og gerð aðgengileg á vef Reykjavíkurborgar. Vakin var athygli á henni með auglýsingu í fjölmiðli.

⁶ Umfjöllun hér er samhliða umfjöllun í svæðisskipulagstillögunni.

- Verkefnislýsing fyrir **svæðisskipulags**breytingu var lögð fram til kynningar í febrúar 2018. Lýsingin var send til umsagnaraðila og gerð aðgengileg á vef samtaka sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu, ssh.is. Vakin var athygli á henni með auglýsingu í fjölmiðli.

Eftirtalдар umsagnir bárust um verkefnislýsingarnar og hafa þær verið hafðar til hliðsjónar við tillögugerð og umhverfisskýrslu, eftir því sem við á:

Minjastofnun benti á minjasvæði í og við Álfsnesvík og að stofnunin muni gera kröfu um mótvægisáðgerðir vegna minja sem kunna að verða fyrir raski. Einnig benti stofnunin á að nauðsynlegt gæti verið að kanna þau svæði á hafsbótmi sem verða fyrir raski vegna hafnarframkvæmdanna og að þörf geti orðið á mótvægisáðgerðum ef minjar verða fyrir raski, sem myndu í flestum tilfellum fela í sér fornleifarannsókn með uppgrefti.

Uppfært 14. ágúst. Í ljósi ofangreindrar umsagnar var í júní 2018 óskað eftir umsögn stofnunarinnar um þær skráðu minjar sem geta lent innan væntanlegs framkvæmdasvæðis Björgunar í Álfsnesvík og mögulegar mótvægisáðgerðir, svo hægt væri að undirbúa þær í sumar. Svar barst frá Minjastofnun með bréfi dags. 17. júlí 2018 þar sem stofnunin beinir þeim tilmælum til Reykjavíkurborgar, á grunni upplýsinga úr uppfærðri fornleifaskráningu Borgarsögusafns, að fundinn verði önnur staðsetning fyrir starfsemi Björgunar. Byggði Minjastofnun tilmæli sín á að svæðið væri hluti af einstakri minjaheild með minjum um verslun, útveg og landbúnað.

Reykjavíkurborg skoðar nú hvernig hægt er að bregðast við umsögn Minjastofnunar og mun eiga samráð við Minjastofnun um það á kynningartíma vinnslutillögunnar. Skoða þarf hvort mögulegt sé að grípa til mótvægisáðgerða sem t.d. gætu falið í sér að skráðum minjum á svæðinu verði hlífð að hluta eða öllu leyti, fornleifarannsóknir og/eða aðrar leiðir við varðveislu minjanna. Niðurstaða ítarlegs kostamats er að aðrar staðsetningar fyrir starfsemi Björgunar eru ekki tiltækar þannig að sá kostur að leita annað er illfær.

Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur benti á nokkra þætti sem mikilvægt væri að skoða, eftir því sem við ætti, svo sem möguleg áhrif vegna grugg- og setmyndunar, hávaða og foks, lýsingar og umferðar, og að huga þurfi að frárænni og nægilegu landrými fyrir settjarnir.

Veitur bentu á að styrkja þyrfti tengingar rafmagns og heits vatns á svæðinu, færa þyrfti stofnlögn fyrir kalt vatn og að engin fráveita væri á svæðinu.

Frá Mosfellsbæ, íbúasamtökum Kjalarness og Leirvogstungu bárust ábendingar m.a. um að viðhafa aðgát vegna minja, fráveitu, vatnsöflunar, útivistarsvæðisins við Leirvog, sjónmengunar og foks jarðefna,

Náttúrufræðistofnun kom með ábendingar um viðmið úr lögum um náttúruvernd nr. 60/2013 sem mikilvægt væri að taka tillit til, eftir atvikum.

Landsnet, Samgöngustofa, Vegagerðin, Veðurstofan og Umhverfisstofnun gerðu ekki athugasemd við lýsingarnar,

Skipulagstofnun benti á að huga þyrfti að aðkomu að svæðinu og hvort tillagan hefði áhrif á fyrirhugaða legu 2. áfanga Sundabrautar. Þá benti stofnunin á að æskilegt væri að umhverfismat skv. lögum um mat á umhverfisáhrifum yrði unnið samhliða skipulagstillögunum, eins og ráðgert er.

- Tillaga að aðalskipulagsbreytingu er nú kynnt á vinnslustigi, samhliða tillögu að breytingu á svæðisskipulagi, ásamt umhverfisskýrslu. Tillögurnar verða sendar til umsagnaraðila og óskað eftir umsögn. Þær verða gerðar aðgengilegar á vef Reykjavíkurborgar og vakin verður athygli á þeim með auglýsingu í fjölmiðli og á kynningarfundum.
- Þegar unnið hefur verið úr ábendingum sem bárust á kynningartíma verðaendanlegar tillögur að aðalskipulagi og deiliskipulagi ásamt umhverfisskýrslu lagðar fram í borgarstjórn og auglýstar að lokinni athugun aðalskipulagstillögunnar hjá Skipulagsstofnun. Framhaldinu verði þær auglýstar opinberlega, gerðar aðgengilegar á vef Reykjavíkurborgar og athygli vakin á þeim með auglýsingu í fjölmiðli. Samhliða er gert ráð fyrir að tillaga að breytingu á svæðisskipulagi verði auglýst eftir að hafa fengið afgreiðslu í svæðisskipulagsnefnd.
- Að loknum athugasemdafresti verða aðalskipulag- og deiliskipulagstillögunnar teknar fyrir í bæjarstjórn og svæðisskipulagstillaga í svæðisskipulagsnefnd og samþykktar tillögur sendar til Skipulagsstofnunar.

Umsagnaðilar vegna aðalskipulagstillögu eru Skipulagsstofnun, Umhverfisstofnun, Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur, Umhverfis- og heilbrigðisráð Reykjavíkur, Heilbrigðiseftirlit Kjósarsvæðis, hverfisráð Grafarvogs, hverfisráð Kjalarness, Mosfellsbær, íbúasamtök Leirvogstungu, Veiðifélag Leirvogsár, Kópavogsbær, Garðabær, Hafnarfjarðarkaupstaður, Seltjarnarneskaupstaður, Kjósarhreppur, Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu (SSH), Minjastofnun Íslands, Faxaflóahafnir, Sorpa, Vegagerðin, Samgöngustofa, Orkustofnun, Orkuveitan, Veðurstofan, Veitur og Borgarsögusafn. Svæðisskipulagstillagan, sem kynnt er samhliða, hefur sömu umsagnaraðila.

Samhliða ferli skipulagsbreytinga vinnur Björgun að umhverfismati framkvæmdarinnar. Til glöggvunar er í meðfylgjandi töflu sýnd tímalína fyrir áætlað ferli vegna skipulagsbreytinga og umhverfismats framkvæmda.

Áætluð tímalína	Skipulagsáætlanir	Umhverfismat framkvæmda – áætlað ferli
Október 2017 - lokið	Undirbúningur; greinargerð um nýtt athafnasvæði Björgunar og kostamat	
Desember 2017 – mars 2018 - lokið	Skipulagslýsingar í kynningu, svæðis, aðal og deiliskipulag	
~Júní-ágúst 2018	Drög að tillögum að breytingu á aðalskipulagi/svæðisskipulagi kynntar á vinnslustigi	Kynning matsáætlunar og umsagnarferli
~September-október 2018	Tillögur samþykktar í auglýsingu, aðalskipulag, deiliskipulag og svæðisskipulag og sendar til umsagnar	Frummatsskýrsla í kynningu
~Nóvember-desember 2018	Athugasemdum svarað að loknu auglýsingaferli	Athugasemdum svarað að loknu auglýsingaferli
~Janúar-febrúar 2018		Matsskýrsla fullunnin og send Skipulagsstofnun. Úrskurður Skipulagsstofnunar
~ Febrúar-mars 2018	Tillögur sendar Skipulagsstofnun og auglýstar í B-deild Stjórnartíðinda	

7 Heimildir

Alta, 2017. *Nýtt athafnasvæði Björgunar. Kostamat.* Unnið fyrir Björgun ehf. og Reykjavíkurborg./Óútgefið, er í drögum.

Reykjavíkurborg, 2015. Líffræðileg fjölbreytni. Stefna Reykjavíkurborgar. Umhverfis- og skipulagssvið Reykjavíkurborgar.

Reykjavíkurborg og Vegagerðin, 2014. Aðgerðaráætlun gegn hávaða.

Reykjavíkurborg, 2016. Loftslagsstefna Reykjavíkurborgar.

Reykjavíkurborg, 2013. *Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030.*

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu, SSH. 2014. Höfuðborgarsvæðið 2040. Svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins 2015-2040.

Skipulagsstofnun, 2005. Leiðbeiningar um flokkun umhverfispáttá, viðmið, einkenni og vægi umhverfisáhrifa.

Umhverfiráðuneytið, 2002. Velferð til framtíðar. Sjálfbær þróun í íslensku samfélagi, stefnumörkun til 2020. Reykjavík: Umhverfiráðuneytið.

Umhverfiráðuneytið, 2010. Aðgerðaráætlun í loftslagsmálum.

Umhverfisstofnun. Náttúruminjaskrá.

SVÆÐISSKIPULAGIÐ HÖFUÐBORGARSVÆÐIÐ 2040

**Tillaga að breytingu á svæðisskipulagi
Breytt vaxtarmörk á Álfsnesi**

Tillaga að breytingu á svæðisskipulagi til kynningar á vinnslustigi
Lögð fram til kynningar sbr. 2. mgr. 23. gr. skipulagslaga nr. 123/2010

27 júní 2018
Uppfært 14. ágúst

Samþykktar og staðfestingarferli

Svæðisskipulagsbreyting sem auglýst hefur verið samkvæmt 24. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 var samþykkt í :

Svæðisskipulagsnefnd x.x.20xx

Bæjarstjórn Seltjarnarness x.x.20xx

Bæjarstjórn Mosfellsbæjar x.x.20xx

Bæjarstjórn Kópavogs x.x.20xx

Bæjarstjórn Hafnarfjarðar x.x.20xx

Bæjarstjórn Reykjavíkur x.x.20xx

Bæjarstjórn Garðabæjar x.x.20xx

Hreppsnefnd Kjósarhrepps x.x.20xx

Svæðisskipulagsbreyting þessi var staðfest af Skipulagsstofnun skv. 4. mgr. 25. gr. Skipulagslaga nr. 123/2010.

N.N. xx.20xx

Efnisyfirlit

1.	Inngangur	4
2.	Markmið og forsendur breytinga	4
3.	Tillaga að breytingu	8
4.	Samræmi við áætlanir	9
5.	Samantekt umhverfisskýrslu	9
6.	Samráð og kynningar	12

Samhliða kynningu á breytingu á svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins vegna breytingar á vaxtarmörkum á Álfsnesi er kynnt tillaga að breytingu á aðalskipulagi Reykjavíkur um nýtt iðnaðarsvæði við Álfsnesvík. Tillögunum fylgir sameiginleg umhverfisskýrsla. Íbúar og aðrir hagsmunaaðilar eru hvattir til að kynna sér báðar tillögunar. Þegar tillögunar verða auglýstar formlega gefst tækifæri til að leggja fram skriflegar athugasemdir.

Ábendingum eða athugasemdum við tillögunar skal skila skriflega

- Skrifstofa samtaka sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu Hamraborg 9, Kópavogi eða á netfangið ssh@ssh.is
- Umhverfis – og skipulagsvið Reykjavíkur, Borgartúni 12-14, b.t. skipulagsstjóra, eða á netfangið skipulag@reykjavik.is.

1. Inngangur

Gerð er tillaga að breytingu á svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins, Höfuðborgarsvæðið 2040, um legu vaxtarmarka á milli þéttbýlis og dreifbýlis á höfuðborgarsvæðinu. Tillagan samanstendur af greinargerð og þemakorti, ásamt umhverfisskýrslu.

Í svæðisskipulaginu Höfuðborgarsvæðið 2040 er mörkuð stefna um að öll uppbygging þéttbýlis skuli eiga sér stað innan vaxtarmarka, en utan þeirra verði t.d. vatnsverndarsvæði og önnur verndarsvæði, stærri útivistarsvæði, landbúnaður, frístundabyggð, óbyggð svæði og annað sem tilheyrir dreifbýli. Vaxtarmörkin liggja við jaðar núverandi borgarbyggðar, auk svæða sem skilgreind eru fyrir uppbyggingu í aðalskipulagsáætlunum sveitarfélaganna.

Á Álfsnesi, utan megin borgarbyggðarinnar, eru svæði innan vaxtarmarka þar sem í dag er urðunarstaður fyrir sorp, skotæfingasvæði og þar er uppbygging hafin fyrir gas- og jarðgerðarstöð. Á svæðinu er gert ráð fyrir höfn, efnisvinnslu og iðnaði við Kollafjörð sbr. Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030. Um þetta svæði á Álfsnesi eru dregin vaxtarmörk í svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins.

Hér er lögð fram tillaga að breytingu á svæðisskipulaginu Höfuðborgarsvæðið 2040 sem felst í stækkun svæðisins og færslu vaxtarmarkanna til suðvesturs við Álfsnesvík innan Reykjavíkur þannig að rými verði fyrir uppbyggingu og þróun efnisvinnslusvæðis. Áformað er að Björgun, sem vinnur jarðefni til mannvirkjagerðar úr námum á sjávarbotni, fái þar aðstöðu. Tillagan byggir á kostamati þar sem bornir voru saman fjölmargir valkostir um staðsetningu fyrir þessa starfsemi. Samhliða svæðisskipulagsbreytingunni er kynnt á vinnslustigi tillaga að breytingu á Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030 þar sem lagt er til að landnotkun verði breytt á svæði innan þess svæðis sem færsla vaxtarmarkanna nær til. Þar er skilgreint iðnaðarsvæði og mörkuð stefna um umfang og eðli starfsemi innan þess, yfirbragð og aðrar forsendur fyrir gerð deiliskipulags. Þegar tillögurnar verða fullunnar verða þær auglýstar samhliða deiliskipulagstillögu fyrir efnisvinnslusvæðið síðar á árinu.

Tillaga þessi er unnin í samræmi við skipulagslög nr. 123/2010 og lög um umhverfismat áætlana nr. 105/2006. Gerð er grein fyrir viðfangsefni breytingarinnar og helstu forsendum hennar, umhverfismati tillögunnar og hvernig staðið er að samráði og kynningu á tillögunni í umhverfisskýrslu tillögunnar. Sú skýrsla er jafnframt fylgigagn með tillögu um breytingu á aðalskipulagi Reykjavíkur sem lögð er fram samhliða.

2. Markmið og forsendur breytinga

Markmið

Markmið með þessari breytingu á svæðisskipulagi er að geta boðið upp á land fyrir efnisvinnslusvæði vegna mannvirkjagerðar sem næst þéttbýlinu á höfuðborgarsvæðinu. Landið þarf að vera við sjó, sem næst efnistökusvæðum á hafsbotni og bjóða upp á aðgengi að höfn. Stuttar akstursvegalengdir leiða til minni útblásturs gróðurhúsalofttegunda og minna slits á vegum, auk lægri flutningskostnaðar. Þá er mikilvægt að hægt sé að bjóða upp á svæði fyrir fyrirtæki sem hefur verið í rekstri á höfuðborgarsvæðinu en þarf að flytja út fyrir núverandi þéttbýli vegna nýrrar byggðar á þéttingarsvæðum.

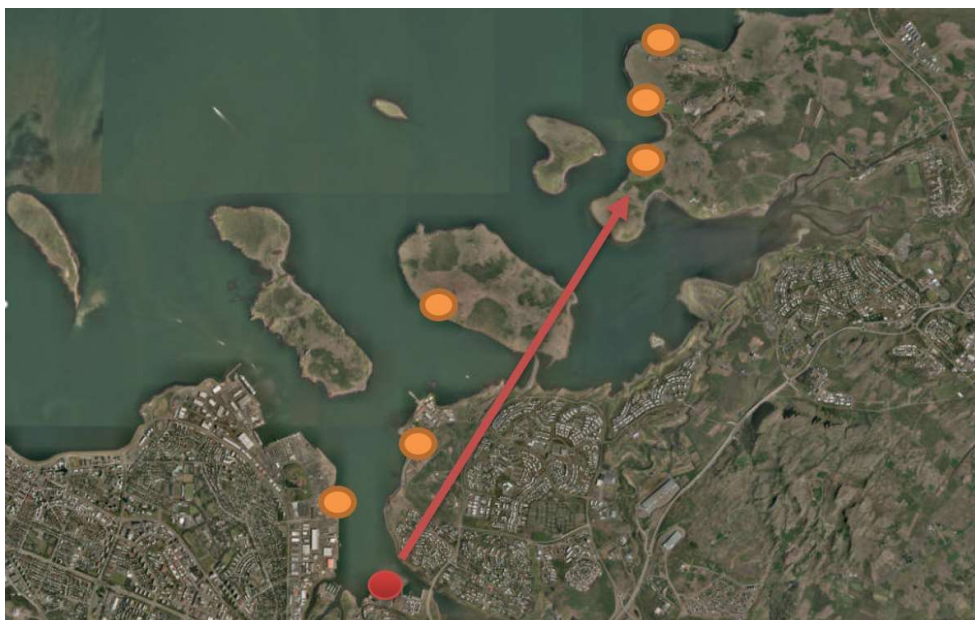
Forsendur

Í Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030 er sett fram sú stefna að Björgun ehf. flytji frá athafnasvæði sínu við Sævarhöfða og víki fyrir íbúðabyggð. Samkvæmt skipulaginu átti sá flutningur að eiga sér stað eigi síðar en 2016 en skv. samkomulagi milli Björgunar og Faxaflóahafna skal fyrirtækið vera búið að losa núverandi vinnusvæði sitt við Sævarhöfða þann 31. maí 2019. Þegar aðalskipulagið var samþykkt var ekki ljóst hvert Björgun gæti flutt starfsemi sína innan Reykjavíkur en lagt var til að hún yrði flutt á nýtt hafnar- og iðnaðarsvæði á Álfsnesi eða á viðeigandi svæði utan Reykjavíkur. Við nánari skoðun hefur komið í ljós að þetta nýja hafnar- og iðnaðarsvæði á Álfsnesi hentar illa fyrir starfsemi Björgunar. Þar eru 15-20 m sjávarhamrar og til að móta landssvæði, sem væri hentugt fyrir starfsemi Björgunar, þyrfti að vinna landfyllingar og sprengja úr sjávarhömrnum, auk þess sem leysa þyrfti vegtengingar með

umtalsverðu umhverfisraski. Þá vinna óhagstæðar veðurfarslegar aðstæður einnig á móti þessari staðsetningu. Því var leitað að nýrri staðsetningu fyrir fyrirtækið.

Valkostir um staðsetningu innan höfuðborgarsvæðisins

Haustið 2016 óskaði Björgun eftir því við Reykjavíkurborg að það yrði skoðað hvort fyrirtækið gæti fengið lóð á Gunnunesi á Álfsnesi. Í umsögn frá umhverfis- og skipulagssviði var fyrirtækinu beint að svæði litlu norðar við Álfsnesvík, til að hlífa minjum sem eru við mitt Þerneyjarsund, og bent á að ítarleg skoðun þyrfti að fara fram áður en ákvörðun um að fara í skipulagsbreytingu, gæti legið fyrir. Sú skoðun fór fram á árinu 2017 og liggur fyrir ítarleg greinargerð með kostamati fyrir þá sex mismunandi staði sem skoðaðir voru, auk þess sem gerð var grein fyrir helstu umhverfisáhrifum sem kunna að verða ef starfsemin er heimiluð við ströndina í Álfsnesvík nyrst í Þerneyjarsundi. Af öllum þeim stöðum sem skoðaðir hafa verið virðist staðsetning við Álfsnesvík fela í sér skynsamlega málamiðlun, og við skoðun á umhverfispáttum hefur ekkert afgerandi komið í ljós sem kemur í veg fyrir að Álfsnesvík geti talist ágætur kostur fyrir tímabundna haugsetningu hreinna og ómengaðra jarðefna ásamt úrvinnslu efnisflokka fyrir hvers kyns framkvæmdir.¹

Mynd 1. Núverandi starfssvæði Björgunar við Sævarhöfða (rautt) og sex mögulegar staðsetningar sem hafa verið skoðaðar. Rauð ör bendir á Álfsnesvík sem er til umfjöllunar í þessari tillögu að svæðisskipulagsbreytingu.

Í undirbúningi þessarar breytingar á svæðisskipulagi var sérstaklega óskað eftir ábendingum um aðra kosti sem yrðu þá teknir inn í umfjöllun um valkosti í skipulagsferlinu. Engar slíkar ábendingar bárust.

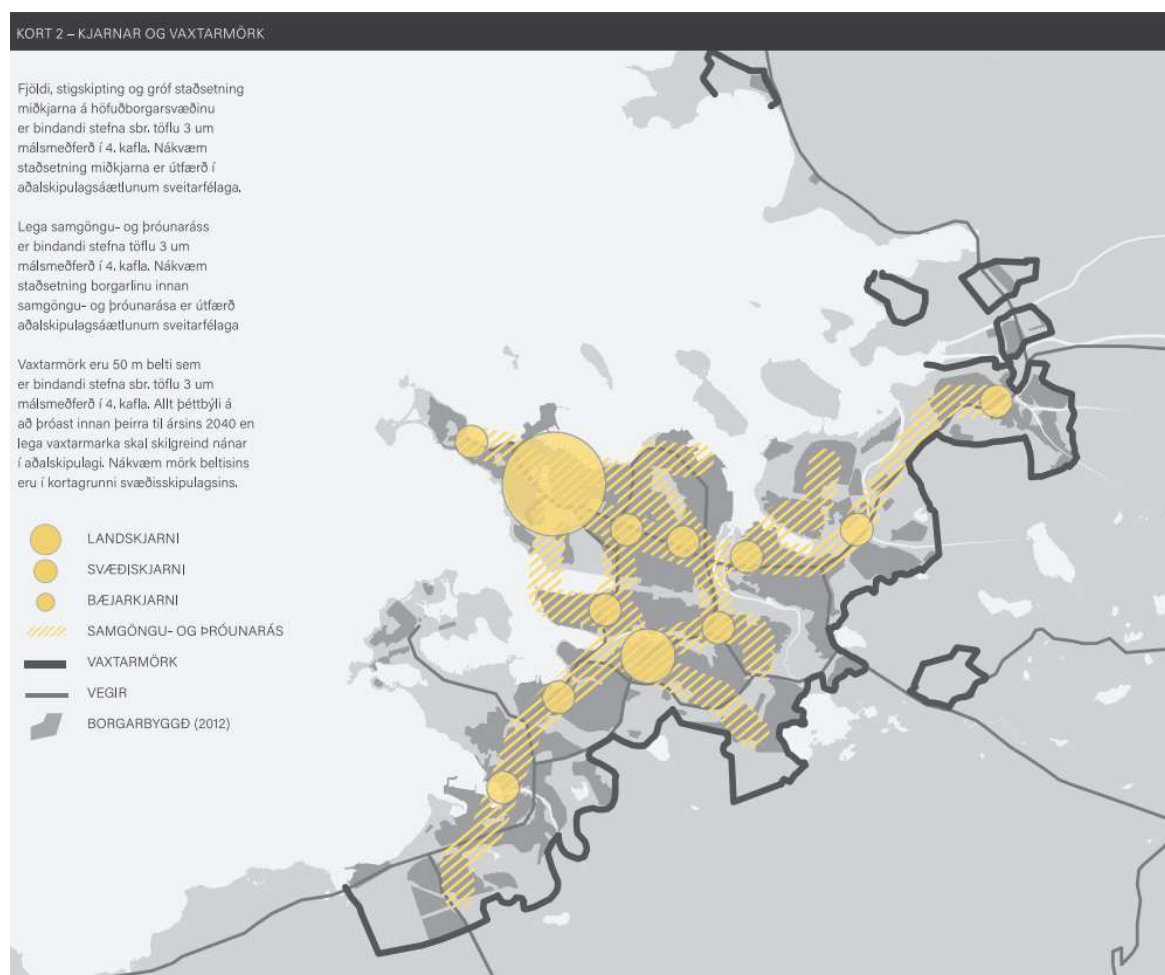
Við afgreiðslu svæðisskipulagsnefndar höfuðborgarsvæðisins á verklýsingu vegna svæðisskipulagstillögunnar var samþykkt að gerð yrði sérstök úttekt á framboði atvinnu- og iðnaðarlóða innan vaxtarmarka, með áherslu á landþörf til næstu ára. Frumniðurstöður þeirrar úttektar voru kynntar á fundi svæðisskipulagsnefndar 4. maí 2018 og eru þær fylgiskjal með tillögunni sem hér er lögð fram. Úttektin leiðir í ljós að skv. skipulagsáætlunum á höfuðborgarsvæðinu er flatarmál óbyggðra lóða fyrir athafna- og iðnaðarsvæði um 290 ha, en meirihluti þeirra er athafnasvæði. Í úttektinni koma ekki fram upplýsingar um nein svæði til viðbótar við þau sem skoðuð hafa verið, sem gætu hentað fyrir starfsemi Björgunar. Stórar iðnaðarlóðir við Hellnahraun og Kapelluhraun henta ekki því þær liggja ekki að sjó, en möguleiki er á stórum lóðum á norðanverðu Álfsnesi við Kollafjörð, en sá valkostur er einmitt hluti af

¹ Nánari umfjöllun í samantekt umhverfisskýrslu í kafla 5 og umhverfisskýrslu sem er í sér greinargerð.

kostamatinu sem unnið hefur verið. Fram hefur komið í umræðu um tillöguna að mögulega séu svæði í Hafnarfirði sem henta fyrir starfsemina. Engar ábendingar hafa borist sem benda á eitt svæði frekar en annað, en ef aðalskipulag Hafnarfjarðar er skoðað er það etv. helst hafnarsvæði Straumsvíkurhafnar sem er hægt að stækka og búa til athafnasvæði við sjó. Það svæði hentar hins vegar afar illa, bæði eru engar vænlegar efnisnámur á sjávarbotni í grennd við Hafnarfjörð og langt er að sækja í efnisnámur í Kollafirði og Hvalfirði þar sem efni er aðgengilegt. Sigling langa leið af því svæði með efni til Hafnarfjarðar er afar óhagkvæm og hefði t.a.m. hefði t.a.m. veruleg áhrif á efniskostnað. Þessi kostur er því um margt óhagkvæmur og því þykir ekki ástæða til að skoða hann frekar. Í ferlinu hafa því ekki komið fram aðrir raunhæfir kostir en þeir sex sem skoðaðir hafa verið, en af þeim hefur staðsetning við Álfsnesvík komið best út. Því miður þessi tillaga við að færa vaxtarmörk um þéttbýli höfuðborgarsvæðisins þannig að iðnaðarsvæði við Álfsnesvík verði innan þeirra. Nánari umfjöllun um valkosti er í umhverfisskýrslu.

Vaxtarmörk í svæðisskipulagi

Vaxtarmörk höfuðborgarsvæðisins má t.d. sjá á þemakorti 2 í samþykktu svæðisskipulagi. Þeim er lýst sem 50 m belti og skal allt þéttbýli þróað innan þeirra marka til ársins 2040. Lega vaxtarmarka og landnotkun innan þeirra er skilgreind nánar í aðalskipulagi. Afmörkun vaxtarmarkanna er sýnd skematískt á þemakortum en nánari afmörkun er aðgengileg í gagnagrunni svæðisskipulagsins og í kortasjá skipulagsins (<http://vefur.alta.is/svsk/>).

Mynd 2. Þemakort úr svæðisskipulaginu, kjarnar og vaxtarmörk, sem verður uppfært í endanlegri tillögu að breytingu á svæðisskipulagi.

Eftirfarandi forsendur voru lagðar til grundvallar breytingu á vaxtarmörkum (sjá mynd 3):

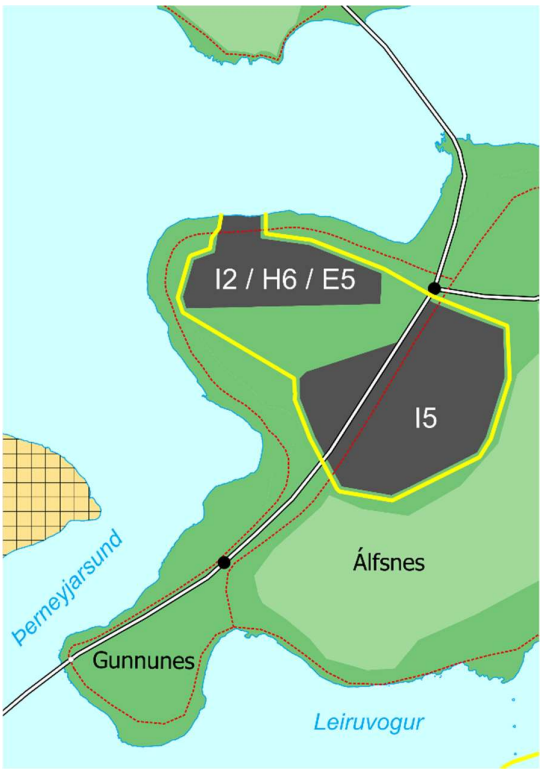
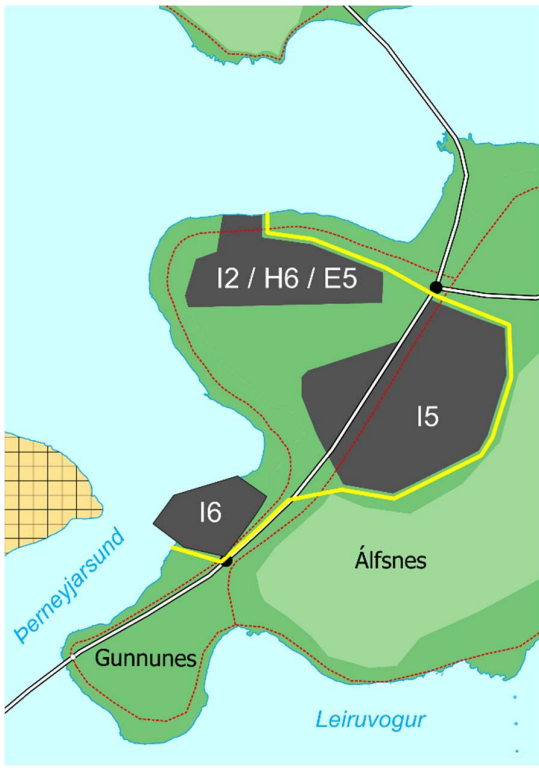
1. Afmörkunin nái um nýtt iðnaðarsvæði (sjá kort, svæði 1)).
2. Afmörkunin nái einnig utan um tjörnina í botni Álfnesvíkur (sjá kort, svæði 2). Þar er sigvatni (rigningarvatni) sem fellur á urðunarsvæðið, veitt til sjávar eftir að það hefur verið hreinsað í settjörn. Í deiliskipulagi er þar auk settjarnarinnar gert ráð fyrir lögnum, skurðum og smáhýsum fyrir búnað.
3. Afmörkun nái ennfremur yfir ströndina við Álfnesbæinn og byggingar á bænum (sjá kort , svæði 3), en þær eru nýttar fyrir starfsemi Sorpu.

Mynd 3. Nýtt iðnaðarsvæði (1), settjörn fyrir urðunarsvæði Sorpu (2) og Álfnesbærinn, þar sem eru skrifstofur Sorpu (3).

3. Tillaga að breytingu

Með hliðsjón af framansögðu er hér sett fram tillaga að breytingum á afmörkun vaxtarmarka í svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins eins og þau eru birt á þemakortum skipulagsins og í gagnagrunni svæðisskipulagsins. Vaxtarmörkin eru hér sýnd á kortum sem gul lína. Undirlagið er aðalskipulagsuppráttur Reykjavíkur sem er ekki efni þessarar breytingar, heldur eingöngu hafður undir til skýringar. Landrými innan vaxtarmarka á Álfsnesi fyrir breytingu er um 120 ha en eftir breytingu um 170 ha.

Svæðisskipulag fyrir breytingu	Tillaga að breytingu
	
Vaxtarmörk í staðfestu svæðisskipulagi (gul lína) og staðfest aðalskipulag Reykjavíkur sýnt sem bakgrunnur til skýringar.	Tillaga að breytttri afmörkun vaxtarmarka í svæðisskipulagi (gul lína) og tillaga að breytingu á aðalskipulagi Reykjavíkur, sem kynnt er samhliða svæðisskipulagstillögu, sýnd til skýringar sem bakgrunnur. Vaxtarmörkin eru dregin þannig að nýtt iðnaðarsvæði (I6), tjörninn við botn Álfsnesvíkur og Álfsnesbærinn og umhverfi hans verði innan vaxtarmarka eftir breytingu.

4. Samræmi við áætlanir

Landsskipulagsstefna 2015-2026

Breytingin er til þess fallin að auka samkeppnishæfni höfuðborgarsvæðisins með því að skapa grundvöll fyrir atvinnuuppbyggingu og sérhæfða þjónustu og samrýmist vel markmiði landsskipulagsstefnu um samkeppnishæf samfélög og atvinnulíf (efnisgrein 3.4). Breytingin felur í sér að ráðstafa landi undir sérhæfða starfsemi fyrir efnisvinnslu í Álfsnesvík en með breytingunni er ekki verið að heimila þróun íbúðabygginga utan núverandi vaxtarmarka, miðað við framlagða breytingu á aðalskipulagi Reykjavíkur sem kynnt er samhliða. Breytingin er að því leyti ekki í ósamræmi við markmið landsskipulags um sjálfbært skipulag þéttbýlis og þróun þétttrar, samfelldrar byggðar.

Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030

Eins og fram hefur komið þá er samhliða tillögu á afmörkun vaxtarmarka lögð fram tillaga að breytingu á aðalskipulagi Reykjavíkur sem gerir ráð fyrir iðnaðarsvæði í Álfsnesvík. Í tillögu að breytingu á aðalskipulagi Reykjavíkur er landnotkun breytt, afmarkað iðnaðarsvæði og sett stefna um umfang og eðli starfsemi innan þess, yfirbragð og aðrar forsendur fyrir gerð deiliskipulags sem er í vinnslu.

5. Samantekt umhverfisskýrslu

Hér er sett fram stutt samantekt á þeim hlutum umhverfisskýrslu sem helst varða umhverfismat áætlana á svæðisskipulagsstigi. Allar nánari upplýsingar er að finna í umhverfisskýrslunni sjálfri.

Við mótun tillögunnar voru skoðaðir sex mismunandi staðarvalskostir:

- Sundahöfn
- Gufunes
- Geldinganes
- Álfsnes A - við Kollafjörð
- Álfsnes B - við Álfsnesbæinn
- Álfsnes C - við Álfsnesvík

Við samanburð valkostanna var skoðað hvernig staðurinn hentar fyrir starfseminu út frá skipulagsþáttum og hagrænum atriðum en hins vegar út frá áhrifum á skilgreinda umhverfispætti í samræmi við aðferðafræði umhverfismats áætlana. Niðurstaða úr þessum samanburði nýttist við ákvörðun um hvaða kostur yrði valinn til að setja fram í tillögu að svæðisskipulags- og aðalskipulagsbreytingu. Núllkostur, það er ef skipulagi yrði ekki breytt og enginn af þessum staðarvalskostum kæmi til greina, myndi leiða til þess að ekkert iðnaðarsvæði af þessum toga færi inn á skipulag og fyrirtæki sem þurfa að staðsetja sig á slíku svæði, eins og á við í tilfelli Björgunar, myndu þurfa að hætta vinnslu. Ekki er talið raunhæft fyrir fyrirtækið að staðsetja sig utan höfuðborgarsvæðisins.

Í meðfylgjandi töflu eru áhrif vegna mismunandi staðarvalskosta fyrir iðnaðarsvæðið tekin saman. Það var niðurstaða þessa almenna samanburðar að þeir þrír kostir sem skoðaðir voru á Álfsnesi komi betur út en Sundahöfn, Gufunes og Geldinganes, vegna meiri fjarlægðar frá byggð, þó gera megi ráð fyrir auknum flutningskostnaði, áhrifa á landslag og áhrifa vegna aksturs og uppbyggingar grunnkerfa. Af þessum þremur stöðum á Álfsnesi kemur staðsetningin við Álfsnesvík best út en náttúrulegar aðstæður til landmótunar eru óhagstæðari við Kollafjörð og Álfsnesbæinn vegna sjávarhamra eða kletta við strönd, óhagstæðari veðuraðstæðna og vegna þess að staðirnir eru opnari fyrir hafi. Á öllum stöðunum á Álfsnesi verður nokkur kostnaður vegna tenginga við grunnkerfi.

		1. Sundahöfn	2. Gufunes	3. Geldinganes	4. Álfsnes A. Við Kollafjörð	5. Álfsnes B. Álfsnesbærinn	6. Álfsnes C. Við Álfsnesvík
Landslags- og umhverfiseinkenni – viðkvæmni fyrir breytingum	Landslag						
	Útivist						
	Dýra- og plöntulíf						
	Sjóntengingar						
	Mannvist						
	Mengun/truflun						
	Náttúruvá						

		1. Sundahöfn	2. Gufunes	3. Geldinganes	4. Álfsnes A. Við Kollafjörð	5. Álfsnes B. Álfsnesbærinn	6. Álfsnes C. Við Álfsnesvík
Aðstæður fyrir höfn	Samspil við nærsvæði						
	Náttúrulegar aðstæður						
	Flutningskostnaður						
	Grunnkerfi						
	Stækkun						

Á grundvelli þessa samanburðar og niðurstaðna í umhverfismati tillögunnar er mælt með því að nýtt iðnaðarsvæði, sem er ætlað fyrir vinnslu jarðefna, verði staðsett í Álfsnesvík og að svæðið verði innan vaxtarmarka höfuðborgarsvæðisins. Staðarval við Álfsnesvík virðist fela í sér skynsamlega málamiðlun að virtum þeim áhrifum sem þessi greining nær til.

Byggt á þessum forsendum er nú lögð fram tillaga að breytingu á aðalskipulagi, sem gerir ráð fyrir nýju iðnaðarsvæði við Álfsnesvík og breyting á svæðisskipulagi, sem breytir vaxtarmörkum þannig að iðnaðarsvæðið verði innan þess. Á forsendum þeirrar niðurstöðu hefur sá kostur verið mótaður frekar í aðalskipulagstillögu og svæðisskipulagstillögu og er gerð grein fyrir líklegum áhrifum þeirra breytinga á umhverfið í eftirfarandi töflu. Þar kemur einnig fram hvernig brugðist hefur verið við mögulegum neikvæðum áhrifum með skilmálum fyrir iðnaðarsvæðið í aðalskipulagstillögunni. Þeir skilmálar eru til leiðbeiningar við útfærslu deiliskipulagsins, sem nú er í vinnslu.

Umhverfispáttur	Áhrifamat	Skýring	Skilmálar í aðalskipulagi til að draga úr áhrifum.
1. Náttúrufar			
1.1 Lífríki	Neikvæð	Óveruleg áhrif á gróður og fuglalíf en skerðir votlendi sem forðast ber að raska skv. náttúruverndarlögum.	
1.2 Sjór og strandlengja	Neikvæð	Óröskuð strandlengja mun skerðast.	
2. Loftgæði			
2.1 Loftgæði	Óveruleg neikvæð	Dregið er úr mögulegum neikvæðum áhrifum á loftgæði, vegna rykmengunar eða fohættu.	Nýta skal landslag lóðar landmegin til að skerma starfsemina af eins og kostur er, til að draga úr áhrifum á ásýnd, mögulegri rykmengun eða fohættu, ljósmengun og hávaða.
2.2 Losun gróðurhúsaloft tegunda	Óveruleg neikvæð	Óveruleg aukning vegna aukinnar umferðar.	
3. Samfélag			
3.1 Samgöngur	Óveruleg neikvæð	Auknar akstursvegalengdir	Útfærsla vinnslusvæðisins og tenginga að því skal taka tillit til fyrirhugaðrar legu 2. áfanga Sundabrautar.
3.2 Lýðheilsa	Óveruleg neikvæð	Einhver áhrif verða á hljóðvist en þau eru líkleg til að vera óveruleg.	
3.3 Fornminjar	Neikvæð	Neikvæð áhrif þar sem framkvæmdir á skipulagssvæði munu raska fornminjum.	Þekktar fornminjar eru á og við svæðið. Í deiliskipulagi skal forðast, eins og kostur er, að raska minjum í suðurjaðri svæðisins sem tilheyra minjasvæði Sundakots, en þar eru eintakar minjar um búðarsvæði verslunarstaðarins við Þerneyjarsund. Vegtengingu að svæðinu skal einnig hagað þannig að minjum sé hlíf, sé þess nokkur kostur. ²
3.4 Öryggi	Óveruleg neikvæð	Skipulagið tekur tillit til loftslagsbreytinga	Við útfærslu deiliskipulags skal taka tillit til mögulegrar hækkunar sjávarstöðu vegna loftslagsbreytinga.
3.5 Efnahagur	Verulega jákvæð	Stefnan veitir möguleika á iðnaðarsvæði fyrir fyrirtæki sem er mikilvægur framleiðandi jarðefna fyrir höfuðborgarsvæðið og önnur svæði nær og fjær.	
4. Auðlindir			
4.1 Landrými	Óveruleg neikvæð	Óraskað land er tekið undir byggð.	
4.2 Verndarsvæði	Óveruleg neikvæð	Nálæg svæði á náttúruminjaskrá eru ekki líkleg til að verða fyrir verulegum áhrifum.	
4.3 Útivistarsvæði	Óveruleg neikvæð	Stefnan er ekki líkleg til að hafa áhrif á notkun	

² Áhrif á minjar og mótvægisáðgerðir verða til frekari skoðunar á kynningartíma vinnslutillögunnar, sjá umfjöllun í kafla 6 um samráð við Minjastofnun.

		eða aðgengi að útivistarsvæðum.	
4.4 Jarðefnanotkun	Óveruleg neikvæð	Gæta skal að jafnvægi í efnisnotkun á staðnum milli skeringa, fyllinga og dýpkunar.	Við landmótun skal eins og hægt er gæta að efnisjafnvægi, þannig að efni í fyllingar verði sem mest aflað með skeringum á landi og úr dýpkunarframkvæmdum vegna hafnarinnar.
4.5 Landslag/ásýnd	Umfang raskaðs svæðis	Ásýnd svæðisins mun breytast.	Hönnun og frágangur á svæðinu skal miða að því að mannvirki falli vel að umhverfinu. Nýta skal landslag lóðar landmegin til að skerma starfsemina af eins og kostur er, til að draga úr áhrifum á ásýnd, mögulegri rykmengun eða fohættu, ljósmengun og hávaða.

Síðar, þegar fullunnar svæðis- og aðalskipulagstillögur verða auglýstar verður einnig auglýst deiliskipulag fyrir iðnaðarsvæðið. Þá mun fylgja nánari umfjöllun um mat á svæðisbundnum áhrifum þess á umhverfið að staðsetja iðnaðarsvæðið í Álfsnesvík og hvernig draga má úr áhrifum með útfærslu á lóð, tilhögun hennar og stærð, fyrirkomulagi bygginga og umhverfisfrágangi með skilmálum og útfærslu í deiliskipulagi.

Núllkostur, það er ef skipulagi yrði ekki breytt og Álfsnesvík kæmi ekki til greina sem iðnaðarsvæði myndi leiða til þess að ekkert iðnaðarsvæði af þessum toga færi inn á skipulag og fyrirtæki sem þurfa að staðsetja sig á slíku svæði, eins og á við í tilfelli Björgunar, myndu þurfa að hætta vinnslu. Það gæti haft þau áhrif að framboð á efnum t.d. til steypuframléiðslu myndi minnka mikið og þá þyrfti að flytja efni langt að, annað hvort úr opnum námum eða þá að opna þyrfti nýjar námur á landi. Efnisvinnsla úr námum á hafsbotni hefur reynst hagkvæmur kostur og dregið úr þörfinni fyrir efnisnám á landi.

6. Samráð og kynningar

Samhliða svæðisskipulagstillögunni er unnið að breytingu á aðalskipulagi Reykjavíkur og nýju deiliskipulagi fyrir Álfsnesvík og er kynning áætlananna áformuð samhliða³ :

- Sameiginleg verkefnislýsing fyrir aðalskipulag og deiliskipulag með matslýsingu var kynnt og lögð fram til umsagnar í október 2017. Lýsingin var send til umsagnaraðila og gerð aðgengileg á vef Reykjavíkurborgar. Vakin var athygli á henni með auglýsingu í fjölmiðli.

Starfsemi Björgunar felst í flutningi og vinnslu náttúrulegra jarðefna og var það í fyrstu skilningur Reykjavíkur að sú landnotkun samræmist best skilgreiningu á landnotkunarflokknum „Efnistöku- og efnislosunarsvæði“ sbr. staflíð (g) í grein 6.2 í skipulagsreglugerð nr. 90/2013 þar sem þar væri ekki gert ráð fyrir mengandi iðnaðarstarfsemi. Í samræmi við þann skilning var auglýst verkefnis- og matslýsing fyrir bæði aðal- og deiliskipulag sem tók mið af því. Í umsögn Skipulagsstofnunar við lýsinguna kom fram að þar sem þarna væri um að ræða efnisvinnslu með tilheyrandi aðstöðu og húsnæði sem væri háð byggingarleyfi, þá ætti frekar við að skilgreina landnotkunina sem iðnaðarsvæði. Því var verkefnislýsingin aftur sett í kynningu miðað við breyttar forsendur og í kjölfarið var samþykkt í svæðisskipulagsnefnd að setja í kynningu verkefnislýsingu þar sem lagt var upp með að gera breytingu á vaxtarmörkum þéttbýlis höfuðborgarsvæðisins, til að iðnaðarsvæðið yrði innan þess.

- Sameiginleg verkefnislýsing fyrir aðalskipulag og deiliskipulag með matslýsingu var kynnt og lögð fram til umsagnar í janúar 2017. Lýsingin var send til umsagnaraðila og gerð aðgengileg á vef Reykjavíkurborgar. Vakin var athygli á henni með auglýsingu í fjölmiðli.
- Verkefnislýsing fyrir svæðisskipulagsbreytingu var lögð fram til kynningar í febrúar 2018. Lýsingin var send til umsagnaraðila og gerð aðgengileg á vef samtaka sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu, ssh.is. Vakin var athygli á henni með auglýsingu í fjölmiðli.

Eftirtaldar umsagnir bárust um verkefnislýsingarnar og hafa þær verið hafðar til hliðsjónar við

³ Umfjöllun hér er í öllum aðalatriðum samhljóða umfjöllun í svæðisskipulagstillögunni.

tillögugerð og umhverfisskýrslu, eftir því sem við á:

Minjastofnun benti á minjasvæði í og við Álfsnesvík og að stofnunin muni gera kröfu um mótvægisáðgerðir vegna minja sem kunna að verða fyrir raski. Einnig benti stofnunin á að nauðsynlegt gæti verið að kanna þau svæði á hafsbótmi sem verða fyrir raski vegna hafnarframkvæmdanna og að þörf geti orðið á mótvægisáðgerðum ef minjar verða fyrir raski, sem myndu í flestum tilfellum fela í sér fornleifarannsókn með uppgrefti.

Uppfært 14. ágúst: Í ljósi ofangreindrar umsagnar var í júní 2018 óskað eftir umsögn stofnunarinnar um þær skráðu minjar sem geta lent innan væntanlegs framkvæmdasvæðis Björgunar í Álfsnesvík og mögulegar mótvægisáðgerðir, svo hægt væri að undirbúa þær í sumar. Svar barst frá Minjastofnun með bréfi dags. 17. júlí 2018 þar sem stofnunin beinir þeim tilmælum til Reykjavíkurborgar, á grunni upplýsinga úr uppfærðri fornleifaskráningu Borgarsögusafns, að fundinn verði önnur staðsetning fyrir starfsemi Björgunar. Byggði Minjastofnun tilmæli sín á að svæðið væri hluti af einstakri minjaheild með minjum um verslun, útveg og landbúnað.

Reykjavíkurborg skoðar nú hvernig hægt er að bregðast við umsögn Minjastofnunar og mun eiga samráð við Minjastofnun um það á kynningartíma vinnslutillögunnar. Skoða þarf hvort mögulegt sé að grípa til mótvægisáðgerða sem t.d. gætu falið í sér að skráðum minjum á svæðinu verði hlífð að hluta eða öllu leyti, fornleifarannsóknir og/eða aðrar leiðir við varðveislu minjanna. Niðurstæða ítarlegs kostamats er að aðrar staðsetningar fyrir starfsemi Björgunar eru ekki tiltækar þannig að sá kostur að leita annað er illfær.

Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur benti á nokkra þætti sem mikilvægt væri að skoða, eftir því sem við ætti, svo sem möguleg áhrif vegna grugg- og setmyndunar, hávaða og foks, lýsingar og umferðar, og að huga þurfi að frárænnisli og nægilegu landrými fyrir settjarnir.

Veitur bentu á að styrkja þyrfti tengingar rafmagns og heits vatns á svæðinu, færa þyrfti stofnlögn fyrir kalt vatn og að engin fráveita væri á svæðinu.

Frá Mosfellsbæ, íbúasamtökum Kjalarness og Leirvogstungu bárust ábendingar m.a. um að viðhafa aðgát vegna minja, fráveitu, vatnsöflunar, útivistarsvæðisins við Leirvog, sjónmengunar og foks jarðefna.

Náttúrufræðistofnun kom með ábendingar um viðmið úr lögum um náttúruvernd nr. 60/2013 sem mikilvægt væri að taka tillit til, eftir atvikum.

Landsnet, Samgöngustofa, Vegagerðin, Veðurstofan og Umhverfisstofnun gerðu ekki athugasemd við lýsingarnar,

Skipulagstofnun benti á að huga þyrfti að aðkomu að svæðinu og hvort tillagan hefði áhrif á fyrirhugaða legu 2. áfanga Sundabrautar. Þá benti stofnunin á að æskilegt væri að umhverfismat skv. lögum um mat á umhverfisáhrifum yrði unnið samhliða skipulagstillögunum, eins og ráðgert er.

- Tillaga að svæðisskipulagsbreytingu er nú kynnt á vinnslustigi, samhliða tillögu að breytingu á aðalskipulagi, ásamt umhverfisskýrslu. Tillögunar verða sendar til umsagnaraðila og óskað eftir umsögn. Þær verða gerðar aðgengilegar á vef Reykjavíkurborgar og vakin verður athygli á þeim með auglýsingu í fjölmiðli og á kynningarfundi.
- Þegar unnið hefur verið úr ábendingum sem bárust á kynningartíma verða endanlegar tillögur að aðalskipulagi og deiliskipulagi ásamt umhverfisskýrslu lagðar fram í borgarstjórn og auglýstar að lokinni athugun aðalskipulagstillögunnar hjá Skipulagsstofnun. Í framhaldinu verði þær auglýstar opinberlega, gerðar aðgengilegar á vef Reykjavíkurborgar og athygli vakin á þeim með auglýsingu í fjölmiðli. Samhliða er gert ráð fyrir að tillaga að breytingu á svæðisskipulagi verði auglýst eftir að hafa fengið afgreiðslu í svæðisskipulagsnefnd pg

sveitarstjórnnum aðildarsveitarfélaganna.

- Að loknum athugasemdafresti verða aðalskipulag- og deiliskipulagstillögurnar teknar fyrir í bæjarstjórn og svæðisskipulagstillaga í svæðisskipulagsnefnd og samþykktar tillögur sendar til Skipulagsstofnunar.

Umsagnaðilar vegna aðalskipulags- og deiliskipulagstillögu eru Skipulagsstofnun, Umhverfisstofnun, Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur, Umhverfis- og heilbrigðisráð Reykjavíkur, Heilbrigðiseftirlit Kjósarsvæðis, hverfisráð Grafarvogs, hverfisráð Kjalarness, Mosfellsbær, íbúasamtök Leirvogstungu, Veidifélag Leirvogssár, Kópavogsbær, Garðabær, Hafnarfjarðarkaupstaður, Seltjarnarneskaupstaður, Kjósarhreppur, Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu (SSH), Minjastofnun Íslands, Faxaflóahafnir, Sorpa, Vegagerðin, Samgöngustofa, Orkustofnun, Orkuveitan, Veðurstofan, Veitur og Borgarsögusafn. Svæðisskipulagstillagan, sem kynnt er samhliða hefur sömu umsagnaraðila.

Samhliða ferli skipulagsbreytinga vinnur Björgun að umhverfismati framkvæmdarinnar. Í meðfylgjandi töflu er sýnd tímalína fyrir áætlað ferli vegna skipulagsbreytinga og umhverfismats framkvæmda.

Áætluð tímalína	Skipulagsáætlanir	Umhverfismat framkvæmda – áætlað ferli
Október 2017 - lokið	Undirbúningur; greinargerð um nýtt athafnasvæði Björgunar og kostamat	
Desember 2017 – mars 2018 - lokið	Skipulagslýsingar í kynningu, svæðis, aðal og deiliskipulag	
~Júní-ágúst 2018	Drög að tillögum að breytingu á aðalskipulagi/svæðisskipulagi kynntar á vinnslustigi	Kynning matsáætlunarr og umsagnarferli
~September-október 2018	Tillögur samþykktar í auglýsingu, aðalskipulag, deiliskipulag og svæðisskipulag og sendar til umsagnar	Frummatsskýrsla í kynningu
~Nóvember-deseember 2018	Athugasemdum svarað að loknu auglýsingaferli	Athugasemdum svarað að loknu auglýsingaferli
~Janúar-febrúar 2018		Matsskýrsla fullunnin og send Skipulagsstofnun. Úrskurður Skipulagsstofnunar
~ Febrúar-mars 2018	Tillögur sendar Skipulagsstofnun og auglýstar í B-deild Stjórnartíðinda	

UMHVERFISSKÝRSLA

Tillaga að breytingu á aðalskipulagi Reykjavíkur

Iðnaðarsvæði fyrir efnisvinnslu við Álfsnesvík

Tillaga að breytingu á svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins

Breytt vaxtarmörk á Álfsnesi

Fylgiskjal með tillögum til kynningar á vinnslustigi 27. júní 2018

Uppfærð 14. ágúst 2018

Umhverfisskýrsla er unnin í samræmi við lög nr. 105/2006 um umhverfismat áætlana.

ATA

A1234-056-U02

Þessi umhverfisskýrsla fylgir tillögu að breytingu á svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins, vegna breytingar á vaxtarmörkum á Álfsnesi, og tillögu að breytingu á aðalskipulagi Reykjavíkur, um nýtt iðnaðarsvæði við Álfsnesvík. Íbúar og aðrir hagsmunaaðilar eru hvattir til að kynna sér báðar tillögurnar. Að afloknu kynningarferli verða tillögurnar fullunnar og þá verða þær auglýstar formlega.

Ábendingum eða athugasemdum við tillögurnar og/eða umhverfisskýrsluna skal skila skriflega

- Skrifstofa samtaka sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu Hamraborg 9, Kópavogi eða á netfangið ssh@ssh.is
- Umhverfis – og skipulagsvið Reykjavíkur, Borgartúni 12-14, b.t. skipulagsstjóra, eða á netfangið skipulag@reykjavik.is.

Efnisyfirlit

1	Samantekt umhverfisskýrslu	4
1.1	Svæðis- og aðalskipulagsstig	4
1.2	Deiliskipulagsstig	7
2	Umhverfismat.....	8
2.1	Nálgun og áherslur	8
2.2	Matsskylda.....	9
2.3	Samráð og kynningar	9
3	Staðarval.....	13
3.1	Umhverfisáhrif valkosta - nálgun	13
3.2	Staðsetning valkosta.....	15
3.3	Sjónlínugreining.....	15
3.4	Mat á valkostum.....	16
3.5	Niðurstaða valkosta um staðarval	32
4	Álfsnesvík og nágrenni, staðhættir, grunnástand og landnotkun	33
4.1	Landslag og nærsvæði	33
4.2	Jarðfræði.....	35
4.3	Gróðurfar	36
4.4	Fuglar.....	40
4.5	Fornminjar og saga	40
4.6	Veðurfar.....	44
4.7	Sjórinn.....	45
4.8	Grunnvatn og veitur	48
4.9	Landnotkun í aðalskipulagi.....	51
4.10	Samgöngur.....	52
4.11	Stefna í svæðisskipulagi og landsskipulagsstefnu	53
4.12	Loftslagsstefna Reykjavíkurborgar	54
4.13	Náttúruvernd.....	55
5	Mat á áhrifum.....	56
5.1	Efni breytingartillagna á aðalskipulagi og svæðisskipulagi.....	56
5.2	Gögn, matsspurningar og viðmið	58
5.3	Umhverfis- og áhrifapættir.....	61
5.4	Mat á vægi áhrifa.....	62

5.5	Áhrifamat aðalskipulag- og svæðisskipulag.....	63
5.6	Áhrifamat deiliskipulagstillögu	68
6	Tengsl við aðrar áætlanir	69
7	Heimildir	70

1 Samantekt umhverfisskýrslu

1.1 Svæðis- og aðalskipulagsstig

Hér er sett fram samantekt á þeim hluta umhverfisskýrslu sem varðar skipulagsákvæðanir á svæðisskipulags- og aðalskipulagsstigi. Samantektin er birt í aðalskipulags- og svæðisskipulagstillögunum. Á þessum skipulagsstigum snýst ákvæðanatakan einkum um staðarval, annars vegar á höfuðborgarsvæðinu og hins vegar innan Reykjavíkur.

Við mótun tillögunnar voru skoðaðir sex mismunandi staðarvalskostir:

- Sundahöfn
- Gufunes
- Geldinganes
- Álfsnes A - við Kollafjörð
- Álfsnes B - við Álfsnesbæinn
- Álfsnes C - við Álfsnesvík

Við samanburð valkostanna var skoðað hvernig staðurinn hentar fyrir starfsemina út frá skipulagsþáttum og hagrænum atriðum en hins vegar út frá áhrifum á skilgreinda umhverfisþætti í samræmi við aðferðafræði umhverfismats áætlana. Niðurstaða úr þessum samanburði nýttist við ákvörðun um hvaða kostur yrði valinn til að setja fram í tillögu að svæðisskipulags- og aðalskipulagsbreytingu. Núllkostur, það er ef skipulagi yrði ekki breytt og enginn af þessum staðarvalskostum kæmi til greina, myndi leiða til þess að ekkert iðnaðarsvæði af þessum toga færi inn á skipulag og fyrirtæki sem þurfa að staðsetja sig á slíku svæði, eins og á við í tilfelli Björgunar, myndu þurfa að hætta vinnslu. Ekki er talið raunhæft fyrir fyrirtækið að staðsetja sig utan höfuðborgarsvæðisins.

Í meðfylgjandi töflu eru áhrif vegna mismunandi staðarvalskosta fyrir iðnaðarsvæðið tekin saman.

		1. Sundahöfn	2. Gufunes	3. Geldinganes	4. Álfsnes A. Við Kollafjörð	5. Álfsnes B. Álfsnesbæinn	6. Álfsnes C. Við Nesvík
Landslags- og umhverfiseinkenni – viðkvæmni fyrir breytingum	Landslag						
	Útivist						
	Dýra- og plöntulíf						
	Sjóntengingar						
	Mannvist						
	Mengun/truflun						
	Náttúruvá						

		1. Sundahöfn	2. Gufunes	3. Geldinganes	4. Álfsnes A. Við Kollafjörð	5. Álfsnes B. Álfsnesbærinn	6. Álfsnes C. Við Nesvík
Aðstæður fyrir höfn	Samspil við nærsvæði						
	Náttúrulegar aðstæður						
	Flutningskostnaður						
	Grunnkerfi						
	Stækkun						

Það var niðurstaða þessa almenna samanburðar að þeir þrír kostir sem skoðaðir voru á Álfsnesi komi betur út en Sundahöfn, Gufunes og Geldinganes, vegna meiri fjarlægðar frá byggð, þó gera megi ráð fyrir auknum flutningskostnaði, áhrifa á landslag og áhrifa vegna aksturs og uppbyggingar grunnkerfa. Af þessum þremur stöðum á Álfsnesi kemur staðsetningin við Álfsnesvík best út en náttúrulegar aðstæður til landmótunar eru óhagstæðari við Kollafjörð og Álfsnesbæinn vegna sjávarhamra eða kletta við strönd, óhagstæðari veðuraðstæðna og vegna þess að staðirnir eru opnari fyrir hafi. Á öllum stöðunum á Álfsnesi verður nokkur kostnaður vegna tenginga við grunnkerfi.

Á grundvelli þessa samanburðar og niðurstaðna í umhverfismati tillögunnar er mælt með því að nýtt iðnaðarsvæði, sem er ætlað fyrir vinnslu jarðefna, verði staðsett í Álfsnesvík og að svæðið verði innan vaxtarmarka höfuðborgarsvæðisins. Staðarval við Álfsnesvík virðist fela í sér skynsamlega málamiðlun að virtum þeim áhrifum sem þessi greining nær til.

Byggt á þessum forsendum er nú lögð fram tillaga að breytingu á aðalskipulagi, sem gerir ráð fyrir nýju iðnaðarsvæði við Álfsnesvík og breyting á svæðisskipulagi, sem breytir vaxtarmörkum þannig að iðnaðarsvæðið verði innan þess. Á forsendum þeirrar niðurstöðu hefur sá kostur verið mótaður frekar í aðalskipulagstillögu og svæðisskipulagstillögu og er gerð grein fyrir líklegum áhrifum þeirra breytinga á umhverfið í eftirfarandi töflu. Þar kemur einnig fram hvernig brugðist hefur verið við mögulegum neikvæðum áhrifum með skilmálum fyrir iðnaðarsvæðið í aðalskipulagstillögunni. Þeir skilmálar eru til leiðbeiningar við útfærslu deiliskipulagsins, sem nú er í vinnslu.

Umhverfispáttur	Áhrifamat	Skýring	Skilmálar í aðalskipulagi til að draga úr áhrifum.
1. Náttúrufar			
1.1 Lífríki	Neikvæð	Óveruleg áhrif á gróður og fuglalíf en skerðir votlendi sem forðast ber að raska skv. náttúruverndarlögum.	
1.2 Sjór og strandlengja	Neikvæð	Óröskuð strandlengja mun skerðast.	
2. Loftgæði			
2.1 Loftgæði	Óveruleg neikvæð	Dregið er úr mögulegum neikvæðum áhrifum á loftgæði, vegna rykmengunar eða fohættu.	Nýta skal landslag lóðar landmegin til að skerma starfsemina af eins og kostur er, til að draga úr áhrifum á ásýnd, mögulegri rykmengun eða fohættu, ljósmengun og hávaða.
2.2 Losun gróðurhúsalofttegunda	Óveruleg neikvæð	Óveruleg aukning vegna aukinnar umferðar.	
3. Samfélag			
3.1 Samgöngur	Óveruleg neikvæð	Auknar akstursvegaleir	Útfærsla vinnslusvæðisins og tenginga að því skal taka tillit til fyrirhugaðrar legu 2. áfanga Sundabrautar.
3.2 Lýðheilsa	Óveruleg neikvæð	Einhver áhrif verða á hljóðvist en þau eru líkleg til að vera óveruleg.	
3.3 Fornminjar	Neikvæð	Neikvæð áhrif þar sem framkvæmdir á skipulagssvæði munu raska fornminjum.	Þekktar fornminjar eru á og við svæðið. Í deiliskipulagi skal forðast, eins og kostur er, að raska minjum í suðurjaðri svæðisins sem tilheyra minjasvæði Sundakots, en þar eru eintakar minjar um búðarsvæði verslunarstaðarins við Þerneyjarsund. Vegtengingu að svæðinu skal einnig hagað þannig að minjum sé hlíf, sé þess nokkur kostur. ¹
3.4 Öryggi	Óveruleg neikvæð	Skipulagið tekur tillit til loftslagsbreytinga	Við útfærslu deiliskipulags skal taka tillit til mögulegrar hækkunar sjávarstöðu vegna loftslagsbreytinga.
3.5 Efnahagur	Verulega jákvæð	Stefnan veitir möguleika á iðnaðarsvæði fyrir fyrirtæki sem er mikilvægur framleiðandi jarðefna fyrir höfuðborgarsvæðið og önnur svæði nær og fjær.	
4. Auðlindir			
4.1 Landrými	Óveruleg neikvæð	Óraskað land er tekið undir byggð.	
4.2 Verndarsvæði	Óveruleg neikvæð	Nálæg svæði á náttúruminjaskrá eru ekki líkleg til að verða fyrir verulegum áhrifum.	

¹ Áhrif á minjar og mótvægisáðgerðir verða til frekari skoðunar á kynningartíma vinnslutillögunnar, sjá umfjöllun í kafla 2.3 um samráð við Minjastofnun.

4.3 Útivistarsvæði	Óveruleg neikvæð	Stefnan er ekki líkleg til að hafa áhrif á notkun eða aðgengi að útivistarsvæðum.	
4.4 Jarðefnanotkun	Óveruleg neikvæð	Gæta skal að jafnvægi i efnisnotkun á staðnum milli skeringa, fyllinga og dýpkunar.	Við landmótun skal eins og hægt er gæta að efnisjafnvægi, þannig að efni í fyllingar verði sem mest aflað með skeringum á landi og úr dýpkunarframkvæmdum vegna hafnarinnar.
4.5 Landslag/ásýnd	Umfang raskaðs svæðis	Ásýnd svæðisins mun breytast.	Hönnun og frágangur á svæðinu skal miða að því að mannvirki falli vel að umhverfinu. Nýta skal landslag lóðar landmegin til að skerma starfsemina af eins og kostur er, til að draga úr áhrifum á ásýnd, mögulegri rykmengun eða fókhettu, ljósmengun og hávaða.

Síðar, þegar fullunnar svæðis- og aðalskipulagstillögur verða auglýstar verður einnig auglýst deiliskipulag fyrir iðnaðarsvæðið. Þá mun fylgja nánari umfjöllun um mat á svæðisbundnum áhrifum þess á umhverfið að staðsetja iðnaðarsvæðið í Álfsnesvík og hvernig draga má úr áhrifum með útfærslu á lóð, tilhögun hennar og stærð, fyrirkomulagi bygginga og umhverfisfrágangi með skilmálum og útfærslu í deiliskipulagi.

Núllkostur, það er ef skipulagi yrði ekki breytt og Álfsnesvík kæmi ekki til greina sem iðnaðarsvæði myndi leiða til þess að ekkert iðnaðarsvæði af þessum toga færi inn á skipulag og fyrirtæki sem þurfa að staðsetja sig á slíku svæði, eins og á við í tilfelli Björgunar, myndu þurfa að hætta vinnslu. Það gæti haft þau áhrif að framboð á efnum t.d. til steypuframleiðslu myndi minnka mikið og þá þyrfti að flytja efni langt að, annað hvort úr opnum námum eða þá að opna þyrfti nýjar námur á landi. Efnisvinnsla úr námum á hafsbotni hefur reynst hagkvæmur kostur og dregið úr þörfinni fyrir efnisnám á landi.

1.2 Deiliskipulagsstig

//Hér bætist við umfjöllun þegar deiliskipulagið verður auglýst.

2 Umhverfismat

2.1 Nálgun og áherslur

Unnið er að breytingum á skipulagi þannig að mögulegt verði að flytja starfsemi Björgunar, sem nú er við Sævarhöfða í Reykjavík, á nýtt starfssvæði við Álfsnesvík, á Álfsnesi í Reykjavík. Í þessari umhverfisskýrslu er lagt fram mat á umhverfisáhrifum þeirra breytinga sem fram koma í eftirfarandi skipulagstillögum:

- A. Breytt vaxtarmörk á Álfsnesi. Tillaga að breytingu á svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins 2040 dagsett 27. júní 2018.
- B. Iðnaðarsvæði fyrir efnisvinnslu. Tillaga að breytingu á aðalskipulagi Reykjavíkur 2015-2035 dagsett 27. júní 2018.

Tillögur að breytingum á aðalskipulagi og svæðisskipulagi eru hér lagðar fram til kynningar á vinnslustigi. Að loknum kynningartíma tillagnanna og umfjöllun í lok hans, verða tillögurnar auglýstar formlega og þá um leið auglýst tillaga að deiliskipulagi fyrir iðnaðarsvæðið við Álfsnesvík. Þá verður umfjöllun um umhverfisáhrif deiliskipulagstillögunnar bætt við umhverfisskýrsluna.

- C. Deiliskipulag fyrir iðnaðar- og efnisvinnslusvæði við Álfsnesvík þar sem gert verður ráð fyrir vinnusvæði á landi og landfyllingu með höfn þar sem unnið verður með jarðefni og set úr námum á sjó. Svæðið verður tengt Víðinesvegi sem liggur um Álfsnes.

Lögð er fram sameiginleg matsskýrsla fyrir umhverfismat áætlana fyrir allar tillögurnar, sem er fylgiskjal við framangreindar skipulagstillögur. Sú leið er valin þar sem tillögurnar eru allar unnar á sama tíma og fara samhliða í gegnum ferli samráðs og kynninga. Af því er nokkurt hagræði, þar sem með þessu geta hagsmunaðilar kynnt sér eina umhverfisskýrslu í stað þriggja og hægt er að forðast endurtekningar sama mats, eins og mælt er til í lögum um umhverfismat áætlana. Efnistökn umhverfisskýrslunnar taka mið af þessu og skiptist hún í tvo meginhluta. Á svæðis- og aðalskipulagsstigi snúast þeir kostir sem stjórnvöld standa frammi fyrir um staðarval en á deiliskipulagsstigi snúast þeir um það hvernig valinn staður er nýttur.

1. Staðarval.
 - Farið er yfir 6 valkosti fyrir staðsetningu iðnaðarsvæðis á höfuðborgarsvæðinu, sem hentar fyrir starfsemi Björgunar. Umfjöllunin byggir á kostamati sem unnið var fyrir Reykjavíkurborg áður en formlegt ferli skipulagsbreytinga var hafið.
2. Nýtingarkostir í Álfsnesvík.
 - Mat á svæðisbundnum áhrifum þess á umhverfið að staðsetja iðnaðarsvæðið í Álfsnesvík í aðalskipulagi og hvernig draga má úr áhrifum með útfærslu á lóð, tilhögun hennar og stærð, fyrirkomulagi bygginga og umhverfisfrágangi með skilmálum og útfærslu í deiliskipulagi.

Í hverri skipulagstillögu fyrir sig er birt samantekt um niðurstöðu umhverfismats áætlunarinnar og vísað í þessa umhverfisskýrslu. Umfjöllun í þeirri samantekt tekur mið af stöðu skipulagsins í stigskiptri áætlanagerð, og er sjónarhornið víðara í umfjöllun um svæðisskipulag og aðalskipulag, þar sem niðurstaða kostamatsins leiðir til þess að vaxtarmörk eru útvíkuð og iðnaðarsvæði staðsett við Álfsnesvík, en í deiliskipulagi snýr umfjöllunin frekar að útfærslu svæðisins s.s. umfangi bygginga,

ásýnd svæðisins og fyrirkomulagi innan þess. Er fyrrgreind nálgun í samræmi við stöðu hvernar áætlunar í stigskiptri áætlanagerð, eins og hér er lýst:

- Svæðisskipulag sem er samræmd stefna tveggja eða fleiri sveitarfélaga um sameiginleg hagsmunamál, svo sem um byggðaþróun, samgöngur eða vatnsvernd.
- Aðalskipulag sem er stefna sveitarfélags um landnotkun, náttúruvernd og þróun byggðar í öllu sveitarfélaginu.
- Deiliskipulag sem er skipulag fyrir afmarkað svæði, til dæmis einstök hverfi eða reiti. Felur í sér skipulagsskilmála um byggðamynstur, einstakar lóðir og byggingar o.fl.

Matið var unnið samhliða mótun skipulagstillagna af vinnuhóp sem í voru fulltrúar Reykjavíkurborgar, Björgunar og Alta, þar sem farið var yfir helstu áhrifaþætti sem felast í framkvæmd áætlunarinnar, litið til matsspurninga og viðmiða um vægi áhrifa og umfjöllunin nýtt til að móta tillögurnar, tilgreina mótvægisáðgerðir og/eða leggja fram vöktunaráætlun, eins og við átti.

2.2 Matsskylda

Fyrirhugaðar breytingar á skipulagi eru háðar lögum nr. 105/2006 um umhverfismat áætlana. Samkvæmt lögnum skal vinna umhverfismat fyrir áætlun sem er undirbúin og samþykkt af stjórnvaldi, og unnin skv. lögum, ef hún markar stefnu sem varðar leyfisveitingar til framkvæmda sem tilgreindar eru í lögum um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 m.s.br. Í þessu tilfelli eru það eftirtaldir stafliðir í 1. viðauka síðarnefndu laganna sem kalla á mat á umhverfisáhrifum:

2.01: Efnistaka og/eða haugsetning á landi eða úr hafsbotni þar sem áætlað er að raska 50.000 m² svæði eða stærra eða efnismagn er 150.000 m³ eða meira.

10.12: Viðlegubryggjur (að undanskildum ferjulægjum) sem tengdar eru við land og eru utan hafna, þar sem skip stærri en 1.350 tonn geta lagst að til losunar og lestunar.

Hlutverk umhverfismats áætlana er að tryggja að við áætlanagerð sé tekið tillit til umhverfissjónarmiða og þannig dregið úr neikvæðum umhverfisáhrifum.

2.3 Samráð og kynningar

Umvhverfisskýrslan er fylgiskjal með tillögum um breytingu á svæðis- og aðalskipulagi og tillögu að nýju deiliskipulagi fyrir Álfnesvík. Kynning og samráð er í samræmi við ákvæði skipulagslaga og skipulagsreglugerðar, auk laga um umhverfismat áætlana, nánar tiltekið sem hér segir²:

- Sameiginleg verkefnislýsing fyrir aðalskipulag og deiliskipulag með matslýsingu var kynnt og lögð fram til umsagnar í október 2017. Lýsingin var send til umsagnaraðila og gerð aðgengileg á vef Reykjavíkurborgar. Vakin var athygli á henni með auglýsingu í fjölmiðli.

Starfsemi Björgunar felst í efnisnámi, flutningi og vinnslu náttúrulegra jarðefna og var það í fyrstu skilningur Reykjavíkur að sú landnotkun samræmdist best skilgreiningu á landnotkunarflokknum „Efnistöku- og efnislosunarsvæði“ sbr. staflið (g) í grein 6.2 í skipulagsreglugerð nr. 90/2013 þar sem

² Umfjöllun hér er í öllum aðalatriðum samhljóða umfjöllun í svæðisskipulagstillögunni og aðalskipulagstillögunni.

þar væri ekki gert ráð fyrir mengandi iðnaðarstarfsemi. Í samræmi við þann skilning var auglýst verkefnis- og matslýsing fyrir bæði aðal- og deiliskipulag sem tók mið af því. Í umsögn Skipulagsstofnunar við lýsinguna kom fram að þar sem þarna væri um að ræða efnisvinnslu með tilheyrandi aðstöðu og húsnæði sem væri háð byggingarleyfi, þá ætti frekar við að skilgreina landnotkunina sem iðnaðarsvæði. Því var verkefnislýsingin aftur sett í kynningu miðað við breyttar forsendur og í kjölfarið var samþykkt í svæðisskipulagsnefnd að setja í kynningu verkefnislýsingu þar sem lagt var upp með að gera breytingu á vaxtarmörkum þéttbýlis höfuðborgarsvæðisins, til að iðnaðarsvæðið yrði innan þess.

- Sameiginleg verkefnislýsing fyrir aðalskipulag og deiliskipulag með matslýsingu var kynnt og lögð fram til umsagnar í janúar 2017. Lýsingin var send til umsagnaraðila og gerð aðgengileg á vef Reykjavíkurborgar. Vakin var athygli á henni með auglýsingu í fjölmiðli.
- Verkefnislýsing fyrir svæðisskipulagsbreytingu var lögð fram til kynningar í febrúar 2018. Lýsingin var send til umsagnaraðila og gerð aðgengileg á vef samtaka sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu, ssh.is. Vakin var athygli á henni með auglýsingu í fjölmiðli.

Eftirtalдар umsagnir bárust um verkefnislýsingarnar og hafa þær verið hafðar til hliðsjónar við tillögugerð og umhverfisskýrslu, eftir því sem við á:

Minjastofnun benti á minjasvæði í og við Álfsnesvík og að stofnunin muni gera kröfu um mótvægisáðgerðir vegna minja sem kunna að verða fyrir raski. Einnig benti stofnunin á að nauðsynlegt gæti verið að kanna þau svæði á hafsbotni sem verða fyrir raski vegna hafnarframkvæmdanna og að þörf geti orðið á mótvægisáðgerðum ef minjar verða fyrir raski, sem myndu í flestum tilfellum fela í sér fornleifarannsókn með uppgrefti.

Uppfært 14. ágúst: Í ljósi ofangreindrar umsagnar var í júní 2018 óskað eftir umsögn stofnunarinnar um þær skráðu minjar sem geta lent innan væntanlegs framkvæmdasvæðis Björgunar í Álfsnesvík og mögulegar mótvægisáðgerðir, svo hægt væri að undirbúa þær í sumar. Svar barst frá Minjastofnun með bréfi dags. 17. júlí 2018 þar sem stofnunin beinir þeim tilmælum til Reykjavíkurborgar, á grunni upplýsinga úr uppfærðri fornleifaskráningu Borgarsögusafns, að fundinn verði önnur staðsetning fyrir starfsemi Björgunar. Byggði Minjastofnun tilmáli sín á að svæðið væri hluti af einstakri minjaheild með minjum um verslun, útveg og landbúnað.

Reykjavíkurborg skoðar nú hvernig hægt er að bregðast við umsögn Minjastofnunar og mun eiga samráð við Minjastofnun um það á kynningartíma vinnslutillögunnar. Skoða þarf hvort mögulegt sé að grípa til mótvægisáðgerða sem t.d. gætu falið í sér að skráðum minjum á svæðinu verði hlíft að hluta eða öllu leyti, fornleifarannsóknir og/eða aðrar leiðir við varðveislu minjanna. Niðurstaða ítarlegs kostamats er að aðrar staðsetningar fyrir starfsemi Björgunar eru ekki tiltækar þannig að sá kostur að leita annað er illfær.

Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur benti á nokkra þætti sem mikilvægt væri að skoða, eftir því sem við ætti, svo sem möguleg áhrif vegna grugg- og setmyndunar, hávaða og foks, lýsingar og umferðar, og að huga þurfi að frárennsli og nægilegu landrými fyrir settjarnir.

Veitur bentu á að styrkja þyrfti tengingar rafmagns og heits vatns á svæðinu, færa þyrfti stofnlögn fyrir kalt vatn og að engin fráveita væri á svæðinu.

Frá Mosfellsbæ, íbúasamtökum Kjalarness og Leirvogstungu bárust ábendingar m.a. um að viðhafa aðgát vegna minja, fráveitu, vatnsöflunar, útivistarsvæðisins við Leirvog, sjónmengunar og foks jarðefna.

Náttúrufræðistofnun kom með ábendingar um viðmið úr lögum um náttúruvernd nr. 60/2013 sem mikilvægt væri að taka tillit til, eftir atvikum.

Landsnet, Samgöngustofa, Vegagerðin, Veðurstofan og Umhverfisstofnun gerðu ekki athugasemd við lýsingarnar.

Skipulagstofnun benti á að huga þyrfti að aðkomu að svæðinu og hvort tillagan hefði áhrif á fyrirhugaða legu 2. áfanga Sundabrautar. Þá benti stofnunin á að æskilegt væri að umhverfismat skv. lögum um mat á umhverfisáhrifum yrði unnið samhliða skipulagstillögunum, eins og ráðgert er.

- Tillaga að svæðisskipulagsbreytingu er nú kynnt á vinnslustigi, samhliða tillögu að breytingu á aðalskipulagi, ásamt umhverfisskýrslu. Tillögurnar verða sendar til umsagnaraðila og óskað eftir umsögn. Þær verða gerðar aðgengilegar á vef Reykjavíkurborgar og vakin verður athygli á þeim með auglýsingu í fjölmiðli og á kynningarfundum.
- Þegar unnið hefur verið úr ábendingum sem bárust á kynningartíma verða endanlegar tillögur að aðalskipulagi og deiliskipulagi ásamt umhverfisskýrslu lagðar fram í borgarstjórn og auglýstar að lokinni athugun aðalskipulagstillögunnar hjá Skipulagsstofnun. Í framhaldinu verði þær auglýstar opinberlega, gerðar aðgengilegar á vef Reykjavíkurborgar og athygli vakin á þeim með auglýsingu í fjölmiðli. Samhliða er gert ráð fyrir að tillaga að breytingu á svæðisskipulagi verði auglýst eftir að hafa fengið afgreiðslu í svæðisskipulagsnefnd og sveitarstjórnnum aðildarsveitarfélaga.
- Að loknum athugasemdafresti verða aðalskipulag- og deiliskipulagstillögurnar teknar fyrir í bæjarstjórn og svæðisskipulagstillaga í svæðisskipulagsnefnd og samþykktar tillögur sendar til Skipulagsstofnunar.

Umsagnaðilar vegna aðalskipulags- og deiliskipulagstillögu eru Skipulagsstofnun, Umhverfisstofnun, Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur, Heilbrigðiseftirlit Kjósarsvæðis, hverfisráð Grafarvogs, hverfisráð Kjalarness, Mosfellsbær, íbúasamtök Leirvogstungu, Veiðifélag Leirvogsár, Kópavogsbær, Garðabær, Hafnarfjarðarkaupstaður, Seltjarnarneskaupstaður, Kjósarhreppur, Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu (SSH), Minjastofnun Íslands, Faxaflóahafnir, Sorpa, Vegagerðin, Samgöngustofa, Orkustofnun, Orkuveitan, Veðurstofan, Veitur og Borgarsögusafn. Svæðisskipulagstillagan, sem kynnt er samhliða hefur sömu umsagnaraðila.

Samhliða ferli skipulagsbreytinga vinnur Björgun að umhverfismati framkvæmdarinnar. Í meðfylgjandi töflu er sýnd tímalína fyrir áætlað ferli vegna skipulagsbreytinga og umhverfismats framkvæmda.

Áætluð tímalína	Skipulagsáætlanir	Umhverfismat framkvæmda – áætlað ferli
Október 2017 - lokið	Undirbúningur; greinargerð um nýtt athafnasvæði Björgunar og kostamat	
Desember 2017 – mars 2018 - lokið	Skipulagslýsingar í kynningu, svæðis, aðal og deiliskipulag	
~Júní-ágúst 2018	Drög að tillögum að breytingu á aðalskipulagi/svæðisskipulagi kynntar á vinnslustigi	Kynning matslýsingar og umsagnarferli
~September-október 2018	Tillögur samþykktar í auglýsingu, aðalskipulag, deiliskipulag og svæðisskipulag og sendar til umsagnar	Frummatsskýrsla í kynningu
~Nóvember-desember 2018	Athugasemdum svarað að loknu auglýsingaferli	Athugasemdum svarað að loknu auglýsingaferli
~Janúar-febrúar 2018		Matsskýrsla fullunnin og send Skipulagsstofnun. Úrskurður Skipulagsstofnunar
~ Febrúar-mars 2018	Tillögur sendar Skipulagsstofnun og auglýstar í B-deild Stjórnartíðinda	

3 Staðarval.

3.1 Umhverfisáhrif valkosta - nálgun

Í þessum hluta um umhverfismatsins er farið yfir valkosti um staðsetningu fyrir iðnaðarsvæði fyrir starfsemi Björgunar. Í matinu er stuðst við kostamat sem unnið var í aðdraganda verkefnisins, áður en Reykjavíkurborg ákvað að fara í skipulagsbreytingu.³ Þar var annars vegar lagt mat á þá umhverfisþætti sem helst eru taldir geta orðið fyrir áhrifum vegna fyrirhugaðrar starfsemi á grunni fyrirbyggjandi upplýsinga um starfsemina og hins vegar litið til aðstæðna fyrir starfsemi Björgunar á viðkomandi stað og samspil við umhverfið.

Bornir voru saman sex **valkostir** um staðsetningu iðnaðarsvæðis fyrir starfsemi

- A. Sundahöfn
- B. Gufunes
- C. Geldinganes
- D. Álfsnes, Kollafjörður
- E. Álfsnes, Álfsnesbær
- F. Álfsnes, Álfsnesvík

Í skipulagsferlinu var skoðað hvort að það væru aðrir kostir utan Reykjavíkur sem kæmu til greina fyrir starfsemi Björgunar. Engir raunhæfir valkostir komu fram á höfuðborgarsvæðinu og staðsetning á Grundartanga var útilokuð vegna fjarlægðar við þéttbýlið og neikvæðra áhrifa vegna efnisflutninga um Hvalfjarðargöng. Staðsetning á hafnarsvæði Straumsvíkur í Hafnarfirði, þar sem rými er fyrir stóra lóð með aðgengi að hafnarkanti, var útilokuð vegna töluverðrar siglingafjarlægðar frá neðansjávarnámum auk þess sem möguleg stækkun hafnarsvæðisins er sérstaklega ætluð til að sinna þörfum álversins.

Lagt er mat á valkostina út frá mögulegum áhrifum á landslag og umhverfiseinkenni annars vegar og aðstæðum fyrir starfsemina hins vegar.

Spurningum um hvern þátt er svarað með því að gefa einkunn og tákna hana með lit, sem hér segir:

	Mikill ávinningur / ekkert rask
	Nokkur ávinningur / óverulegt rask
	Ávinningur í meðallagi / nokkurt rask
	Lítill ávinningur / verulegt rask
	Óverulegur ávinningur / mikið rask

Í eftirfarandi töflu er gerð grein fyrir þeim umhverfisþáttum sem líklegt er að verði fyrir áhrifum, jákvæðum eða neikvæðum. Skipulagskostirnir voru vegnir og metnir út frá þáttum sem tilgreindir eru í töflunni, en þar eru m.a. þeir umhverfisþættir sem helst eru taldir geta orðið fyrir áhrifum vegna fyrirhugaðrar starfsemi á grunni fyrirbyggjandi upplýsinga um starfsemina. Lagt er mat á hvaða áhrif

³ Alta, 2017. Nýtt athafnasvæði Björgunar. Kostamat. Unnið fyrir Björgun ehf og Reykjavíkurborg.

starfsemi Björgunar á hverjum stað hefur á hvern þátt fyrir sig. Í matinu er einnig litið til aðstæðna fyrir starfsemi Björgunar á viðkomandi stað og samspil við nærumhverfið.

Farið var yfir þá þætti sem voru til umfjöllunar í kostamati, sem unnið var í aðdraganda þess að ákveðið var að stefna á að staðsetja iðnaðarsvæði á Álfsnesi við Álfsnesvík. Skipulagskostirnir eru vegnir og metnir út frá þáttum sem tilgreindir eru í töflunni hér fyrir neðan, en þar eru m.a. þeir umhverfisþættir sem helst eru taldir geta orðið fyrir áhrifum vegna fyrirhugaðrar starfsemi á grunni fyrirbyggjandi upplýsinga um starfsemina og mat á umhverfisáhrifum vegna framkvæmda sem fyrirhugaðar eru á og við Sundin. Lagt er mat á hvaða áhrif starfsemi Björgunar á hverjum stað hefur á hvern þátt fyrir sig. Í matinu er einnig litið til aðstæðna fyrir starfsemi Björgunar á viðkomandi stað og samspil við nærumhverfið. Valkostirnir eru metnir m.t.t. eftirfarandi viðmiða sem eiga sér bakgrunn í íslenskum og erlendum stefnuskjölum á sviði skipulags- og umhverfismála, viðmiðum úr stefnu og umhverfismati aðalskipulags Reykjavíkur og svæðisskipulags höfuðborgarsvæðisins 2040 og íslenskum lögum.

Íslensk lög lögð til grundvallar viðmiðum:

- Alþingi (2013): Lög um náttúruvernd, nr. 60/2013.
- Alþingi (2012): Lög um menningarminjar, nr. 80/2012.
- Alþingi (2010): Skipulagslög, nr. 123/2010.
- Alþingi (2006): Lög um umhverfismat áætlana, nr. 105/2006.

Flokkur	Umhverfisþáttur	Spurningar til að meta áhrif á umhverfisþáttinn
Landslags- og umhverfiseinkenni – viðkvæmni fyrir breytingum	Landslag	Er hróflað við svæði með sérstöðu á svæðisvísu í náttúru eða landslagi?
	Útivist	Er hróflað við svæði með hátt útivistargildi?
	Dýra- og plöntulíf	Raskar kosturinn sérstæðu dýra- og plöntulífi?
	Ásýnd	Sést kosturinn frá þéttbýli, náttúruverndarsvæðum eða fjölförnum stöðum/leiðum?
	Mannvist	Eru fornleifar, búsetu- eða menningarminjar á svæðinu?
	Mengun/truflun	Er staður nálægt svæðinu sem er næmur fyrir hljóð-, ljós-, loft- eða lyktarmengun?
	Náttúruvá	Er hætta vegna náttúruvár svo sem snjóflóðum, berg- eða aurskriðum, vatnsflóðum, sjávarflóðum og landbroti, hafís, jarðskjálftum, eldgosum eða öðru?
Aðstæður fyrir starfsemi	Samspil við nærsvæði	Getur starfsemin haft neikvæð áhrif á fnærsvæði? (þéttbýli, landbúnaður, frístundabyggð, ferðaþjónusta, verndarsvæði)
	Náttúrulegar aðstæður	Er svæðið skjólgott fyrir höfn, láglent á landi og sæmilega aðdjúpt?
	Samgöngur	Þarf að flytja jarðefni langt til viðskiptavina með neikvæðum áhrifum á lofthjúpin?
	Grunnkerfi	Er nauðsynlegt að fara í framkvæmdir til að veita aðgang að grunnkerfum svo sem samgöngum, rafmagni, vatni, fráveitu o.s.frv.

Niðurstaða matsins segir til um hvort stefnan er í samræmi við stefnu Íslands í málaflokkunum og viðmið um lýðheilsu og sjálfbærni. Við mat á vægi áhrifa er litið til þess hvort áhrifin séu á svæðis-, lands- eða heimsvísu, nái til fjölda fólks og/eða hvort þau séu óafturkræf og til langs tíma.

3.2 Staðsetning valkosta

Grófa staðsetningu valkostanna má sjá á meðfylgjandi myndum en hafa þarf í huga að myndirnar eru ekki í sama mælikvarða.

	
A. Sundahöfn	B. Gufunes
	
C. Geldinganes	D. Álfsnes, Kollafjörður
	
E. Álfsnes, Álfsnesbær	F. Álfsnes, Álfsnesvík

3.3 Sjónlínugreining

Til þess að auðvelda mat á því hve áberandi starfsemin er á hverjum stað, er reiknað út frá landhæðarlíkani hvaðan á yfirborði landsins innan tveggja eða fjögurra km fjarlægðar starfsemin er líkleg til að sjást. Þetta er nefnt sjónlínugreining. Þessi svæði koma fram á sérstöku korti sem fylgir mati á hverjum stað. Í greiningunni er gert ráð fyrir því að mannvirki á framkvæmdastað, síló, hörpur eða sambærileg mannvirki geti náð mest 10 metra hæð yfir plani sem er í 4 m landhæð (miðað við meðalsjávarstöðu) sem jafngildir 6 m yfir stórstraumsfjöruborði (0 viðmið á sjókortum). Greiningin

felur í sér nokkurt ofmat á sýnileika því gera má ráð fyrir því að aðeins lítill hluti mannvirkjanna nái upp í 10 metra hæð.

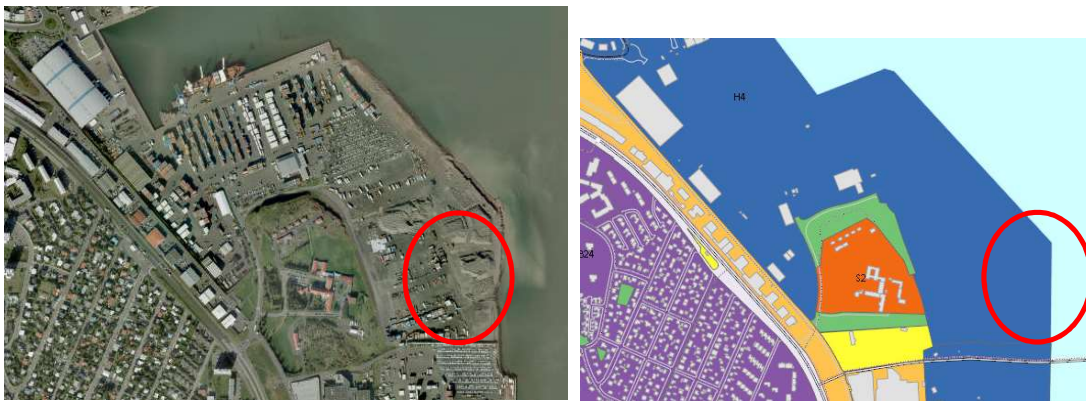
Sjónlínugreiningin endurspeglar ekki tvo áhrifaþætti sem kunna að skipta máli:

- Ekki er gert ráð fyrir mótvægisáðgerðum til að draga úr sjónrænum áhrifum svo sem mönum eða öðru slíku, sem gera má ráð fyrir að verði sett upp.
- Ef lág ský eða þokuloft eru yfir svæðinu upplýstu utan dagsbirtutíma má gera ráð fyrir endurkasti sem sést mun víðar en greiningin gefur til kynna.

3.4 Mat á valkostum

3.4.1 Sundahöfn

Í kringum 2012 voru viðræður milli Björgunar og Faxaflóahafnar/borgarinnar um að flytja starfsemi Björgunar tímabundið í **Sundahöfn** á þróunarsvæði milli athafnasvæða Samskipa og Eimskips fyrir neðan Kleppsspítalann^{4, 5}(sjá mynd). Tillagan fékk jákvæða afgreiðslu í skipulagsráði Reykjavíkur⁶ og var hugmyndin að flytja einnig biktanka malbikunarstöðvarinnar Höfða á sama svæði. Vegna starfseminnar hefði þurft að byggja nýjan viðlegukant.

Möguleg staðsetning Björgunar í Sundahöfn neðan við Klepp (mynd af ja.is) og aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030.

Ekkert varð úr þessum áformum af ýmsum ástæðum. Björgun hafði ekki áhuga á að færa sig um set nema fyrirtækið gæti haft þar starfsemi sína til langs tíma⁷ en borgin bauð lóðina eingöngu til tíu til fimmtán ára⁸. Áformin hlutu einnig gagnrýni vegna þess hve dýr lausnin var, því hún kallaði á framkvæmdir m.a. við hafnargerð sem metnar voru á um 1 milljarð. Það væri mikið fé fyrir

⁴ Sjá frétt á vefnum Reykvikur frá 2014-02-15 <http://reykvikur.is/bjorgun-flytur-ur-bryggjuhverfinu/> og aðra frétt úr Morgunblaðinu frá 2012-12-24 <http://www.mbl.is/greinasafn/grein/1449027/>

⁵ Minnisblað Faxaflóahafna og Reykjavíkurborgar frá 30. nóvember 2012. Efni: Landþróun og skipulag í Ártúnshöfða. Sjá http://www.faxaflaohafnir.is/wp-content/uploads/2013/08/upload/files/pdf_skrar/landthroun_og_skiplag_i_artunshofda.pdf

⁶ Sjá umfjöllun í Morgunblaðinu 10. janúar 2012 sjá http://www.mbl.is/frettir/innlent/2013/01/10/bjorgun_verdi_flutt_i_sundahofn/

⁷ Sjá frétt á Vísi 14. október 2013: Íbúar vilja Björgun úr hverfinu sjá <http://www.visir.is/g/2013710149985/ibuar-vilja-bjorgun-ur-hverfinu>

⁸ Sjá frétt á RÚV frá 17. Október 2013: Björgun fær ekki starfsleyfi til frambúðar sjá <http://www.ruv.is/frett/bjorgun-faer-ekki-starfsleyfi-til-frambudar>

bráðabirgðaframkvæmd. Þá lagðist hverfisráð Laugardals alfarið gegn öllum hugmyndum um flutning Björgunar í Sundahöfn á þeim forsendum að starfsemin ætti ekki heima í nánd við íbúabyggð⁹.

Í minnisblaði Faxaflóahafana¹⁰ um samráð við heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur um mögulega staðsetningu Björgunar við Sundahöfn kemur fram að kvörtunum frá íbúum í nágrenni við núverandi athafnasvæði hafi fækkað vegna mótvægisáðgerða fyrirtækisins svo sem uppbyggingu mana, takmarkaðs vinnutíma og breyttra vinnsluaðferða. Á hinn bóginn þurfi að skoða sérstaklega gruggmyndun, hávaða og sandfok í tengslum við staðsetningu í Sundahöfn.

Landnotkun

Í aðalskipulagi Reykjavíkur er svæðið skilgreint sem hafnarsvæði og Sundabraut áformuð í jaðri þess. Svæðið er hluti af Sundahöfn sem er miðstöð inn- og útflutnings og stærsta vöruflutningahöfn Íslands. Það er einnig hluti af samfelldu þéttbýli Reykjavíkur. Svæðið er vel tengt inn á helstu stofnbrautir höfuðborgarsvæðisins um Sæbraut og lokað fyrir umferð almennings. Rétt ofan við svæðið er stofnanasvæði þar sem Landsspítalinn háskólasjúkrahús er með starfsemi. Ekki er langt í fjölmenn íbúðahverfi.

Landslagseiginleikar og sjónrænir eiginleikar

Allt svæðið er tilbúin landfylling og því engar minjar, viðkvæm eða sérstæð náttúra. Víðsýnt er frá hafnarsvæðinu.

Svæði innan tveggja eða fjögurra km fjarlægðar þar sem sjá má 10 m hátt mannvirki sem staðsett yrði á landfyllingu við Sundahöfn.

⁹ Sjá umfjöllun á vef Sjálfstæðisflokksins „Vilja ekki Björgun í Sundahöfn“ á betriborg.is þann 27. nóvember 2014. Sjá <http://betriborg.is/2014/11/27/vilja-ekki-bjorgun-i-sundahofn/>

¹⁰ Faxaflóahafnir, minnisblað dagsett 3. febrúar 2014, málsnúmer 2014010536.

Flokkur	Þáttur	Viðfangsefni	Ávinningur
Landslags- og umhverfiseinkenni – viðkvæmni fyrir breytingum	Landslag	Svæðið er á landfyllingu.	
	Útivist	Ofan við svæðið er grænt svæði við Klepp en starfsemin er ekki líkleg til að hafa neikvæðari áhrif en önnur hafnarstarfsemi.	
	Dýra- og plöntulíf	Engin áhrif á gróður né plöntulíf.	
	Sjóntengingar	Af svæðinu er víðsýnt út sundin en svæðið sést ekkert sérstaklega vel frá þéttbýlinu.	
	Mannvist	Engar mannvistarleifar.	
	Mengun/truflun	Nálæg íbúasvæði og starfsemi á Kleppi eru viðkvæm fyrir hávaða og fokmengun.	
	Náttúruvá	Ekki þekkt hættu vegna náttúruvár.	
Aðstæður fyrir höfn	Samspil við nærsvæði	Neikvæð reynsla af staðsetningu í nálægð við stofnana eða íbúðasvæði.	
	Náttúrulegar aðstæður	Aðstæður fyrir höfn góðar.	
	Flutnings-kostnaður	Svæðið er í þéttbýli nokkuð miðsvæðis á höfuðborgarsvæðinu. Ekki verulegar flutningsleiðir.	
	Grunnkerfi	Nauðsynlegt er að fara í umfangsmiklar framkvæmdir við hafnarkant, en aðstæður til þess góðar.	
	Stækkun	Ásókn í landssvæðið mikil og svæðið ekki ætlað undir starfsemina til langframa. Engir stækkunarmöguleikar.	

3.4.2 Gufunes

Nokkur umræða varð um flutning Björgunar í Gufunes í kring um 2010. Hugmyndin var að þetta yrði bráðabirgðastaðsetning þangað til Björgun færi á framtíðarstað á Álfsnesi.¹¹ Bent var á að starfsemin ætti ekki heima í nálægð við íbúabyggð og hverfisráð Grafarvogs mótmælti á áformunum.

Möguleg staðsetning Björgunar á Gufunesi (mynd af ja.is) og aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030.

¹¹ Sjá umfjöllun hér <http://emilkr.blog.is/blog/emilkr/entry/831541/>

Landnotkun

Í aðalskipulagi Reykjavíkur er gert ráð fyrir iðnaðar- og athafnasvæði ásamt hafnaraðstöðu við ströndina í Gufunesi. Sú starfsemi er víkjandi og er gert ráð fyrir að blönduð byggð þróist á svæðinu. Nú er í Gufunesi einkum starfsemi á sviði endurvinnslu og meðhöndlunar úrgangs en miklar breytingar eru að verða þarna. Framleiðslufyrirtæki í kvikmyndagerð hefur nú keypt allar byggingar sem áður tilheyrðu Áburðarverksmiðjunni í Gufunesi og áform eru um að reisa kvikmyndaver¹². Í samningum tengdum þeim kaupum er vilýrði fyrir um 19.000 fermetra svæði austan við byggingarnar¹³. Reiknað er með margvíslegri tengdri starfsemi og eru vonir uppi um það að þarna byggist upp miðstöð fyrir fjölbreytta kvikmyndagerð. Landnotkun í Gufunesi er því að færast hratt frá því að vera svæði sem hentar fyrir starfsemi Björgunar. Sunnan við hafnarsvæðið er opið svæði þar sem áður var urðunarstaður. Þar hefur undanfarin ár verið byggð upp aðstaða til útivistar og afþreyingar.

Landslagseiginleikar og sjónrænir eiginleikar

Gufunesið er láglent nes við sundin, gegnt Viðey og eru rétt um 700 m á milli lands og eyjar. Svæðið sem hér er til skoðunar er mikið raskað og við ströndina er komin landfylling. Minjar hafa verið skráðar en þær sem þarna hafa verið, næst kverkinni, eru horfnar undir jarðrask.¹⁴ Svæðið er í nokkurri fjarlægð frá næsta íbúðahverfi í Grafarvogi, eða um 750 m og tæpir tveir km eru í byggð handan við Sundin í Sundahverfi. Áhrif á ásýnd yrðu nokkur frá byggð í Sundum, Vogum og Grafarvogi og frá útivistarsvæðinu í Gufunesi og Geldinganesi, sem og vernduðu svæði í Viðey.

Svæði innan tveggja eða fjögurra km fjarlægðar þar sem sjá má 10 m hátt mannvirki sem staðsett yrði á landfyllingu í Gufunesi.

¹² Sjá umfjöllun í greininni Baltasar kaupir byggingar á Gufunesi undir kvikmyndaver sjá hér <http://www.visir.is/g/2016160529949>

¹³ Sjá umfjöllun í Viðskiptablaðinu hér <http://www.vb.is/frettir/baltasar-kaupir-fasteignir-i-gufunesi/127989/>

¹⁴ Minjasafn Reykjavíkur, 2004. Fornleifaskráning jarðarinnar Gufuness og hjáleigu hennar Knútskots. Anna Lís Guðmundsdóttir skráði. Sjá http://borgarsogusafn.is/sites/borgarsogusafn.is/files/atoms/files/skyrsla_115.pdf

Flokkur	Þáttur	Viðfangsefni	Ávinningur
Landslags- og umhverfiseinkenni – viðkvæmni fyrir breytingum	Landslag	Landslag er að mestu raskað á landi og er ekki með sérstöðu.	
	Útivist	Útivistarsvæði yrði ekki tekið undir starfsemina.	
	Dýra- og plöntulíf	Engar sérstæðar tegundir í hættu.	
	Sjóntengingar	Neikvæð áhrif frá byggðum svæðum í Grafarvogshverfi, vernduðu svæði í Viðey og útivistar- og þróunarsvæði í Gufunesi.	
	Mannvist	Nokkuð er um menningarminjar en áhrif á þau eru háð útfærslu.	
	Mengun/truflun	Nálæg íbúasvæði og starfsemi í Gufunesi eru viðkvæm fyrir hávaða og fokmengun.	
	Náttúruvá	Ekki þekkt hættu vegna náttúruvár.	
Aðstæður fyrir höfn	Samspil við nærsvæði	Erfitt sambyli við nálæg íbúðasvæði og kvikmyndaver.	
	Náttúrulegar aðstæður	Aðstæður fyrir höfn góðar.	
	Flutnings-kostnaður	Svæðið er í þéttbýli nokkuð miðsvæðis á höfuðborgarsvæðinu.	
	Grunnkerfi	Ekki þarf að fara í miklar framkvæmdir vegna grunnkerfa því þau eru að mestu til staðar.	
	Stækkun	Ekki möguleikar á stækkun.	

3.4.3 Geldinganes

Í greinargerð um jarðefnaflutninga á sjó og landi í Reykjavík, sem unnin var fyrir skrifstofu eigna- og atvinnuþróunar árið 2015¹⁵ var lagt til að hafin yrði vinnsla jarðefna í **Geldinganesi** og þar yrði jafnframt steinsteypu- og malbiksframleiðsla ásamt tengdri starfsemi. Landinu mætti svo skila aftur eftir 30-40 ár landmótuðu miðað við þau not sem höfð yrðu af landinu eftir það. Bent var á að staðsetningin væri kostur t.d. þar sem ekki þyrfti að flytja efnið langt að til höfuðborgarsvæðisins og að landið yrði undirbúið t.d. fyrir skógrækt.

Þessi möguleiki hefur verið skoðaður¹⁶ en enn sem komið er ekki vilji til þess að fara í framkvæmdir á Geldinganesi. Þær myndu kalla á breytingu á aðalskipulagi. Meginhluti nessins er skilgreindur sem opið svæði í aðalskipulagi utan þess svæðis sem fer undir væntanlega Sundabraut. Nesið er lítið raskað. Þar er aflögð grjótnáma, einfaldur vegslóði, veðurstöð og könnunarborholur fyrir heitt vatn. Þó nesið sé stórt þá er stutt í nærliggjandi íbúðabyggð. Leggja þyrfti almennilegan veg út í nesið og huga að áhrifum vegna aukinnar umferðar um nærliggjandi umferðaræðar um íbúðabyggð. Gera má ráð fyrir því að ákvarðanir um Sundabraut hafi mikil áhrif á aðra landnotkun á Geldinganesi.

Í ofangreindri umfjöllun¹⁷ var fjallað almennt um kosti Geldinganes fyrir fjölbreytt not til efnisvinnslu og efnisnáms og lagt mat á hvaða svæði á Geldinganesi hentaði best fyrir efnisvinnslu. Suðursvæði Geldinganes (sjá mynd) kom best út og hafði þar mest að segja að svæðið er nú þegar raskað vegna grjótnáms, áhrif á votlendi yrðu hverfandi og sá hluti er vel aðgengilegur frá sjó. Hins vegar er hluti svæðisins óraskaður og neikvæð áhrif yrðu á ásjúnd frá byggðum svæðum í Grafarvogshverfi og frá

¹⁵ Efla, 2015. Jarðefnaflutningar á sjó og landi í Reykjavík. Minni útblástur gróðurhúsalofttegunda. Unnið fyrir skrifstofu eigna- og atvinnuþróunar.

¹⁶ Alta, 2017. Geldinganes. Kostamat fyrir jarðefnavinnslu. Unnið fyrir Reykjavíkurborg.

¹⁷ Alta, 2017. Geldinganes. Kostamat fyrir jarðefnavinnslu. Unnið fyrir Reykjavíkurborg.

útivistarsvæðinu/vernduðu svæði í Viðey. Útfærsla þyrfti að fela í sér verulegar mótvægisáðgerðir til að minnka sjónræn áhrif og ónæði vegna umferðar. Þessi kostur kom best út af þeim sem skoðaðir voru fyrir Geldinganes og er hér því til umfjöllunar sem valkostur.

Möguleg staðsetning Björgunar á Geldinganesi (ja.is) og aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030.

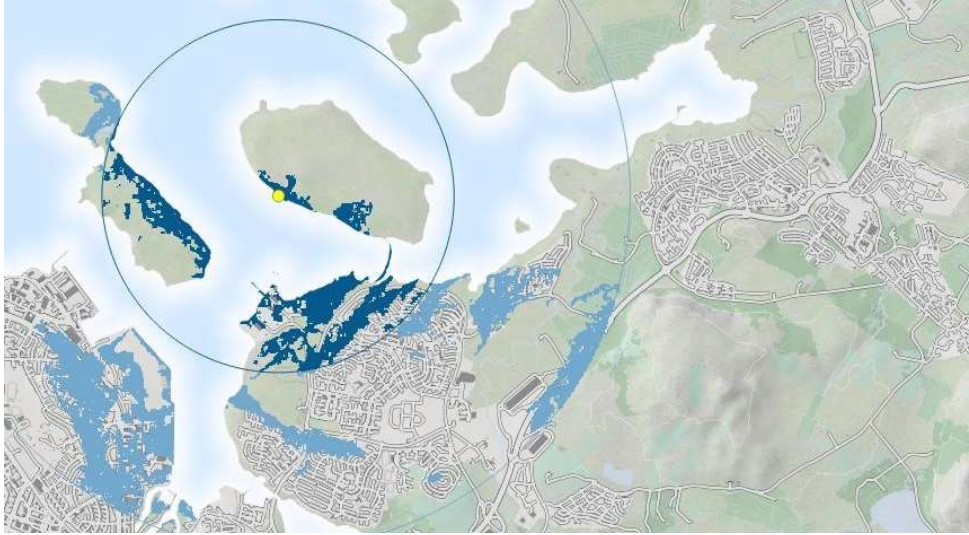
Landnotkun

Í aðalskipulagi Reykjavíkur er svæðið skilgreint sem opið svæði og er Sundabraut áformuð í jaðri þess. Öll ströndin er skilgreind sem strandsvæði og til norðurs og austurs er ströndin hverfisvernduð. Geldinganes verður illa tengt inn á aðal stofnbrautir höfuðborgarsvæðisins þar til Sundabraut verður lögð. Ef hún er ekki til staðar þyrfti að leggja nýjan veg út í Geldinganes, annað hvort á fyllingum eða á eftir hverfisvernduðu eiði milli Grafarvogshverfis og Geldinganes. Ekki er langt í fjölmenn íbúðahverfi. Vegslóði liggur um Eiðið og eftir nesinu. Þar er veðurstöð og borholur þar sem borað hefur verið eftir heitu vatni. Nokkuð er um að nesið sé nýtt til útivistar. Fólk gengur þangað með hunda og á góðviðrisdegi má jafnvel sjá fólk veiða fisk á sjóvarnargarðinum. Á eiðinu við Eiðsvík hefur Kayakklúbbur geymsluaðstöðu fyrir 200 báta auk félags- og sturtuaðstöðu.¹⁸

Landslagseiginleikar og sjónrænir eiginleikar

Svæðið er lítið raskað utan grjótnáms sem nú er aflagt. Nesið er ávalt, láglent og þar eru engin áberandi landslagseinkenni. Ströndin er klettótt og brött að sunnanverðu en norðurströndin er heldur lægri. Hluti svæðisins er óraskaður og neikvæð áhrif yrðu á ásýnd frá byggðum svæðum í Grafarvogshverfi og frá útivistarsvæðinu/vernduðu svæði í Viðey.

¹⁸ Netsíða kayakklúbbsins <http://kayakklubburinn.is/index.php/klrinn-mainmenu-32>

Svæði innan tveggja eða fjögurra km fjarlægðar þar sem sjá má 10 m hátt mannvirki sem staðsett yrði á landfyllingu við Geldinganes.

Flokkur	Þáttur	Viðfangsefni	Ávinningur
Landslags- og umhverfiseinkenni – viðkvæmni fyrir breytingum	Landslag	Landslag er að hluta raskað og að hluta ekki.	
	Útivist	Neikvæð áhrif þegar opið svæði er tekið undir efnisvinnslu.	
	Dýra- og plöntulíf	Engar sérstæðar tegundir í hættu.	
	Sjóntengingar	Neikvæð áhrif frá byggðum svæðum í Grafarvogshverfi og þróunarsvæði í Gufunesi.	
	Mannvist	Engar mannvistarleifar.	
	Mengun/truflun	Nálæg íbúasvæði og starfsemi í Gufunesi eru viðkvæm fyrir hávaða og fokmengun.	
	Náttúruvá	Ekki þekkt hættu vegna náttúruvár.	
Aðstæður fyrir höfn	Samspil við nærsvæði	Neikvæð reynsla af staðsetningu í nálægð við stofnanir eða íbúðasvæði.	
	Náttúrulegar aðstæður	Aðstæður fyrir höfn góðar.	
	Flutnings-kostnaður	Svæðið er nokkuð miðsvæðis á höfuðborgarsvæðinu.	
	Grunnkerfi	Nauðsynlegt er að fara í umfangsmiklar framkvæmdir vegna grunnkerfa	
	Stækkun	Möguleikar á stærra svæði.	

3.4.4 Við Kollafjörð á Álfsnesi

Í aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030 er lagt til að starfsemi Björgunar verði flutt á nýtt hafnar og iðnaðarsvæði á Álfsnesi eða á viðeigandi stað utan Reykjavíkur.

Nýja hafnar og iðnaðarsvæðið á Álfsnesi er á **norðurhluta Álfsness**, við Kollafjörð (sjá mynd). Efasemdir hafa komið upp um að þessi staður henti fyrir starfsemi Björgunar, einkum af eftirtöldum ástæðum:

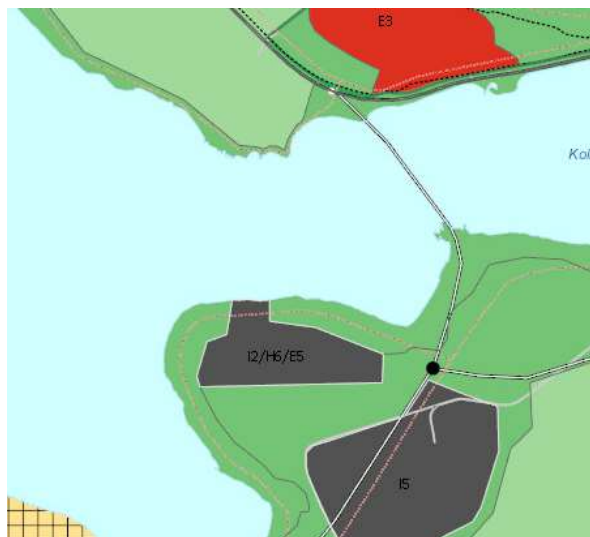
- Á svæðinu er afar vindasamt, með sterkum norðan vindstrengjum af Esjunni, sem er óheppilegt fyrir hafnaraðstöðu og svæði þar sem unnið væri með flogjörn laus jarðefni.
- Náttúrulegar aðstæður fyrir höfn og athafnasvæði fyrir Björgun eru ekki góðar. Móta þyrfti landið verulega til að búa til athafnasvæði fyrir starfseminna en víðast með ströndinni er 15-20 metra hár sjávar kambur/klettabelti og þaðan nokkuð bratt upp í um 35 m hæð. Afar kostnaðarsamt er að lækka landið niður í 4 metra ofan við meðalsjávarstöðu.

Iðnaðar og hafnarsvæði á norðurströnd Álfsnes við Kollafjörð til vinstri (ja.is) og þversnið við norðurströnd Álfsness til hægri (borgarvefsja.is).

Landnotkun

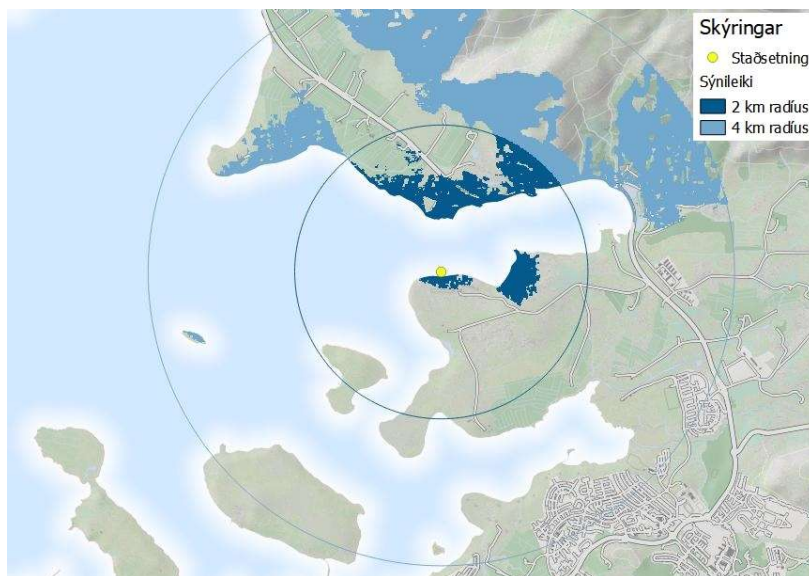
Í aðalskipulagi Reykjavíkur er gert ráð fyrir blandaðri landnotkun með iðnaðarsvæði (I2), hafnarsvæði (H6) og efnisnámi (E5). Þarna er í dag skotæfingasvæði. Gert er ráð fyrir gönguleið meðfram strönd Álfsnessins, víðast á opnum svæðum en líka gegnum iðnaðarsvæði I2. Sundabraut er áformuð austan svæðisins.

Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030.

Landslagseiginleikar og sjónrænir eiginleikar

Ströndin er afar klettótt og brött. Þar er um 15-20 metra hár sjávar kambur/klettabelti og þegar komið er upp snarbratt klettabeltið tekur við nokkuð brattur kafli þar sem landið rís upp í um 35 m hæð. Svæðið blasir við þeim sem eiga leið um ströndina handan Kollafjarðar og ofan af Esjunni og frá Grundarhverfi. Hluta svæðisins hefur verið raskað þar sem er skotæfingasvæði og svæði fyrir vélhjóla. Ströndin er öröskuð.

Svæði innan tveggja eða fjögurra km fjarlægðar þar sem sjá má 10 m hátt mannvirki sem staðsett yrði á landfyllingu við Kollafjörð.

Flokkur	Þáttur	Viðfangsefni	Ávinningur
Landslags- og umhverfiseinkenni – viðkvæmni fyrir breytingum	Landslag	Svæðið er að mestu óraskað en er ekki talið vera með ríka sérstöðu	
	Útivist	Mögulega þyrfti að færa til skotsvæði og vélhjólsvæði. Svæðið er ekki mikið nýtt til annarrar útivistar.	
	Dýra- og plöntulíf	Engar sérstæðar tegundir í hættu en svæðið er lítið raskað.	
	Sjón tengingar	Engin neikvæð áhrif frá byggð en svæðið verður áberandi frá norðurströnd Kollafjarðar og af gönguleiðum á Esjuna.	
	Mannvist	Engar þekktar mannvistarleifar.	
	Mengun/truflun	Nálæg útivistarsvæði við Esjuna geta verið viðkvæm fyrir hávaða.	
	Náttúruvá	Ekki þekkt hættu vegna náttúruvár.	
Aðstæður fyrir höfn	Samspil við nærsvæði	Nærsvæði eru ekki viðkvæm fyrir starfseminni en þó er stutt í útivistarsvæði á Esju.	
	Náttúrulegar aðstæður	Aðstæður fyrir höfn og starfsemi Björgunar sérstaklega óhentugar vegna landslags og veðurfars.	
	Flutningskostnaður	Svæðið er í nokkurri fjarlægð frá uppbyggingarsvæðum.	
	Grunnkerfi	Nauðsynlegt er að fara í umfangsmiklar og dýrar framkvæmdir vegna grunnkerfa.	
	Stækkun	Möguleikar á stækkuðu athafnasvæði en erfiðar aðstæður vegna landhalla.	

3.4.5 Við Álfsnesbæinn

Árið 2007 var sá kostur skoðaður lauslega að staðsetja framtíðarathafnasvæði fyrir Björgun á Álfsnesi¹⁹ rétt vestan við bæinn Álfsnes. Gert var ráð fyrir að ná um 4,5 ha athafnasvæði, 250 m með ströndinni og 180 m inn í landið. Unnin var einföld skýringarmynd af svæðinu með grjótgarði (sjá mynd), áætlað hve mikið efni þyrfti vegna framkvæmdarinnar og jarðmyndanir skoðaðar.

¹⁹ V GK Hönnun, 2007. Minnisblað. Varðar Frumathugun landmótunar vegna athafnasvæðis á Álfsnesi.

Staðsetningin þótti ekki henta vel, aðallega af tveimur ástæðum. Annars vegar eru háir sjávarhamrar sem kalla á mjög kostnaðarsama landmótun (sjá hér fyrir neðan) og hins vegar verulega meira öldubrot í vestanátt.

Staðurinn er í landi bæjarins Álfness (sjá mynd til hægri²⁰) en íbúðar- og útihús eru nú notuð fyrir starfsemi Sorpu. Einhverjar mannvistarleifar eru í grennd við bæinn.²¹

Álfnes er lögbýli og er í eigu Reykjavíkurborgar.²² Þar hefur verið búseta frá landnámi og jörðin dregur nafn sitt af landslaginu, nesinu sjálfu. Skammt austan við bæinn er urðunarstaður Sorpu en hann hefur verið starfræktur frá 1989. Álfnes var ekki talin góð bújörð, tún og engjar meinþýfð og landþröng mikil.²³

Mögulegt athafnasvæði²⁴ fyrir Björgun við bæinn Álfnes til vinstri (ja.is) og aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030 (til hægri).

Landnotkun

Í aðalskipulagi Reykjavíkur er svæðið skilgreint sem opið svæði (OP) með útivistarstíg við ströndina. Stefnt er að því að nálægur urðunarstaður Sorpu verði fullnýttur um 2020 og hann þá þakinn með samfelldu gróðurlagi. Gert er ráð fyrir gas- og jarðgerðarstöð skammt austan við Álfnesbæinn, á lóð sem afmarkast af þeim hluta iðnaðarsvæðisins fyrir urðunarstaðinn sem fellur vestan Sundabrautar.

²⁰ Upplýsingar af vefnum ferlir.is sjá <http://www.ferlir.is/?id=6930>

²¹ Fornleifastofan, 2008. Fornleifaskráning vegna fyrirhugaðra framkvæmda í Álfnesi í Reykjavík. http://www.samlausn.is/files/Samlausn/SK-000-009-2.140.006_Fornleifaskra.pdf

²² Sjá Lögbýlaskrá 31. desember 2011. <http://www.skra.is/lisalib/getfile.aspx?itemid=8146>

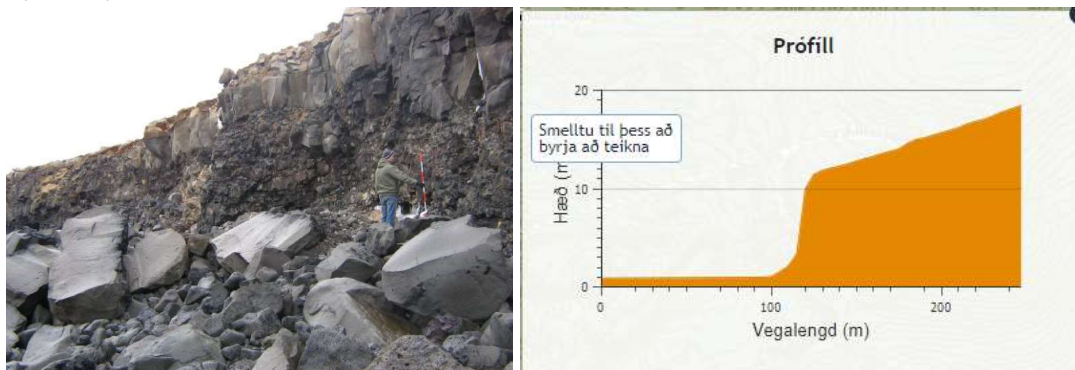
²³ Viðauki: Saga jarða á Kjalarnesi. Viðauki við meistararitgerð Margrét Björk Magnúsdóttir, 2015. Fornleifar á Kjalarnesi. Flokkun og greining á skráðum fornleifum. Sjá <https://skemman.is/handle/1946/21068>

²⁴ VGK Hönnun, 2007. Minnisblað. Varðar Frumathugun landmótunar vegna athafnasvæðis á Álfnesi.

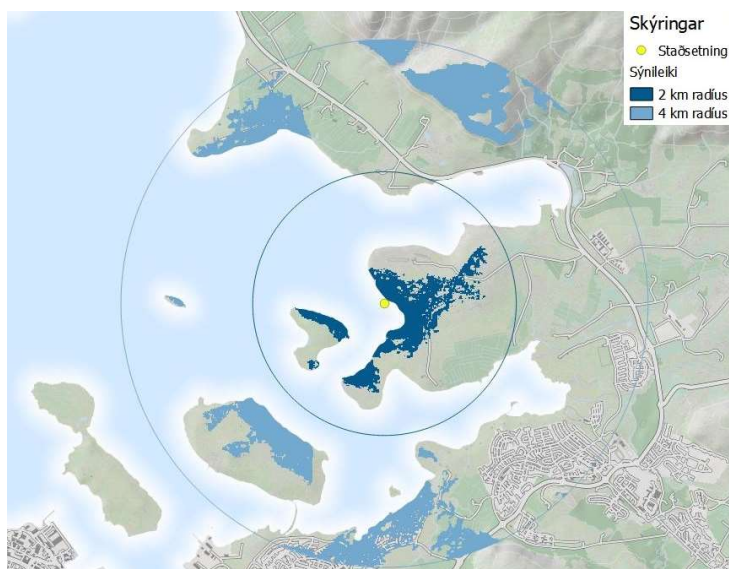
Telja verður líklegt að gas- og jarðgerðarstöðin og ekki síst Sundabraut ef af verður, muni rýra töluvert útivistargildi svæðisins.

Landslagseiginleikar og sjónrænir eiginleikar

Ströndin niður undan Álfsnesbænum er klettótt, grýtt og erfið yfirferðar (sjá mynd). Steinastærð er breytileg og víða má sjá stór björg í fjörunni sem að brotnað hafa úr fjöruklettinum ofan við.²⁵ Ofan fjörunnar eru 10-12 m háir sjávarhamrar og síðan brekka frá þeim, eins og sjá má á meðfylgjandi mynd.²⁶ Fjaran er óröskuð.

Neikvæð sjónræn áhrif yrðu helst innan Álfsness vegna landslagsins í kring. Miklar ásýndarbreytingar yrðu fyrir bæinn Álfsnes en lítið myndi sjást frá byggðum svæðum. Framkvæmdasvæðið myndi sjást vel frá Viðey og af Esjunni en úr í meira en 2 km fjarlægð sem dregur úr áhrifunum.

Svæði innan tveggja eða fjögurra km fjarlægðar þar sem sjá má 10 m hátt mannvirki sem staðsett yrði á landfyllingu við Álfsnesbæinn.

²⁵ V GK Hönnun, 2007. Minnisblað. Varðar: Frumathugun landmótunar vegna athafnasvæðis á Álfsnesi. 19. febrúar 2007.

²⁶ Prófill unninn úr Borgarvefsjá. Sjá <http://borgarvefsja.reykjavik.is/borgarvefsja/#>

Flokkur	Þáttur	Viðfangsefni	Ávinningur
Landslags- og umhverfiseinkenni – viðkvæmni fyrir breytingum	Landslag	Svæðið er að mestu óraskað en er ekki talið vera með ríka sérstöðu	
	Útivist	Neikvæð áhrif þegar opið svæði er tekið undir önnur not, en svæðið hefur þó ekki ríkt útivistargildi.	
	Dýra- og plöntulíf	Engar sérstæðar tegundir í hættu en svæðið er óraskað.	
	Sjóntengingar	Svæðið sést ekki víða að frá landi, byggð er í nokkurri fjarlægð og helstu sjónrænu áhrifin eru á svæði á Álfsnesi, og hluti þeirra svæða er undir starfsemi urðunarstaðar.	
	Mannvist	Auðvelt ætti að vera að staðsetja starfsemi þannig að hún hafi ekki áhrif á mannvistarleifar.	
	Mengun/truflun	Bærinn að Álfsnesi er viðkvæmur fyrir hávaða og fokmengun en ekki önnur nálæg svæði.	
	Náttúruvá	Ekki þekkt hætta vegna náttúruvár.	
Aðstæður fyrir höfn	Samspil við nærsvæði	Nærsvæði eru ekki viðkvæm fyrir starfseminni.	
	Náttúrulegar aðstæður	Aðstæður fyrir höfn og starfsemi Björgunar frekar óhentugar vegna landslags og veðurfars.	
	Flutnings-kostnaður	Svæðið er í nokkurri fjarlægð frá uppbyggingarsvæðum.	
	Grunnkerfi	Nauðsynlegt er að fara í umfangsmiklar framkvæmdir vegna grunnkerfa.	
	Stækkun	Möguleikar á stækkuðu athafnasvæði en aðstæður erfiðar vegna landhalla.	

3.4.6 Við Nesvík

Um mitt ár 2016 setti Björgun fram þann möguleika, í bréfi til skrifstofu eigna- og atvinnuþróunar (SEA) að fyrirtækið fengi lóð undir starfsemi sína á vesturströnd Álfsness (sjá mynd). Svæðið sem Björgun benti á er skilgreint sem opið svæði en erindið var að koma hreyfingu á þá möguleika sem kunna að vera fyrir hendi þar fyrir framtíðarstaðsetningu Björgunar þegar fyrirtækið flytur frá Sævarhöfða. Erindinu var vísað áfram til umhverfis- og skipulagssviðs (USK) sem lagði fram umsögn sína 31. október 2016.

Í umsögn sinni benti USK á að um væri að ræða svæði sem væri að nær öllu leyti óraskað, bæði strandlína, gróðursvæði og búsvæði fyrir dýr og með því að breyta svæðinu í efnisvinnslusvæði fyrir starfsemi Björgunar yrði mikil breyting á svæðinu „með tilheyrandi umhverfisraski og ásýndarbreytingum. Það eitt og sér mælir á móti vali á þessari staðsetningu“. Þó yrði að líta til þess að áætluð lega Sundabrautar væri um þetta svæði og því mögulegt að svæðinu yrði raskað í framtíðinni. Bent var á að norðan við Gunnunes væri nokkuð stórt athafnasvæði Sorpu og þar við er áformuð bygging jarðgerðarstöðvar. Sú uppbygging hefði þó ekki áhrif á strandlínuna. Áður en umsögnin var gefin var haft samband við heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur (HER) sem hafði áhyggjur af hávaða, sjónrænum áhrifum, aukinni umferð, foki, rykmengun og setmengun. Niðurstaða USK var að ef koma eigi til álita að úthluta athafnasvæði fyrir Björgun á svæðinu þá væri æskilegt að hafa það sem næst athafnasvæði Sorpu og þá nyrst á nesinu sbr. meðfylgjandi afmörkun á korti (sjá mynd). Bent væri á þann stað til að takmarka umhverfisrask, þ.m.t. á fuglasvæðum á sunnanverðu Álfsnesi og við Leiruvoginn, auk þess sem hlífa bæri tjörninni sunnan Álfsnesbæjar, ef hægt er.

Svæði sem Björgun óskaði eftir að yrði skoðað fyrir starfsemi sína á Álfsnesi (til vinstri) og svæðið sem bent er á að skoða betur í umsögn umhverfis- og skipulagssviðs til að takmarka umhverfisrask og lágmarka ásjáðarhrif.

Í umsögn sinni leggst USK ekki gegn því að þessi staðsetning sé skoðuð nánar með ofangreinda afmörkun í huga. Um sé að ræða a.m.k. 5 ha svæði og alltaf verði um aðalskipulagsbreytingu að ræða ef tekið yrði jákvætt í erindið á síðari stigum, auk mats á umhverfisáhrifum framkvæmdar og áætlunar.

Hér er tekið undir þá skoðun USK að betra sé að skoða möguleikann á svæði fyrir Björgun norðar og nær athafnasvæði Sorpu en sunnar á Gunnunesi. Á sunnanverðu nesinu lækkar landið og í sundinu má gera ráð fyrir góðu vari fyrir úthafsöldu enundið er hins vegar grunnt og kallar á verulega dýpkun. Fram hafa komið vísbendingar um að á þessum stað séu margar og merkar fornminjar²⁷ enda er skipalægi gott frá náttúrunnar hendi; malarfjara og láglandisslakki í landinu þar innaf. Elstu heimildir um höfn á því svæði við Þerneyjarsund eru frá 14. öld og eru uppi tilgátur um að verslun hafi færest nær Víkinni (Reykjavík) í byrjun 15. aldar. Kristján Eldjárn taldi miklar líkur á að lendingarstaðurinn og búðirnar hafi verið á þúfnasvæði við hvammi þar sem Sundakot stóð. Voru uppi hugmyndir á 8. áratugnum um að friðlýsa svæðið. Bæjarstaðið og búðasvæði verslunarstaðarins eru einstakar minjar og engar þeim líkar er að finna í nágrenni Reykjavíkur. Í fornleifaskráningu vegna Sundabrautar er mælt til þess að allt svæðið verði rannsakað betur bæði vegna aldurs minjanna og gildis þeirra. Ekki er vitað um hvernig tengsl voru milli verslunarstaðarins við Þerneyjarsund og Sundakots sjálfs enda hefur það ekki verið kannað. Lengra út með strönd Gunnuness eru greinanlegar hringlaga myndanir á loftljósmyndum og er talið að þar séu mögulega fiskibyrgi. Bent er á að athuga þurfi þessa staði betur. Ljóst er að framkvæmdir á þessum stað myndu raska fornminjum mjög verulega og eftir fund með Minjastofnun er ljóst að gera þyrfti ráð fyrir umfangsmiklum og tímafrekum rannsóknum. Þessi kostur er því ófær.

²⁷ Kristján Eldjárn, 1980. Leiruvogur og Þerneyjarsund. Árbók hins íslenska fornleifafélags, 77, 25-35 og Anna Lísu Guðmundsdóttir, 2008. Mat á umhverfisáhrifum Sundabrautar 2. Áfanga. Fornleifar á framkvæmdarsvæðinu. Minjasafn Reykjavíkur. Skýrsla nr. 139.

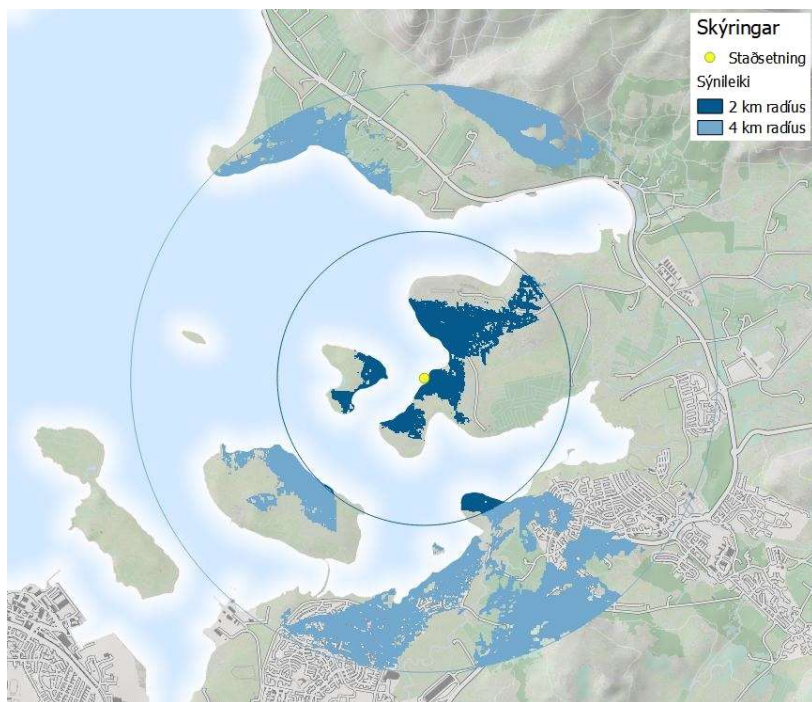
Mynd úr skýrslu Minjasafns Reykjavíkur (nr. 139, 2008) sem sýnir staðsetningu fornleifa á Gunnunesi og legu Sundabrautar.

Norðar á Gunnunesi eru minjar sem taldar eru vera fiskbyrgi, á nokkrum stöðum (auðkennd 274-15 á myndinni hér fyrir ofan). Telja verður að þessar minjar hafi mun minna vægi en þær sem áður var getið og tengjast mögulegum verslunarstað við Þerneyjarsund. Þarna lækkar landið líka inn af lítill vík, þar sem merkt er Markarþúfa á myndinni.

Svæðið er í landi Glóru, sem var hjáleiga frá Álfsnesi. Þar var síðast búið um 1935 og má enn sjá tóftir býlisins. Heimildir eru um búsetu í Glóru í um 200 ár frá 1700-1896 og svo aftur milli 1928-1935. Tóftirnar, túngarður og útihús standa vel og eru vel sýnileg og mynda samfelld minjasvæði.²⁸ Vel á vera hægt að komast hjá því að raska minjunum ef farið verður í framkvæmdir.

Við nánari athugun á þessum stað verður ekki betur séð en að hann henti að mörgu leyti vel fyrir athafnasvæði Björgunar, eins og nánar er lýst í 3. kafla.

²⁸ Viðauki: Saga jarða á Kjalarnesi. Viðauki við meistararitgerð Margrét Björk Magnúsdóttir, 2015. Fornleifar á Kjalarnesi. Flokkun og greining á skráðum fornleifum. Sjá <https://skemman.is/handle/1946/21068>

Svæði innan tveggja eða fjögurra km fjarlægðar þar sem sjá má 10 m hátt mannvirki sem staðsett yrði á landfyllingu við Þerneyjarsund.

Landnotkun

Í aðalskipulagi Reykjavíkur er svæðið skilgreint sem opið svæði og er Sundabraut áformuð í jaðri svæðisins. Handan Sundabrautar er annars vegar landbúnaðarsvæði í landi Víðiness og urðunarstaður Sorpu. Þerney er hverfisvernduð og á náttúruminjaskrá eins og fjölmargar aðrar eyjar á sundunum. Eyjarnar eru lágar og grónar í næsta nágrenni við þéttbýli með varpstöðvum allmargra fuglategunda, eins og segir í náttúruminjaskrá.²⁹

Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030.

²⁹ Sjá Náttúruminjaskrá á vef Umhverfisstofnunar <https://www.ust.is/einstaklingar/nattura/natturuminjaskra/sudvesturland/>

Fjöldmenn íbúðahverfi eru nokkuð langt undan og sjónræn áhrif mest frá svæðum á neginu sjálfu og af sjó. Vinna má með sjónræn áhrif af landi en erfiðara að gera slíkt sjávarmegin. Lítið er um að svæðið sé nýtt til útivistar.

Landslagseiginleikar og sjónrænir eiginleikar

Svæðið er lítið raskað utan þeirra minja sem eru eftir búskap og mögulega verslun. Svæðið er ávalt, fremur láglent og þar eru engin áberandi landslagseinkenni. Aðstæður við ströndina eru ágætir en vinna þyrfti landið niður í jafna hæð til að fá sem ákjósanlegustu aðstöðu fyrir starfseminu. Neikvæð áhrif yrðu á lítil frá byggðum svæðum og nýta mætti grónar manir til að draga úr áhrifum vegna áskýndar.

Flokkur	Þáttur	Viðfangsefni	Ávinningur
Landslags- og umhverfiseinkenni – viðkvæmni fyrir breytingum	Landslag	Svæðið er að mestu óraskað en er ekki talið vera með ríka sérstöðu	
	Útivist	Neikvæð áhrif þegar opið svæði er tekið undir önnur not, en svæðið hefur þó ekki ríkt útivistargildi.	
	Dýra- og plöntulíf	Engar sérstæðar tegundir í hættu en ströndin er óröskuð.	
	Sjóntengingar	Neikvæð áhrif lítil og draga má úr áhrifum.	
	Mannvist	Vel má komast hjá því að raska mannvistarleifum.	
	Mengun/truflun	Nálæg svæði eru ekki viðkvæm fyrir hávaða og fokmengun	
	Náttúruvá	Ekki þekkt hætta vegna náttúruvár.	
Aðstæður fyrir höfn	Samspil við nærsvæði	Starfsemin á ágætlega heima í nálægð við urðunarstaðinn á Álfsnesi.	
	Náttúrulegar aðstæður	Aðstæður fyrir höfn ágætir.	
	Flutnings-kostnaður	Svæðið er í nokkurri fjarlægð frá uppbyggingarsvæðum.	
	Grunnkerfi	Nauðsynlegt er að fara í umfangsmiklar framkvæmdir vegna grunnkerfa	
	Stækkun	Möguleikar á stærra svæði.	

3.5 Niðurstaða valkosta um staðarval

Í meðfylgjandi töflu eru áhrif vegna mismunandi valkosta fyrir efnisvinnslusvæði fyrir Björgun tekin saman.

- Sundahöfn, Gufunes og Geldinganes koma verst út þegar skoðuð eru áhrif á nálæg svæði, mögulega mengun/truflun og sjónræn áhrif. Fyrir þessi áhrif kemur svæðið við Nesvík vík best út.
- Náttúrulegar aðstæður eru verstar við Kollafjörð og við Álfsnesbæinn vegna hárra sjávarhamra og öldubrots (sjá mynd í kafla 3.7.5).
- Aðgangur að grunnkerfum er bestur í Gufunesi.
- Áhrif á landslag og útivist eru meiri í Geldinganesi og á Álfsnesi en þau svæði eru þó ekki talin hafa sérstöðu sem dregur úr áhrifunum.
- Stækkunarmöguleikar eru einna mestir í Geldinganesi og á Álfsnesi við Nesvík.

		1. Sundahöfn	2. Gufunes	3. Geldinganes	4. Álfsnes A. Við Kollafjörð	5. Álfsnes B. Álfsnesbæinn	6. Álfsnes C. Við Nesvík
Landslags- og umhverfiseinkenni – viðkvæmni fyrir breytingum	Landslag						
	Útivist						
	Dýra- og plöntulíf						
	Sjóntengingar						
	Mannvist						
	Mengun/truflun						
	Náttúruvá						
Aðstæður fyrir höfn	Samspil við nærsvæði						
	Náttúrulegar aðstæður						
	Flutningskostnaður						
	Grunnkerfi						
	Stækkun						

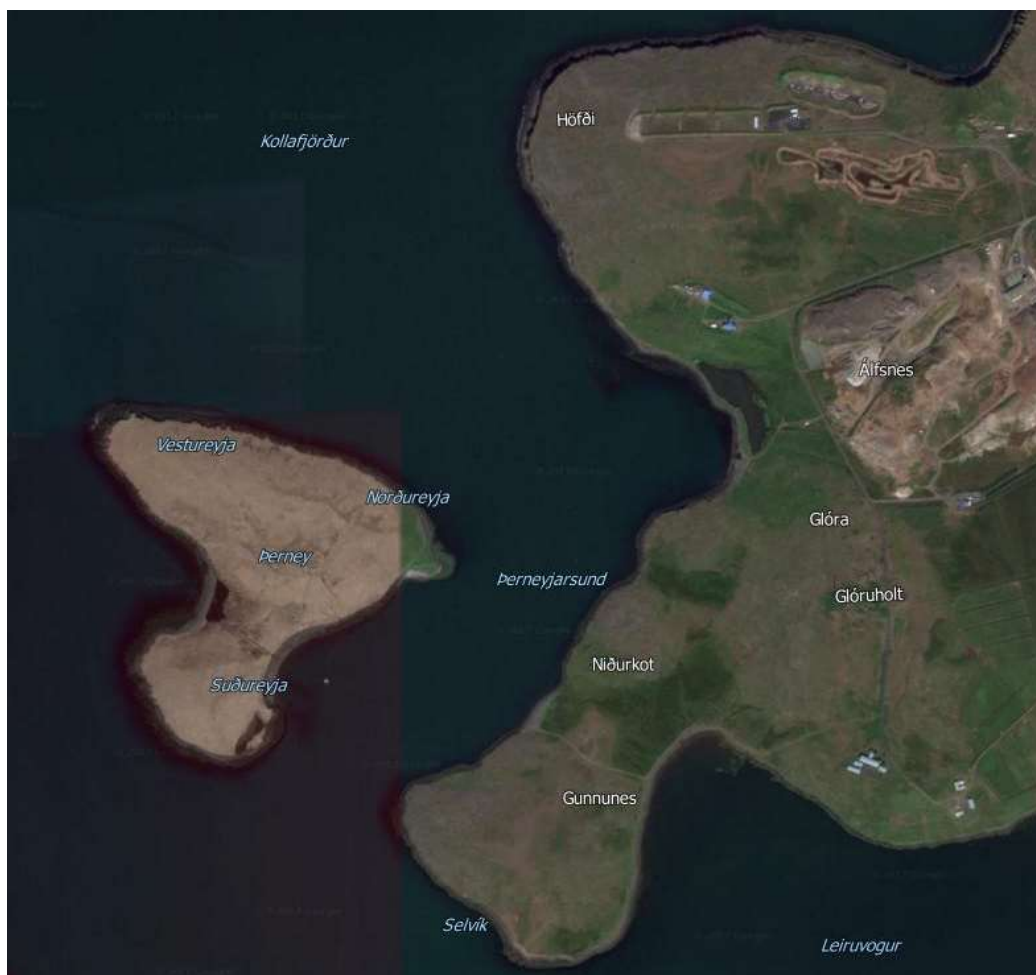
Almennt eru kostir á Álfsnesi/Gunnunesi betri vegna fjarlægðar frá byggð en gera þarf ráð fyrir auknum flutningskostnaði. Staðarval við Álfsnesvík á Álfsnesi virðist fela í sér skynsamlega málamiðlun að virtum þeim áhrifum sem þessi greining nær til.

4 Álfsnesvík og nágrenni, staðhættir, grunnástand og landnotkun

Áður en Reykjavíkurborg ákvað að leggja fram tillögur að breytingum á skipulagi þar sem gert yrði ráð fyrir iðnaðarsvæði í Álfsnesvík, var unnin samantekt³⁰ um umhverfið þar til að gefa upplýsingar um staðhætti, grunnástand og landnotkun á svæðinu. Hún er birt hér sem hluti af forsendum umhverfisskýrslunnar en samantektin nýtist einnig sem forsendugreining fyrir skipulagsáætlanirnar, auk þess að geta nýst í ferli umhverfismats framkvæmdarinnar. Umfjöllunin hefur verið uppfærð miðað við nýjar upplýsingar um fornminjar en Borgarsögusafn Reykjavíkur gaf út nýja fornleifaskráningu um svæðið í júní 2018 sem unnin var í tengslum við þetta verkefni.

4.1 Landslag og nærsvæði

Álfsnes og Gunnunes eru nes á milli Kollafjarðar og Leiruvogs³¹. Ströndin er láglend til suðurs en á norðanverðu Álfsnesi eru sjávarhamrar. Hæsti punktur á nesinu er í 63 m h. y. s. nyrst á nesinu. Yfirborð er ágætlega gróið og skiptast þar á graslendi, mólendi, hálfgróið land og við Víðines eru tún og bithagar. Til vesturs og norðurs er mólendi en til suðurs og austurs er graslendi. Landslag einkennist af lágum melum en í lægðum eru framræst votlendi og tún. Engir lækir renna á yfirborði.

³⁰ Alta, 2017. Nýtt athafnasvæði Björgunar. Kostamat. Október 2017. Unnið fyrir Reykjavíkurborg og Björgun.

³¹ Lýsing á staðhátum styðst við upplýsingar úr greinargerð deiliskipulags urðunarstaðar á Álfsnesi. 26. janúar 2015, upplýsingar af kortavefjunum map.is og ja.is,

Aðkoma að Álfsnesi er frá Þjóðvegi 1, Vesturlandsvegi, sunnan Kollafjarðar. Frá Vesturlandsvegi eru um 2 km að afleggjara að skotæfinga- og akstursvæði sem er nyrst á nesinu. Þar hafa Skotfélag Reykjavíkur og Skotveiðifélag Reykjavíkur aðstöðu til skotæfinga og vélhjólaiþróttaklúbburinn VÍK er þar með aðstöðu fyrir vélhjól, bæði „endouro“ og „motorcross“³². Þegar áfram er ekið er komið að afleggjara að urðunarstað Sorpu, næst er afleggjari að bænum Álfsnesi og þegar komið er um 4 km frá Þjóðveginum er komið að Glóruholti. Við enda vegarins er bærinn Víðines en á bæjunum Álfsnesi og Víðinesi eru nokkrar byggingar. Að auki eru eldri leifar eftir búsetu á bæjunum Álfsnesi, Glóru (Urðarkoti) og Niðurkoti (Sundakoti) en lítið er til af heimildum um þessi gömlu kot.

Á Álfsnesi eru mannvirki sem sjást víða af, bæði frá Leirvogstungu, frá golfvælinum við Mosfellsbæ, byggð sunnan Leirvogs og af Esjunni. Ofan af Esjunni er urðunarstaðurinn mest áberandi en ásýnd svæðisins er mismunandi þar sem yfirborð þess breytist eftir því sem urðuninni vindur fram. Fjarskiptamastur á Glóruholti sést víða að, byggingar á urðunarstaðnum og byggingar við Víðines norðan við Leirvog.

Á Álfsnesi og Gunnunesi eru engin verndarsvæði, friðlýst svæði eða jarðmyndanir sem njóta sérstakrar verndar. Þar er hins vegar töluvert af skráðum minjum í landi Álfsness, Glóru og Sundakots og eru minjarnar við Sundakot við Þerneyjarsund merkastar af þeim. Í Þerneyjarsundi þótti góð höfn eða skipalægi fyrr á tíð og heimildir eru um að þar hafi verið verslunarstaður. Talið er að við bæjarstæðið Niðurkot (Sundakot) hafi verið kaupstaður sem sé einn af fyrirrennrum Reykjavíkur og eigi að varðveitast eins og hann er.³³

Á meðfylgjandi korti eru sýnd helstu örnefni á Álfsnesi, Gunnunesi og nágrenni sem er fengið úr kortavefsjá frá Landmælingum Íslands.

³² Endouro er þolaksturskeppni á vegum og slóðum í náttúrulegu landslagi en motorkross er kappakstur á styttri braut með manngerðum stökkpöllum og beygjum. Upplýsingar um starfsemi Víkur er á vefsíðu félagsins <http://www.motocross.is/felagin/vik/>

³³ Kristján Eldjárn, 1980. Leiruvogur og Þerneyjarsund. Árbók hins íslenska fornleifafélags, 77, 25-35.

Til norðurs er Kollafjörður og Esjan þar skammt undan. Austur af Álfsnesi er byggðin í Mosfellsbæ og suður undan er Leiruvogur með vernduðum leirum og handan vogarins er golfvöllur. Næsti nágranni til vesturs er Þerney en þar er æðarvarp og dvalarstaður fyrir dýrin í Húsdýragarðinum. Í Víðinesí hefur verið ýmis samfélagsþjónusta, nú síðast sem tímabundið húsnæði fyrir flóttafólk og húsnæðislausa.

Skotæfingasvæði norðan vegarins og vélhjólasvæði sunnan við.

4.2 Jarðfræði

Jarðlög í berggrunninum á Álfsnesi eru öll frá kvartertíma og skiptast því á í jarðlagastaflanum þykkar móbergsmýndanir frá jökulskeiðum og hraunlagabelti frá hlýskeiðum.³⁴ Slíkur stafli getur innihaldið mikið vatnsmagn, og gerðar hafa verið rannsóknir á grunnvatni á Álfsnesi til að athuga hvort þar sé heitt eða kalt vatn sem væri nýtanlegt. Niðurstöður hafa sýnt að efnainnihald vatnsins er óvenjulegt og þess vegna „er grunnvatnið á Álfsnesi ekki hæft til notkunar sem kalt neysluvatn frá náttúrunnar hendi. Það er heldur ekki æskilegt til annarra nota, þar sem það þarf að fara um lagnakerfi.“³⁵

Rúmlega 1 km þykkur jarðlagastafli er rofinn ofan af berggrunninum á láglendinu við Kollafjörð og þar suður af. Eftir þetta rof rann hraun ofan af Mosfellsheiði yfir láglendið og myndar hraunið mestallt Álfsnesið ofan sjávarmáls og eftir vill 10-30 metra niður fyrir sjávarmál vestan til á nesinu. Neðan við grágrýtið tekur við gamli berggrunnurinn og er þar væntanlega að finna blágrýtishraun efst, svipuð þeim, sem sjást í farvegi Mógilsár. Ekki er hægt að segja með vissu hversu þykkt hraunlagabeltið er en viðnámsmælingar benda til þess að það nái ekki meira en 100 m niður fyrir yfirborð sjávar í landi Víðiness. Þar fyrir neðan skiptast á þykk móbergslög og væntanlega þynnri hraunlagabelti. Neðan við 1000-1200 m dýpi tekur svo væntanlega við nær óslitinn hraunlagastafli.

³⁴ Ingvar Birgir Friðleifsson og Valgarður Stefánsson, 1975. Jarðhitaleit í Víðisnesi, Kjalarneshreppi. Skýrsla Orkustofnunar, OS-JHD-7521.

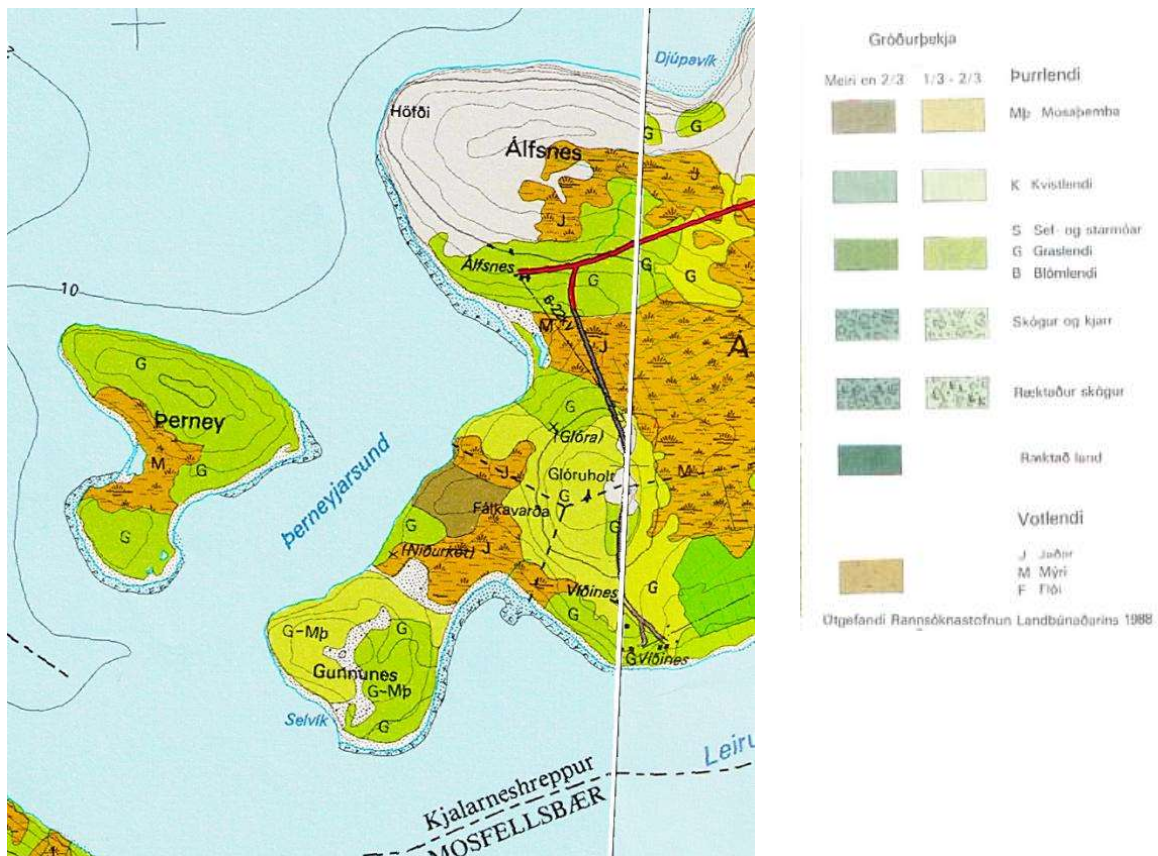
³⁵ Ásbjörn Einarsson, 2009. Yfirlit yfir niðurstöður rannsókna á áhrifum sigvatns frá urðunarstað SORPU bs í Álfsnesi á umhverfi urðunarstaðarins.

Hluti af jarðfræðikorti fyrir höfuðborgarsvæðið.

4.3 Gróðurfar

Á gróðurkorti frá Rala frá 1988 sem unnið var í 1:25.000, má sjá hvernig gróðursamfélag á Álfsnesi skiptast. Melur á hábungunni er orðinn gróinn og mýrarsvæði eru nokkur. Fjörur eru ekki miklar til vesturs en austast eru nokkrar malarfjörur. Annað er grasmói.

Hluti af gróðurkorti Rala frá 1988, Viðey 1613 III NV 1:25000.

Sumarið 2008 var ráðist í áthuganir á fuglum og gróðri fyrir Sorpu³⁶. Áthugunarsvæðið er á næstu mynd (bleik lína) og nær það að hluta yfir fyrirhugað framkvæmdasvæði Björgunar. Sá hluti sem ekki var rannsakaður í þessari rannsókn virðist keimlíkur þeim sem þegar hefur verið kortlagður. Í ágripri greinargerðarinnar segir svo um gróðurfar:

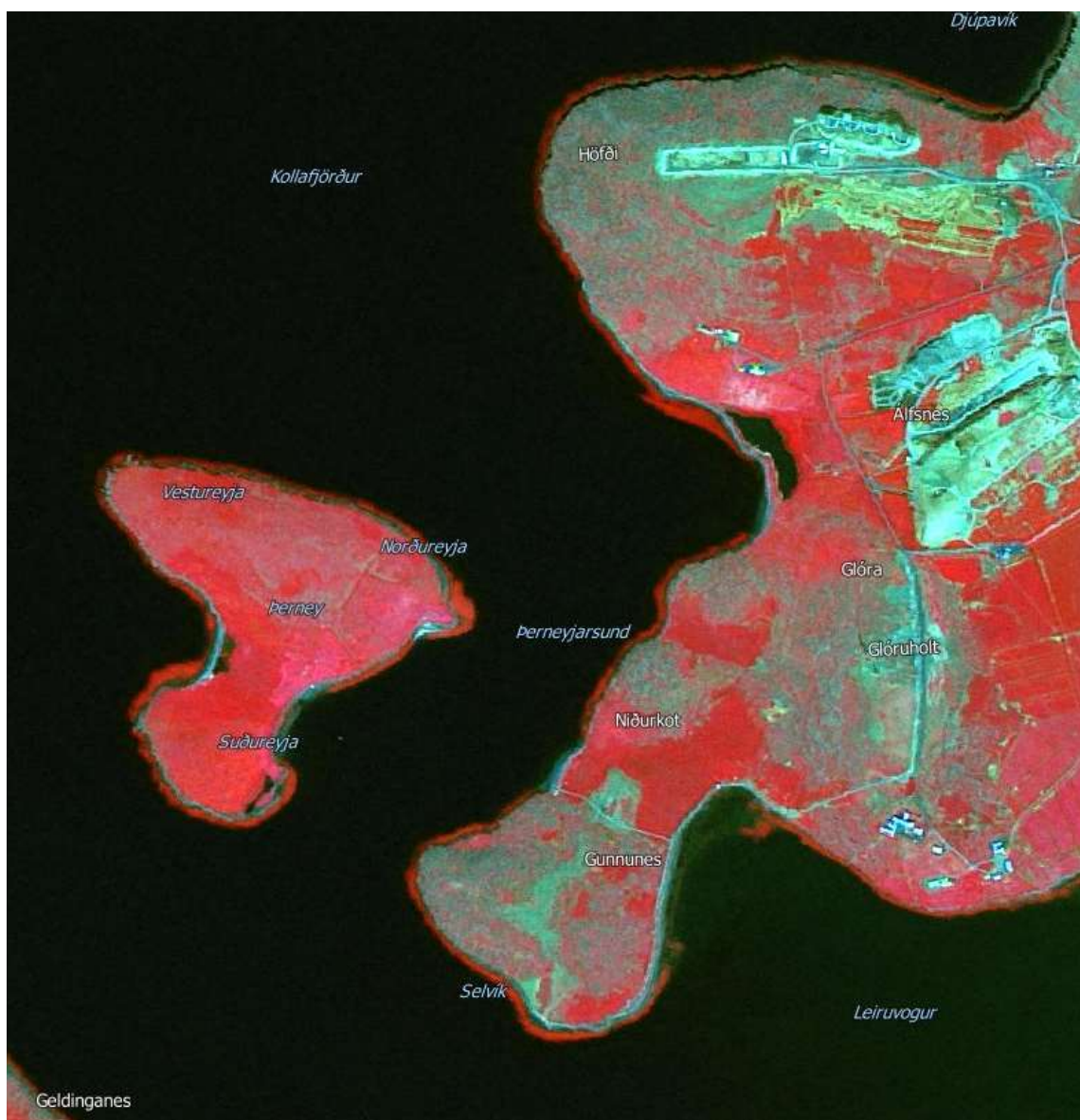
Gróðurfar á athugunarsvæðinu telst ekki einstakt á landsvísi, gróðurfélög sem skráð voru teljast vera algeng á landsvísi, merkilegust þótti urð sem er á utanverðu Álfnesi og votlendi neðan við Álfnesbæinn. Ekki fundust neinar plöntur sem skráðar eru á valista, hvorki háplöntur né láglöntur. Kattarjurt fannst við tjörnina neðan við Álfnesbæinn, hún er sjaldgæf á sunnanverðu landinu, laugabruað fannst þar nærri, hún er sjaldgæf utan Suðvesturlands.

³⁶ Fuglar og gróður í Álfnesi. Jóhann Óli Hilmarsson og Ólafur Einarsson, febrúar 2009.

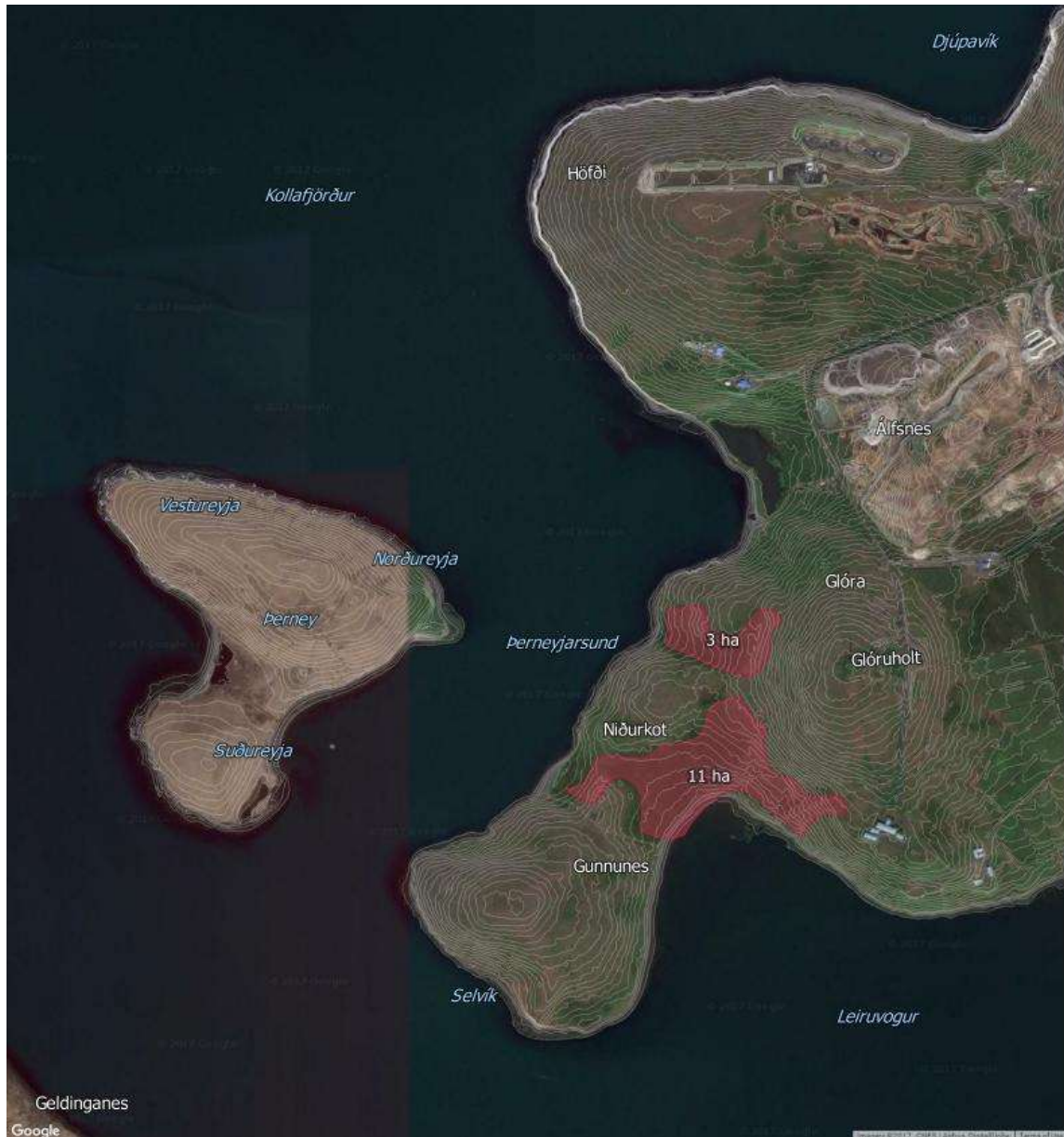
Á Álfsnesi og Gunnunesi er votlendi á nokkrum svæðum. Votlendi skiptir máli á þann hátt að kolefni er bundið í jarðvegi og gróðurleifum án þess að súrefni komist að vegna vatnsins. Votlendi bindur kolefni í vefjum plantna sem þar vaxa og falla að hausti ofan í vatnið en á móti losnar nokkurt metan við rotnun gróðurleifanna. Mestu máli skiptir hins vegar að ef vatnið hverfur, t.d. við framræsingu, þá á súrefni greiðan aðgang að kolefni í jurtaleifunum og það leiðir til hægfara bruna þar sem súrefnisatóm bindast kolefninu og frá jarðveginum losnar CO². Mælingar benda til þess að við þurrkun votlendis megi búast við að 15 - 30 tonn af CO² losni úr hverjum hektara, þá aðallega úr efstu lögum jarðvegsins. Dýpi votlendisins hefur þá óveruleg áhrif.

Á innrauðri mynd sem fengin er af vef Landmælinga Íslands má sjá hvar gróður er mestur en hann kemur fram með skærrauðum lit.

Innrauð mynd af Álfsnesi og Gunnunesi. Gróður kemur fram með skærrauðum lit. Af vef Landmælinga Íslands.

Samkvæmt náttúruverndarlögum nr. 60/2013 er votlendi sem er stærra en 20.000 m² eða 2 ha verndað og ber að forðast að raska votlendi nema ef brýna nauðsyn beri til. Votlendi sem eru yfir þessum stærðarmörkum eru sýnd á eftirfarandi korti og er miðað við kortlagningu á gróðurkortum Rala frá 1988. Votlendið hefur ekki verið kortlagt nýlega á vettvangi.

Votlend svæði á Álfsnesi sem eru stærri en 2 ha og ber að forðast að raska skv. náttúruverndarlögum.

4.4 Fuglar

Í ágripi skýrslu um gróðurfar og fugla á Álfnesi frá 2009³⁷, sbr. umfjöllun um gróðurfar, segir svo um fuglalíf, en í rannsókninni er hluti fyrirhugaðs framkvæmdasvæðis rannsakað:

Fuglalíf í Álfnesi er nokkuð fjölbreytt. Einn staður stendur uppúr, en það er tjörn við botn Nesvíkur, neðan við bæinn í Álfnesi. Fuglalíf er fjölskrúðugt á tjörninni og í mýrlendi umhverfis hana, sem og á malarkambi milli tjarnar og sjávar. Þar ala grágæsir, stökkendur, urtendur og æðarfugl unga sína. Vaðfuglar sækja að tjörninni til fæðuleitar og óðinshonar verpa líklega við tjörnina. Þar hafa sést sjaldæfar tegundir eins og gargönd.

Í nesinu milli Nesvíkur og Djúpuvíkur, svo og í klettum við austanverða Djúpuvík, er talsvert fýlavarþ, auk þess verpa þar æður, grágæs, teista, svartbakur, sílamáfur, auk algengra mófugla. Ein hrafnshjón eiga óðal á þessu svæði.

Mófuglar eru einkennandi fyrir aðra hluta athugunarsvæðisins. Hrossagaukur og stelkur eru tíðastir í votlendi og graslendi, en heiðlóa í mólendi. Brandugla er líklegur varpfugl á Háheiði.

Mikið af máfum sækir á öskuhaugana í Álfnesi. Mest er af sílamáfi, en svartbakur er og algengur, sérstaklega á veturna. Meindýraeyðir Borgarinnar drepur nokkur þúsund máfa á ári á hauginum.

Eitthvað er um æðarvarp á sunnanverðu Gunnunesi og í Þerney.

4.5 Fornminjar og saga

Fornleifaskráning hefur farið fram á vestanverðu Álfnesi. Farið var vel yfir svæðið og fyrri rannsóknir í fornleifaskráningu í mati á umhverfisáhrifum 2. áfanga Sundabrautar³⁸ og þegar kannaðir voru staðarvalskostir vegna athafna- og iðnaðarsvæðis Sorpu³⁹. Báðar þessar rannsóknir eru frá árinu 2008. Í þessum rannsóknum voru teknar saman upplýsingar um þá staði sem hafa að geyma fornleifar og aðrar yngri menningarminjar. Þar sem svæðið er óbyggt að stórum hluta hefur fornleifum lítið verið raskað.

Samkvæmt lögum eru allar fornleifar friðhelgar og verndaðar gegn hvers kyns raski nema með leyfi Minjastofnunar Íslands. Minjar 100 ára og eldri teljast til fornleifa. Friðhelgað svæði er 15 m umhverfis þekktar fornleifar og skal það merkt og afmarkað á meðan á framkvæmdum stendur. Vinnusvæði skulu afmörkuð til að koma í veg fyrir rask eða skemmdir á fornleifum í samræmi við 2. mgr. laga nr. 80/2012 um menningarminjar. Verði vart við áður óþekktar fornleifar skal gert hlé á framkvæmdum og fundurinn tilkynntur Minjastofnun Íslands í samræmi við 2. mgr. 24. gr. laga nr. 80/2012. Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minja/rústa þá þarf að leita álits Minjastofnunar.

Borgarsögusafn hefur nú lokið við fornleifaúttekt⁴⁰ á athugunarsvæði við Álfnesvík. Fornleifaskráningin byggir á tveimur eldri skráningum sem gerðar voru 2008: Mati á

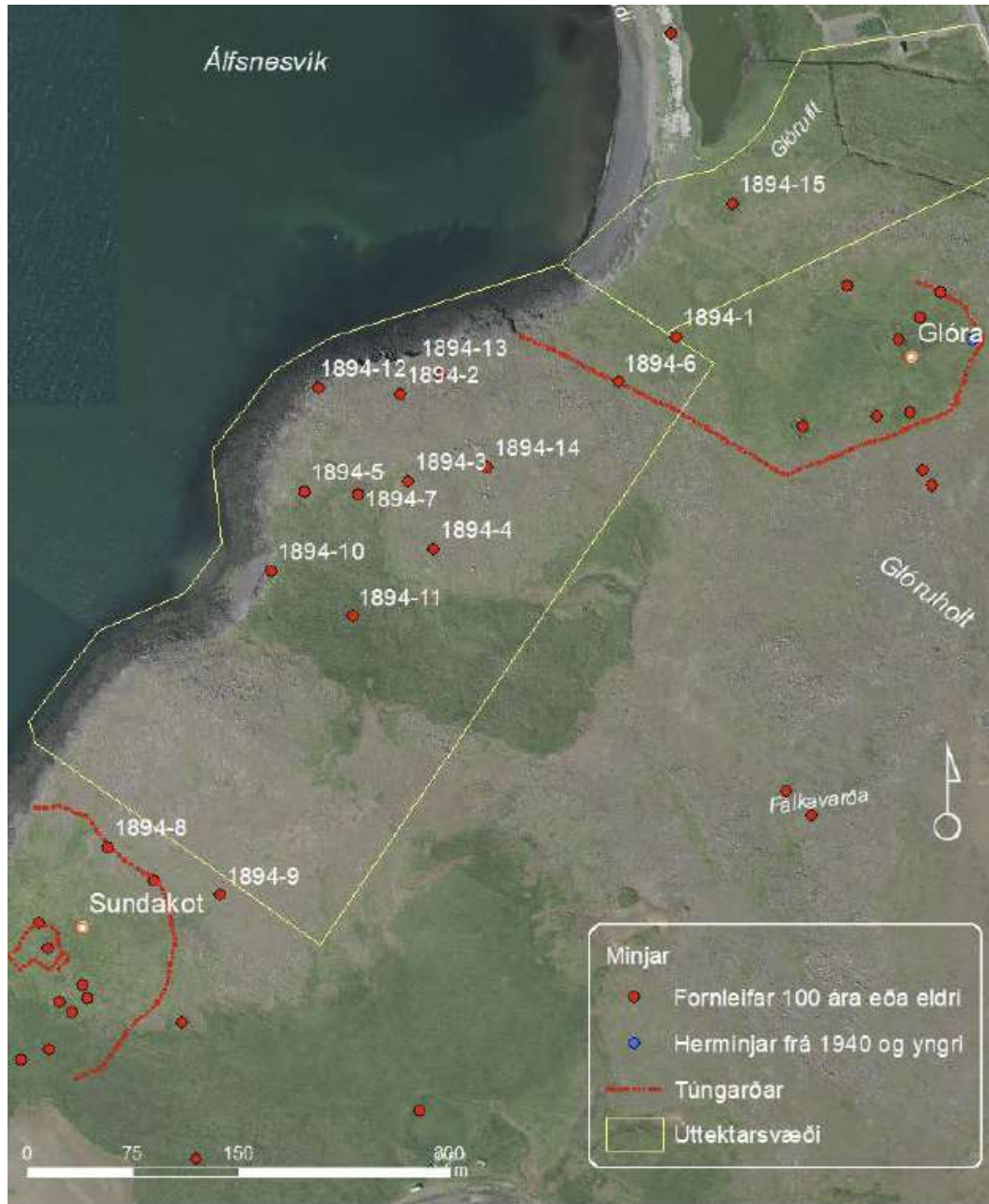
³⁷ Fuglar og gróður í Álfnesi. Jóhann Óli Hilmarsson og Ólafur Einarsson, febrúar 2009. Unnið fyrir Sorpu.

³⁸ Anna Lís Guðmundsdóttir, 2008. Mat á umhverfisáhrifum Sundabrautar 2. Áfanga. Fornleifar á framkvæmdarsvæðinu. Minjasafn Reykjavíkur. Skýrsla nr. 139.

³⁹ Sindri Ellertsson Csillag, 2008. Fornleifarskráning vegna fyrirhugaðra framkvæmda í Álfnesi í Reykjavík. Fornleifastofnun.

⁴⁰ Borgarsögusafn, 2018. Fornleifaskráning á efnisvinnslusvæði við Álfnesvík Þerneyjarsundi. Anna Lís Guðmundsdóttir og Margrét Björg Magnúsdóttir.

umhverfisáhrifum Sundabrautar 2. áfanga. eftir Önnu Lísu Guðmundsdóttur og Fornleifaskráninguvegna fyrirhugaðra framkvæmda í Álfnesi í Reykjavík eftir Sindra Ellertsson Csillag. Anna Lísa Guðmundsdóttir og Margrét Björk Magnúsdóttir unnu að vettvangsskráningu í október 2017 og maí 2018, og samhliða var unnið að heimildarannsóknnum, úrvinnslu gagna og skýrslugerð.

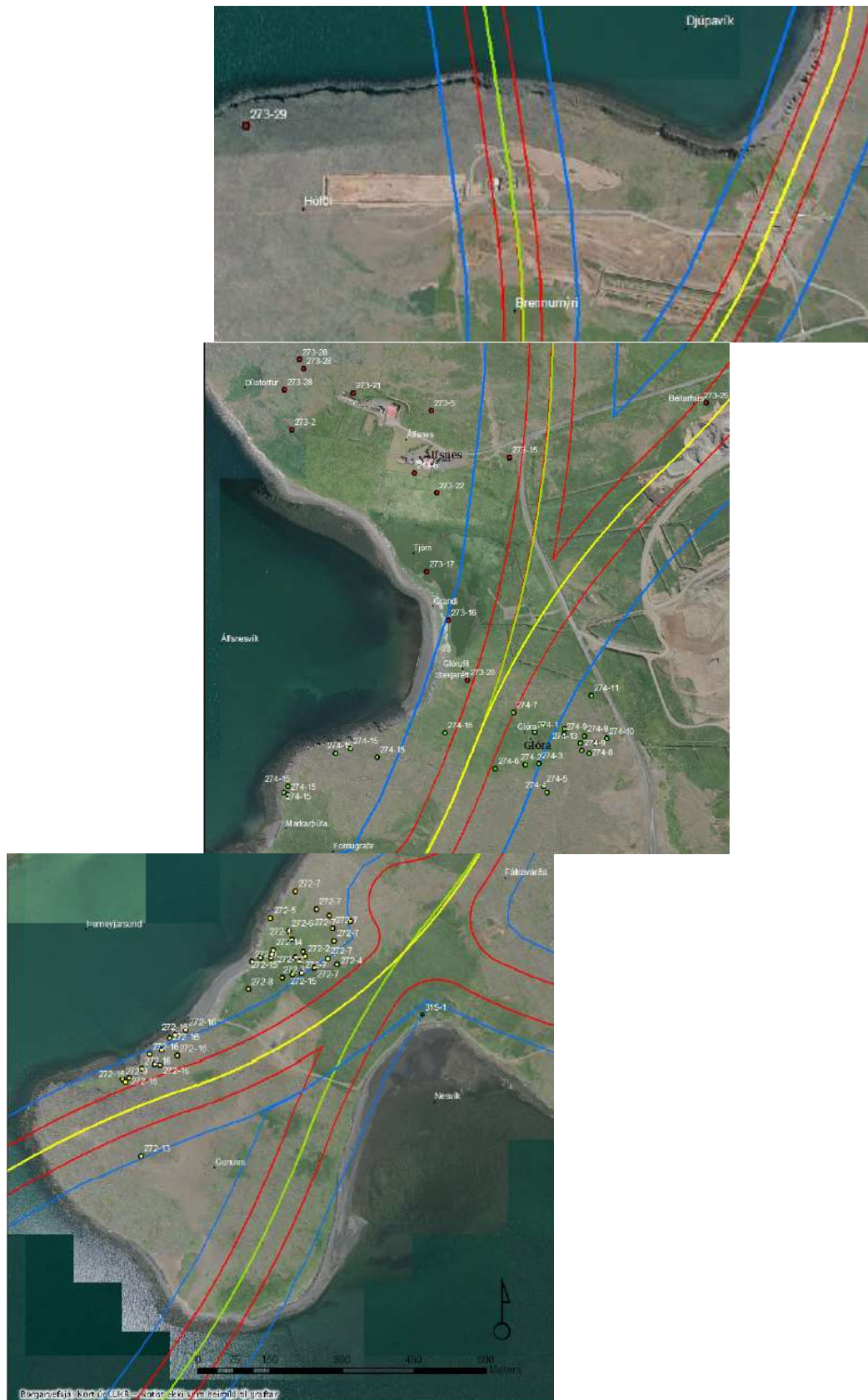

Skráðar fornleifar á úttektarsvæðinu.

Landsvæðinu hefur lítið verið raskað í gegnum tíðina fyrir utan lagningu girðinga og búfjárbætur síðustu áratugina. Enginn vegur liggur að þessu svæði en suðaustan við svæðið er áætluð lega Sundabrautar. Minjar sem eru innan rannsóknarsvæðisins voru mældar og ljósmyndaðar en listi yfir aðrar minjar sem þekktar eru í nágrenninu og tilheyra þessum jörðum fylgir með. Á úttektarsvæðinu er að finna merkar sjávarútvegsminjar, leifar af fiskbyrgjum og búsetuminjar. Við mat á umhverfisáhrifum

Sundabrautar árið 2008 var það mat Önnu Lísu Guðmundsdóttur að minjasvæði í Glóru væri einstakt og einkum vegna þess að þar er að finna óraskaða minjaheild. Þá eru skreiðarbyrgin á Glóruholti einstök. Anna Lísu taldi Glóru vera góðan fulltrúa fyrir hjáleigu frá 20. öld í nágrenni Reykjavíkur og að fáir staðir státi af svo heillegum minjum sem sýna heilt bæjarstæði. Minjasvæði býlisins Sundakots og búðasvæði verslunarstaðarins við Þerneyjarsund eru einnig einstakar minjar og eiga engar líkar í Reykjavík, bæði hvað varðar aldur og menningarlegt gildi minjanna. Yfirlit yfir allt svæðið sem var skráð í undirbúningi vinnu vegna Sundabrautar og má sjá á eftirfarandi myndkortum á næstu síðu.⁴¹

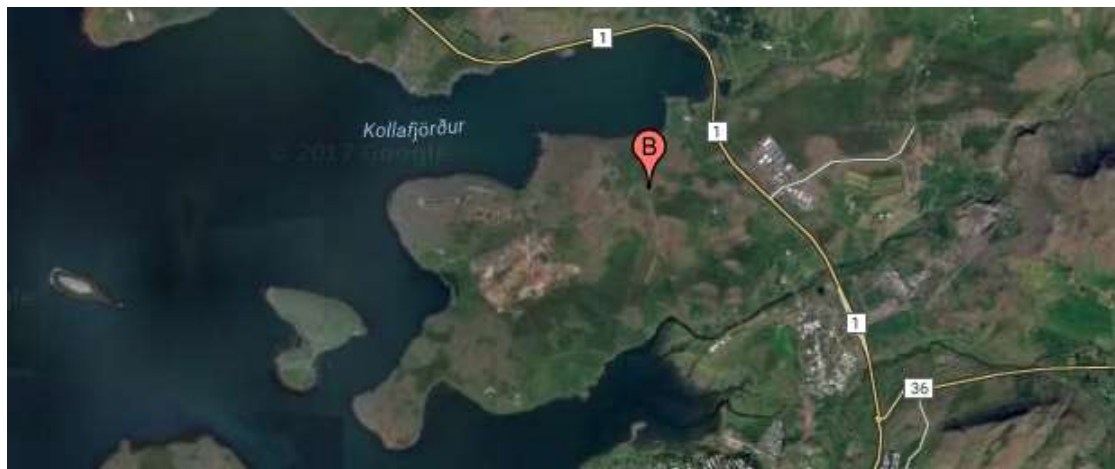
⁴¹ Anna Lísu Guðmundsdóttir, 2008. Mat á umhverfisáhrifum Sundabrautar 2. Áfanga. Fornleifar á framkvæmdarsvæðinu. Minjasafn Reykjavíkur. Skýrsla nr. 139.

Staðsetning fornleifa við Álfsnes (rauðir punktar), Glóru (grænir punktar) og Sundakot (gulir punktar).

4.6 Veðurfar

Álfsnesið vestan- og norðanvert er að stærstum hluta hrjóstrugt land og ekki þekkt fyrir veðursæld (Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030). Af þeim sökum er svæðið ekki talið ákjósanlegur staður fyrir íbúðarbyggð eða blandað byggð. Veðurstöð er í Álfsnesi (V112/97) og er staðsett á norðanverðu nesinu í um 37 m hæð yfir sjávarmáli. Veðurstöðin hefur skráð merkilega veðurfarssögu á þessum vindasama stað frá 2003.⁴² Auk vindáttar og vindhraða er skráður vindgustur, lofthiti, loftraki, úrkoma og sólgeislun. Til að hlaða rafgeyma sem knýja stöðina eru notaður vindrafall. Veðurgögn eru skráð á 10 mínútna fresti. Sorpa er núverandi eigandi stöðvarinnar og eru mæligögn frá stöðinni aðgengilegar á vefsíðunni <http://vista.is/vedur/>.

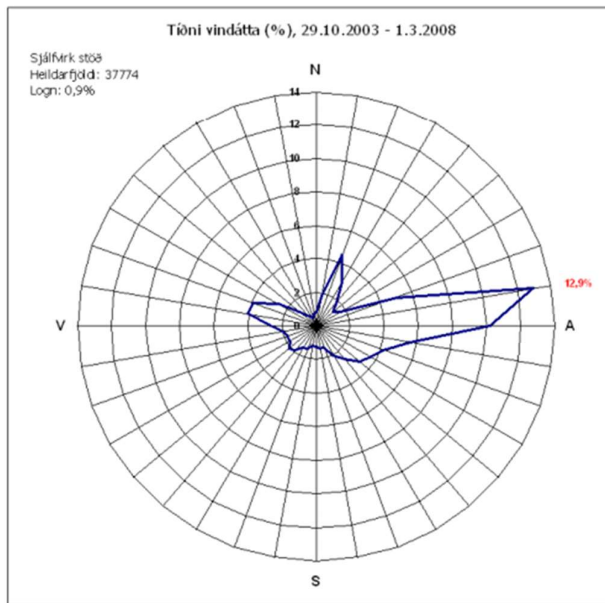

Staðsetning veðurstöðvar. Loftmynd frá Google.

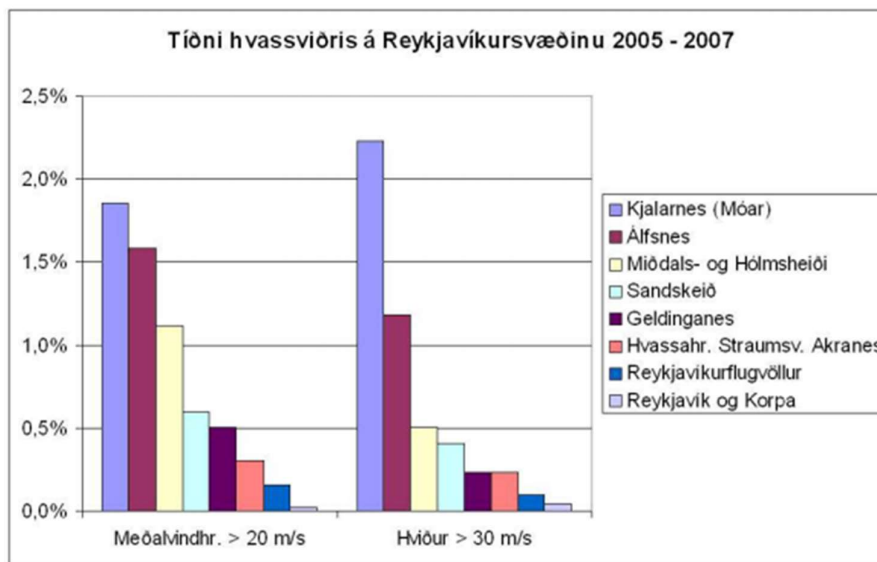
Árið 2008 tók Veðurstofa Íslands saman greinargerð um veðurfar í Álfsnesi⁴³. Þar kemur fram að meðalhiti á Álfsnesi er flesta mánuði ögn hærri en í Reykjavík og að austanátt er algengasta vindáttin. NNA-átt er hvössust og tíðni hvassviðris og storma er margfalt meiri á Kjalarnesi og Álfsnesi en víðast annars staðar á höfuðborgarsvæðinu. Vindur er að jafnaði mun hægari í Reykjavík en á nesjunum við Esjuna, þá einkum í suðaustanátt. Á Álfsnesi og sunnanverðu Kjalarnesi er það aðeins norðanáttin sem sker sig úr hvað varðar tíðni mikils vindhraða í hviðum, en í öðrum vindáttum kemur ekki fram verulegur munur. Megin veðrþunginn er í norðanátt þó austanáttin sé algengasta vindáttin. Gróður á Álfsnesi sveigist undan austan átt en þó mismikið eftir því hvar maður er staddur á nesinu. Í Víðisnesi vestarlega á Álfsnesi hallast allar plöntur undan vindi. Vestari hluti Álfsness er grasi vaxinn og þar vex svolítið af trjám undan vindi, en norðaustur- og norðurhlutinn er meira melur og klettur. Suðurhlutinn er mest mýri. Mögulegt er að minnka vindáhrif með því að koma upp skjólbeltum til að skýla fyrir austan áttinni. Möguleikar til að skýlast vindi aukast töluvert á Álfsnesi eftir því sem lengra kemur frá Esjunni.

⁴² „Greinargerð um veðurfar í Álfsnesi og Varmadal“ Veðurstofa Íslands, dags. í desember 2008.

⁴³ Greinargerð um veðurfar í Álfsnesi og Varmadal, 2008. Veðurstofa Íslands.

Vindrós sem sýnir allar mælingar á vindi á Álfsnesi frá 29. október til 1. mars 2008.

Tíðni hvassviðra eftir veðurstöðvum á sunnanverðum Faxaflóa árin 2005-2007.

4.7 Sjórinn

4.7.1 Botndýralíf

Nokkuð mörg rannsóknarverkefni hafa verið unnin á lífríki hafsbotns á svæðinu t.d. í tengslum við rannsóknir vegna áformaðrar Sundabrautar og vegna urðunar sorps. Í mörgum þessara rannsókna hefur komið í ljós að setið á botninum er fínkorna og lífríki gróskumikið. Fram hefur komið að ekki hefur verið talin sérstök ástæða til verndar eða varðveislu þessa lífríkis.⁴⁴ Í tengslum við umhverfismat vegna náma Björgunar á hafsbotni í Kollafirði var unnin rannsókn á botndýralífi og

⁴⁴ Efnistaka af hafsbotni í Kollafirði Faxaflóa. Mat á umhverfisáhrifum. Matsskýrsla Björgun og Mannvit, október 2008

einnig hefur Harfrannsóknarstofnun unnið samantekt vegna mögulegra áhrifa vegna efnistöku af botni.

Fyrir liggur rannsókn frá Líffræðistofnun Háskóla Íslands, frá 1991 um botndýralíf í Þerneyjarsundi.⁴⁵ Sú rannsókn var gerð í tengslum við fyrirhugaða urðun sorps á Álfsnesi en þá var fyrirhugað að afrennsli urðunarstaðarins væri í Þerneyjarsundið, sem svo síðar hefur orðið. Botn sundsins er að stórum hluta finn skeljasandur en sandurinn verður leðjubornari eftir því sem dýpi eykst. Þéttleiki botndýra var um 5700 einstaklingar á fermeter, sem er ekki eins mikið og fundist hefur annars staðar, t.d. í Eiðsvík eða Viðeyjarsundi. Tegundafjöldi er hins vegar nokkuð mikill eða 54 tegundir á stöð að meðaltali.

Þá liggja einnig fyrir rannsóknir um botndýralíf við mynni Leiruvogs.⁴⁶ Svæðið sem rannsakað var er suðvestur af Gunnunesi. Þar voru tekin sýni af botndýralífi á fimm stöðvum, til að kanna hvers kyns lífríki er til staðar, leggja mat á náttúruverndargildi viðkomandi svæðis og á áhrif fyrirhugaðrar framkvæmdar á lífríkið.

Helstu niðurstöður voru þær að samfélag á botni við mynni Leiruvogs er nokkuð fábreytt og einsleitt. Tegundafjöldi er lítill og svipaður og fundist hefur á grunnu vatni í Skerjafirði og í Dýrafirði, en minni en fundist hefur víðast á aðeins dýpra vatni. Þar er ekki að finna tegundir sem eru einstæðar, þegar lítið er til svæðisins í heild eða til grunnsævis við Ísland. Í ljósi ofangreinds megi því fullyrða að verndargildi lífríkisins á botni við mynni Leiruvogs sé lítið.

Rannsóknir hafa farið fram á umhverfi urðunarstaðar Sorpu bæði fyrir og eftir að starfsemi hófst. Tekin hafa verið sýni úr grunnvatni ú fjórum borholum og úr sjó og niðurstöður eftir skoðun þeirra hafa sýnt að engin merki eru um að sigvatn frá urðunarstaðnum hafi haft áhrif á efnainnihald vatns í borholum á svæðinu eða á sjávarsýni.⁴⁷

4.7.2 Laxfiskar

Engar rannsóknir liggja fyrir um laxfiskagengd við vestanvert Gunnunes og Álfsnes. Engin á er á Álfsnesi. Fiskar ganga upp Leiruvoginn og seiði fara þar um á leið sinni frá á og út á sjó. Samkvæmt Guðna Magnúsi Eiríkssyni hjá Fiskistofu, þá staldra seiði jafnan stutt við land á ferð sinni frá ám út á sjó sbr. skýrslu frá Veiðimálastofnun frá desember 2002.⁴⁸

4.7.3 Dýpi

Dýpi og setlagabyggt í Nesvík og Þerneyjarsundi var mæld sérstaklega vorið 2017 vegna áforma um nýtt athafnasvæði Björgunar á þessum slóðum.⁴⁹ Með því að bæta setlagabyggt við botndýpið fæst dýpi á klöpp. Við athugun á staðarvalskostum þarf að tryggja að skipgengt sé að athafnasvæðinu en sá möguleiki er fyrir hendi að dýpka ef þess þarf, með því að dæla seti upp af hafsbotninum. Miðað er

⁴⁵ Guðmundur Víðir Helgason og Jörundur Svavarsson, 1991. Botndýralíf í Þerneyjarsundi. Líffræðistofnun Háskólans, fjölrit nr. 30.

⁴⁶ Jörundur Svavarsson, 1999. Botndýralíf við mynni Leiruvogs. Líffræðistofnun Háskólans, fjölrit nr. 52.

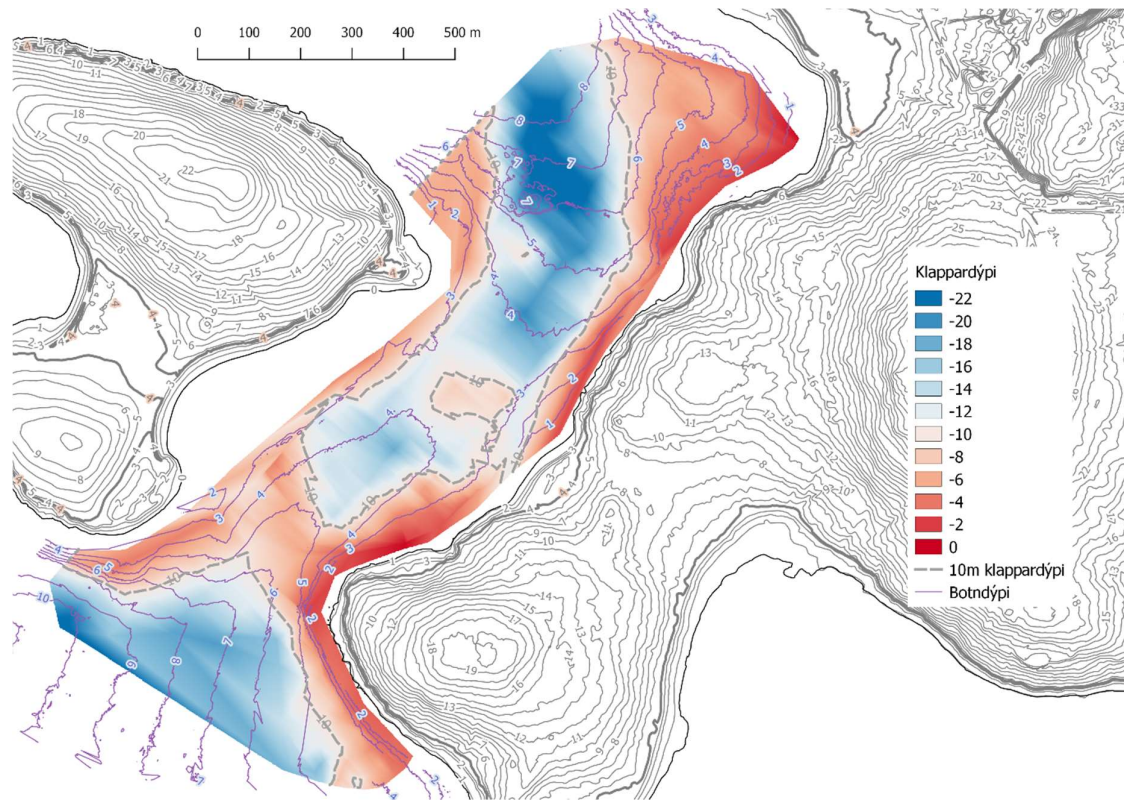
⁴⁷ Ásbjörn Einarsson, 2009. Yfirlit yfir niðurstöður rannsókna á áhrifum sigvatns frá urðunarstað SORPU bs í Álfsnesi á umhverfi urðunarstaðarins.

⁴⁸ Rannsóknir á farleiðum og gönguþerli laxafiska á ósasvæði Elliðaánna 2001 og 2002. Veiðimálastofnun VMST-R/0220. Höfundar Sigurður Guðjónsson, Ingi Rúnar Jónsson, Þórólfur Antonsson og Jóhannes Sturlaugsson (Desember 2002).

⁴⁹ Kjartan Thors, 2017. Mælingar við Þerney 2017. Unnið fyrir Björgun.

við 7 metra dýpi til botns á stórstraumsfjöru og að auki þarf 3 metra til að reka niður stálþil. Viðlegukantur þarf því að vera þar sem 10 metrar að lágmarki eru niður á klöpp.

Niðurstaða þessara mælinga er að víðast hvar við vesturströnd Gunnuness er hægt að dýpka nægilega til þess að mynda viðlegukant ef gert er ráð fyrir fyllingu sem nær út yfir grynnstu klappir við ströndina. Slík fylling þyrfti að ná um 50-100 metra út fyrir ströndina við strönd Gunnuness en lengra í Nesvíkinni sjálfri. Styðsta fjarlægð á 10 m klappardýpi er 58 m frá ströndinni.

Dýpi á klöpp er sýnt með litarskyggingu og 10 metra dýpi á klöpp, miðað við stórstraumsfjöruborð, dregið fram með grárri brotinni línu. Á landi er 4 metra hæðarlína, miðað við meðalsjávarstöðu, sýnd með þykkari grárri línu en gert er ráð fyrir að vinnsluplan verði í þeirri hæð. Jafndýpislínur sjávarbotns sjást ofan á litarskyggingunni.

4.7.4 Straumlíkan

Fyrir liggur straumlíkan af Faxaflóa hjá Vatnaskilum.⁵⁰ Líkanið afmarkast af strandlengjunni frá Sandgerði á Reykjanesi að Malarriði á Snæfellsnesi og línu þvert yfir flóann frá Malarriði að Sandgerði.

4.7.5 Öldufar

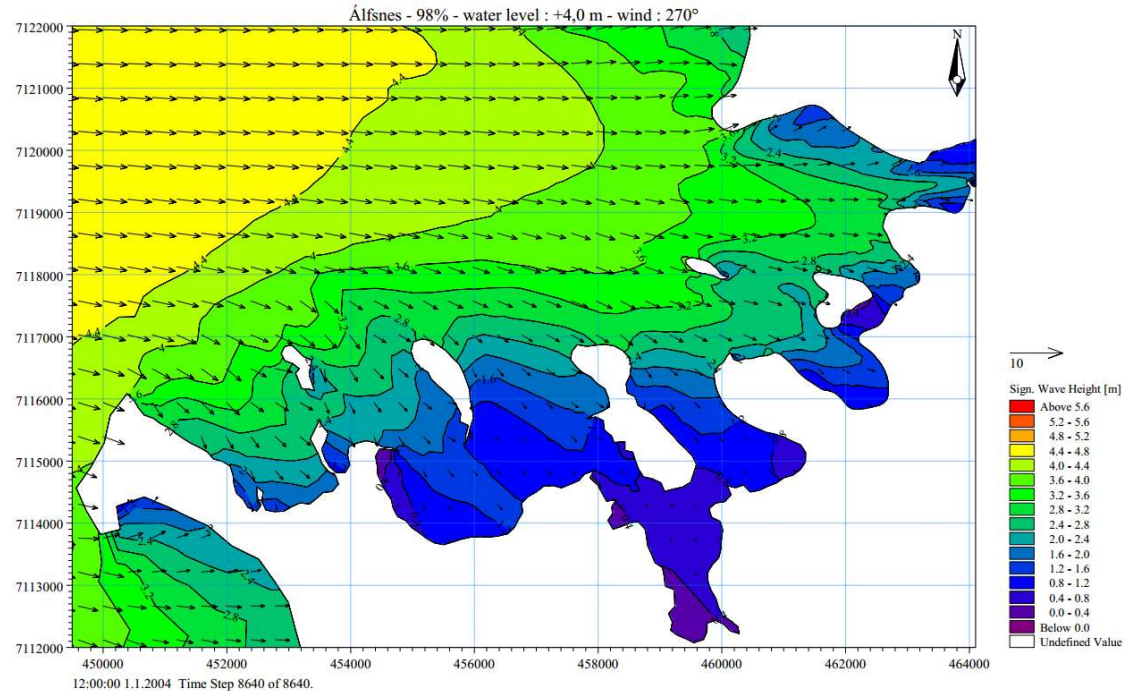
Siglingastofnun (nú Siglingasvið Vegagerðarinnar) gaf árið 2009 út skýrslu um öldusveigjureskininga fyrir Álfsnes.⁵¹ Skýrslan var unnin fyrir Faxaflóahafnir og sýnir öldumyndir af sunnanverðum Faxaflóa, sundunum við Reykjavík og við Álfsnes. Miðað var við SV-öldu og V-vind. Fram kemur að vesturströnd

⁵⁰ Sundabraut. Straumlíkan af Leiruvogi og Kollafirði. Unnið fyrir Vegagerðina í nóvember 2006 af verkfræðistofunni Vatnaskilum.

⁵¹ Morgane Priet-Mahéo, Sigurður Sigurðarson, Öldusveigjureskiningar fyrir Álfsnes, Siglingastofnun, október 2009.

Álfsnessins, frá Nesvík yfir í Kollafjörð, er töluvert opin fyrir úthafsöldu en um leið og komið er sunnar í Nesvíkina er ölduálagið minna og eðlilega minnst í Þerneyjarsundinu.

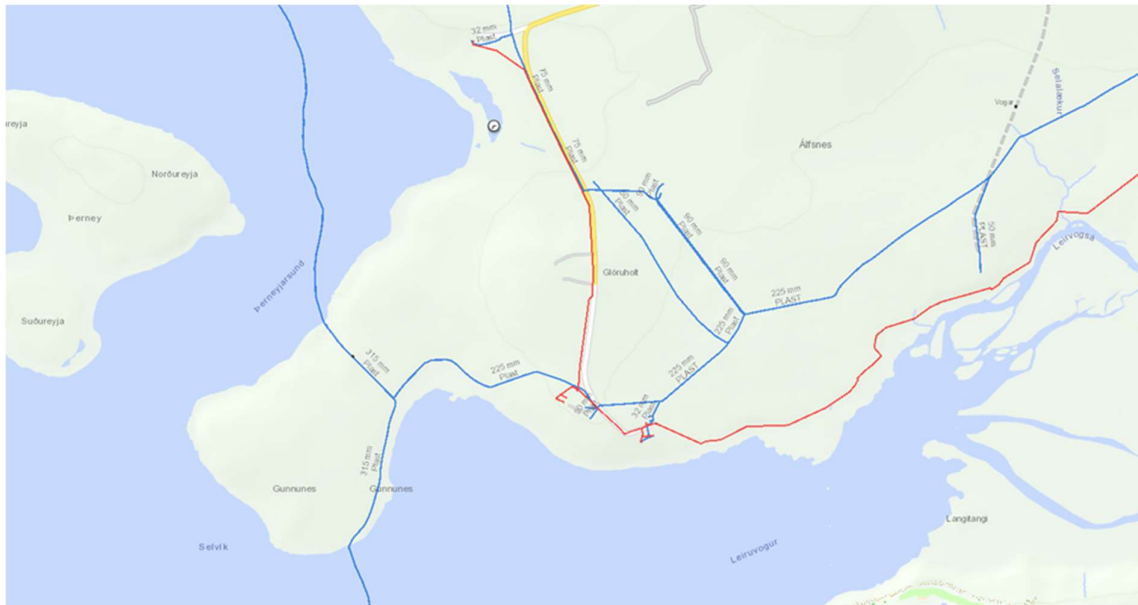
Almennt gildir að norður- og vesturströnd eyja og nesja á sundunum er opin fyrir úthafsöldu en hún minnkar verulega þegar komið er inn á milli þeirra og nær meginlandinu.

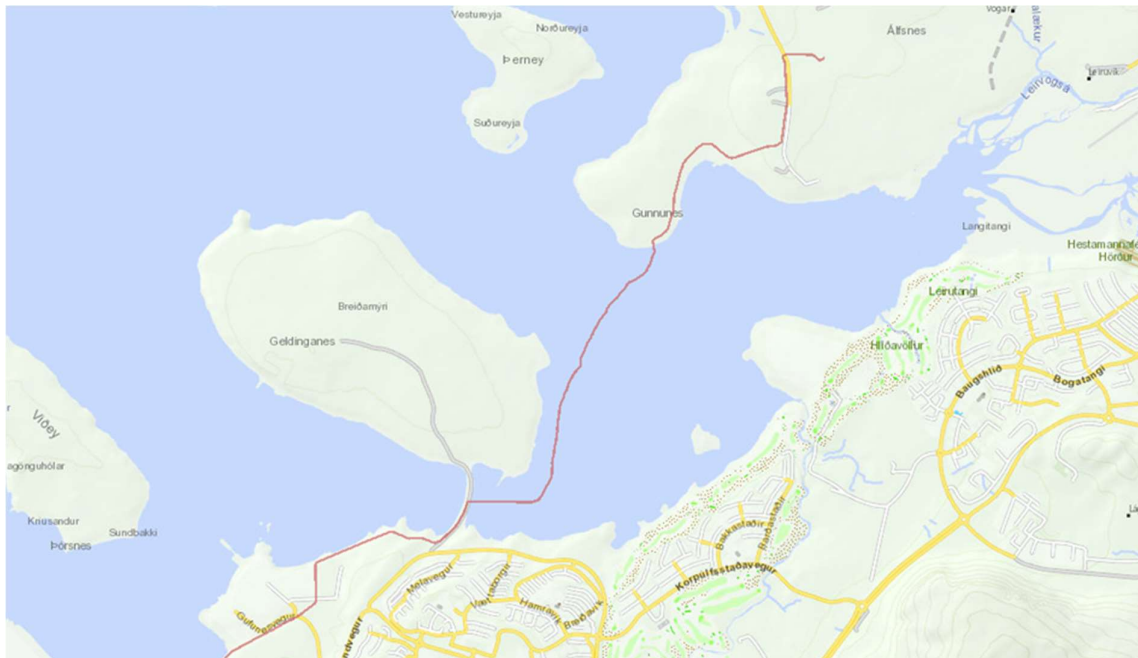
Hæð kenniöldu við 98% mörk stærðardreifingar í vestanátt.

4.8 Grunnvatn og veitur

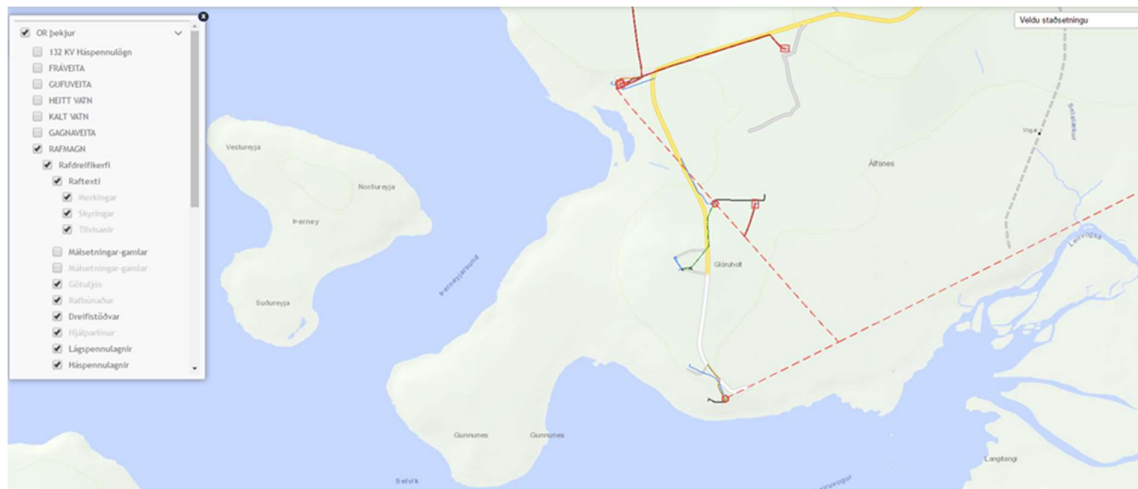
Kaldavatnslögn liggur um Gunnunes fá Leiruvogi yfir í Þerneyjarsund. Samkvæmt upplýsingum frá Veitum er möguleiki að tengjast þessari lögn til að afla vatns fyrir vinnslu Björgunar. Þá liggur gaslögn frá urðunarsvæðinu á Álfsnesi að Bíldshöfða og rafstrengir að sorpuðunarsvæðinu, Álfsnesbænum og á Víðisnes.

Úr vefsíðu OR: Bláar línur eru kalt vatn, rauðar línur eru heitt vatn.

Úr vefsíðu OR: Gaslögn

Úr vefsíðu OR: Rafmagn

Í aðalskipulagi Reykjavíkur er sagt frá því að leggja þurfi nýtt rafdreifikerfi frá nærliggjandi aðveitustöðvum til að geta þjónað nýjum sérhæfðum atvinnusvæðum innan borgarmarkanna svo sem á Esjumelum og á Álfnesi. Núverandi aðveitustöð við Esjumela á Kjalarnesi kann að verða stækkuð með sama hætti í samræmi við þróun byggðar og atvinnustarfsemi á Álfnesi. Hækkun aðveituspennu í 132 kV er því líkleg á Kjalarnesi og í Mosfellsbæ á síðasta hluta skipulagstímabilsins. Þá er gert ráð fyrir nýrri vatnslögn á Álfnesi á skipulagstímabilinu (sjá kort á næstu síðu).

Engar fráveitulagnir eru á Álfnesi sem tengjast meginkerfi fráveitunnar í Reykjavík. Fráveita frá starfsmannaðstöðu Sorpu er leidd í rotþró í samræmi við reglugerð nr. 798/1999 um fráveitur og skólp. Rigningar- og afrennslisvatn frá gas- og jarðgerðarstöð, sem verið er að fara að byggja, verður leitt um olíuskilju með sandfangi til safngeymis, þaðan sem því verður dælt upp í núverandi urðunarreinarnar.⁵² Vatnið sígur niður í urðunarreinarnar og lífræn efni í því

Mynd 13: Vatnsveita á vegum Orkuveitu Reykjavíkur (bindandi stefna).

⁵² Breyting á deiliskipulagi urðunarstaðar í Álfnesi“ greinargerð dags. 26. janúar 2015
<http://skipulagsaatlanir.skipulagsstofnun.is/skipulagvefur/DisplayDoc.aspx?itemid=20635651258098413357>

brotna niður með loftfirrtri gerjun og mynda viðbótarhauggas en vatninu er safnað og veitt til sjávar um núverandi sigvatnslögn frá urðunarstaðnum.

4.9 Landnotkun í aðalskipulagi

Í aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030 er ráðgert að fella niður iðnaðar- og athafnasvæðið við Ártúnshöfða og flytja þaðan starfsemi Björgunar. Í aðalskipulaginu er lagt til að starfsemin verði flutt á nýtt hafnar- og iðnaðarsvæði á Álfsnesi eða á viðeigandi svæði utan Reykjavíkur. Svæðið við Kollafjörð, merkt I2/H6/E5 (sjá kort á næstu síðu) kemur ekki vel út úr kostamati (sjá kafla 2.8) sem framtíðarstaðsetning fyrir Björgun. Aðstæður fyrir höfn og starfsemi Björgunar eru sérstaklega óhentugar, bæði vegna landslags og verðurfars. Fara þyrfti í miklar sprengingar á strandberginu, sem rís þar hátt, til að búa til vinnusvæði, bæta við landfyllingum og aðkoma að svæðinu er vandkvæðum háð. Þá yrði nauðsynlegt að fara í dýrar og umfangsmiklar framkvæmdir vegna grunnkerfa.

Á iðnaðar-, hafnar- og efnisvinnslu svæðinu á norðanverðu Álfsnesi (I2/H6/E5) er gert ráð hafnsækinni iðnaðarstarfsemi sem er landfrek og krefst vinnslusvæðis utanhúss. Gert er ráð fyrir lítilli höfn við Kollafjörð (H6) en annars er iðnaðarstarfsemi ríkjandi landnotkun á svæðinu. Heimildir eru í aðalskipulagi fyrir uppbyggingu á 50.000 m² af atvinnuhúsnæði en þar af er gert ráð fyrir 25.000 m² á skipulagstímabilinu. Mögulegt er að opna framtíðar efnistökusvæði í tengslum við þróun iðnaðarsvæðisins og hafnar við Kollafjörð. Efnistaka á svæðinu (E6) gæti t.d. nýst vegna framkvæmda við Sundabraut og gæti í heildina tekið til um 200.000 m² svæðis og falið í sér verulega lækun á landi. Ekki eru forsendur til að fara í framkvæmdir þarna vegna hafnsækinnar starfsemi, nema ef til stendur að flytja þangað umfangsmikla starfsemi og um leið þyrfti að nýta grjótið sem til myndi falla.

Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030

Samkvæmt aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030⁵³ er Álfsnesið að sunnanverðu að mestu skipulagt sem landbúnaðarland (L). Á miðju nesinu er stórt iðnaðarsvæði þar sem Sorpa er með starfsemi sína (I5) en þar fyrir norðan gert ráð fyrir Sundabraut eftir Gunnunesinu, yfir Álfsnesið og þaðan yfir

⁵³ Sjá aðalskipulagið á vefsíðu borgarinnar <http://reykjavik.is/thjonusta/adalskipulag-reykjavikur>

Kollafjörð. Norðan við Sundabraut er gert ráð fyrir blandaðri landnotkun með iðnaðarsvæði (I2), hafnarsvæði (H6) og efnisnámi (E5). Þar er í dag skotæfingasvæði. Með ströndinni er er gert ráð fyrir gönguleið umhverfis Álfsnes er skilgreint opið svæði sem og innan um aðra landnotkunarreiti.

Landbúnaðarsvæðið á Álfsnesi (L) er hluti af landbúnaðarsvæðum Reykjavíkur sem eru á Kjalarnesi, undirlendi á nesjunum og undir hlíðum Esju. Í aðalskipulaginu er talað um mikilvægi þess að virða og vernda Kjalarnesið sem landbúnaðarsvæði og dreifbýli.

Strandlengjan og svæði norðan á Álfsnesinu umhverfis iðnaðarsvæðið eru opin svæði (OP). Stefna er sett um að mikilvægt sé að tryggja aðgengi almennings að svæðum með útivistargildi og taka frá þau svæði sem hafa mest verndargildi. Álfsnes hefur lítið útivistargildi vegna núverandi starfsemi og þar eru væntanlegar miklar ásynðarbreytingar vegna samgöngumannvirkja, iðnaðarhafnar og iðnaðarsvæðis.

Núverandi sorpförgunarsvæði fyrir höfuðborgarsvæðið er á Álfsnesi (I5). Þar hefur verið gert deiliskipulag⁵⁴ og í því kemur fram að á svæðinu er tekið á móti alls um 120.000 tonnum af böggðum úrgangi á ári og hafa nú þegar um 25 ha lands verið nýttir til urðunar. Markvisst skal dregið úr urðun úrgangs og samkvæmt starfsleyfi sem er í gildi til 2030, skulu öll ákvæði um heimildir fyrir urðun á svæðinu falla úr gildi í lok árs 2020. Unnið er að byggingu gas- og jarðgerðarstöðvar fyrir lífrænan úrgang, á svæðinu er hauggasi safnað um holur í úrgangsstaflanum auk þess sem óvirkur úrgangur þ.e. úrgangur sem breytist ekki verulega líf, efna- eða eðlisfræðilega svo sem múrbrot, gler og þ.h. er sett í fyllingar. Á opnu svæði milli iðnaðarsvæðisins og sjávar er sigvatni (rigningarvatni) veitt til sjávar eftir að það hefur verið hreinsað í settjörn, en þar er í deiliskipulagi gert ráð fyrir lögnum, settjörn, skurðum og smáhýsum fyrir búnað. Starfsemi gas- og jarðgerðarstöðvar og Sorpu getur haldið áfram eftir að urðun lýkur í Álfsnesi.

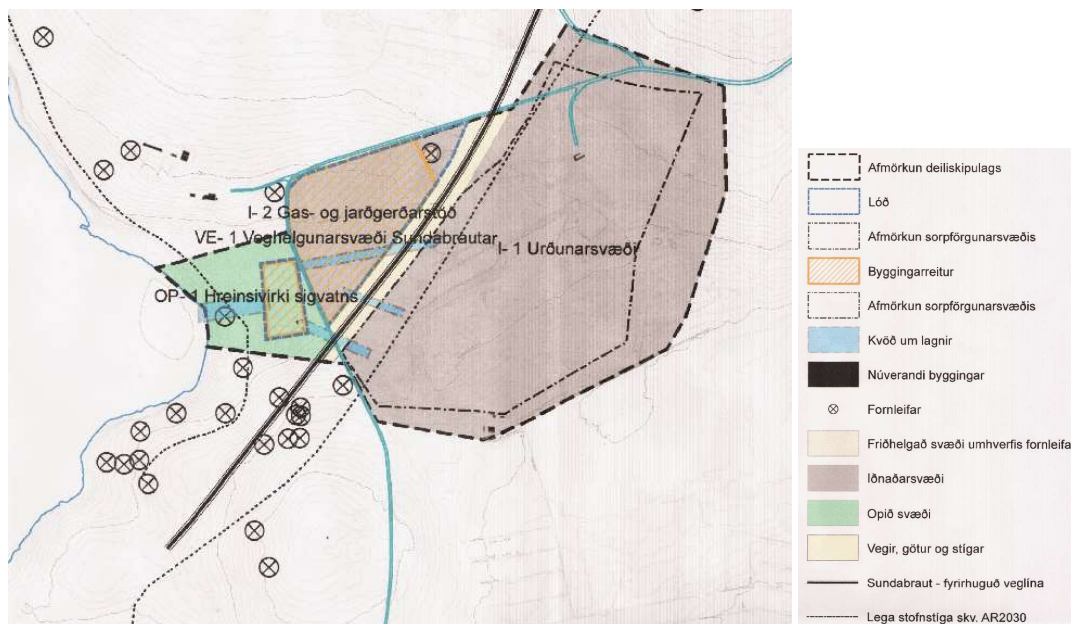
4.10 Samgöngur

Gert er ráð fyrir að hægt sé að ráðast í gerð Sundabrautar á skipulagstímabilinu, en 2. áfangi fer um Gunnunes og Álfsnes frá Geldinganesi. Vegna óvissu um tímasetningu framkvæmda hefur ekki verið unnið í því að fá endanlega niðurstöðu um legu og útfærslu brautarinnar og umhverfisáhrif mismunandi valkosta. Skipulag Sundabrautar verður tekið til endurskoðunar þegar fyrir liggja áform um framkvæmdatíma brautarinnar en aðalskipulagið gerir ráð fyrir veglínu fyrir Sundabraut á uppdrætti.

Fjöldi þeirra sem fara um Álfsnes mun snarbreystast þegar Sundabraut verður tekin í gagnið og eins og bent er á í aðalskipulagi Reykjavíkur er Álfsnes norðan- og vestanvert mjög sýnilegt frá væntanlegri Sundabraut og byggð í Kjalarnesi. Því er mælt til þess að uppbygging sem er inni á aðalskipulagi við Kollafjörð verði felld inn í náttúrulegt landslag eins og kostur er til að draga úr ásynðaráhrifum.

Í deiliskipulagi urðunarstaðar á Álfsnesi er sagt frá því að gert sé ráð fyrir að heimreið að Víðisnesi af Víðisnesvegi nr. 4540 leggist af þegar Sundabraut kemst í gagnið. Þá verði aðkoma að Víðisnesi um Sundabraut og þá muni Sorpa geta nýtt hluta hins aflagða vegar fyrir sína starfsemi.

⁵⁴ Breyting á deiliskipulagi urðunarstaðar á Álfsnesi. 26. janúar 2015. Greinargerð.

Sorpa bs. Urðunarstaðurinn í Álfsnesi. Deiliskipulagsbreyting staðfest 15.04.2015

4.11 Stefna í svæðisskipulagi og landsskipulagsstefnu

Í svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins⁵⁵ er sett fram markmið um að samstarf sveitarfélaganna um hagkvæma byggðapróun verði eftir. Sveitarfélögin skuli til að mynda leita hagkvæmra lausna í samstarfi við nágrannabyggðir um úrlausn efnistöku- og efnislosunar eins og annarra mála sem lúta ekki landfræðilegum mörkum. Til að svo verði muni SSH kalla eftir að stofnað verði til formlegs samráðs landshlutasamtaka á suðvesturhorninu um sameiginleg hagsmunamál, og þar á meðal efnisvinnslu og efnislosun. Í samræmi við stefnu svæðisskipulagsins er æskilegt að Reykjavík hafi samstarf við nágrannasveitarfélögin þegar leitað er hagkvæmra lausna um efnistöku og efnislosun. Á Álfsnesi eru vaxtarmörk þéttbýlis dregin utan um iðnaðarsvæði urðunarsvæðis Sorpu og hafnar- og iðnaðarsvæðið við Kollafjörð. Vaxtarmörk eru ekki dregin í kring um efnisvinnslu og efnistökusvæði á höfuðborgarsvæðinu.

Í landskipulagsstefnu⁵⁶ er fjallað um gæði hins byggða umhverfis. Því er beint til sveitarfélaganna að við skipulagsgerð skuli sérstaklega hugað að gæðum útivistarsvæða með það að markmiði að hvetja til hreyfingar, útiveru og náttúruupplifunar. Stuðla eigi að heilnæmu umhverfi með viðeigandi ráðstöfunum varðandi t.a.m. hljóðvist og loftgæði. Sérstaklega skuli hugað að umhverfisvænum lausnum s.s. sjálfbærar ofanvatnslausnir og aukna nýtni við auðlindanotkun.

Í þeim hluta landsskipulagsstefnu sem fjallar um skipulag á haf- og strandsvæðum segir að skipulagsákvæðanir um staðbundna nýtingu á haf- og strandsvæðum skuli byggjast á vistkerfisnálgun og stuðli þannig að viðhaldi vistkerfa og sjálfbærri nýtingu auðlinda.

⁵⁵ Höfuðborgarsvæðið 2040 sjá hér http://ssh.is/images/stories/Hofudborgarsvaedid_2040/HB2040-2015-07-01-WEB_Undirritad.pdf

⁵⁶ Landsskipulagsstefna 2015-2026 sjá hér http://www.landsskipulag.is/media/pdf-skjol/Landsskipulagsstefna_2015-2026_asamt_greinargerd.pdf

4.12 Loftslagsstefna Reykjavíkurborgar

Með staðfestingu loftslags- og loftgæðastefnu Reykjavíkur í september 2009⁵⁷ setti borgin sér heildarmarkmið um losun gróðurhúsalofttegunda fyrst sveitarfélaga á Íslandi. Í júní 2016 var stefnan endurskoðuð og sett fram aðgerðaráætlun til að ná fram kolefnishlutleysi Reykjavíkurborgar árið 2040. Aðgerðaráætlunin nær til ársins 2020 og verður endurskoðuð á um 5 ára fresti.

Í framhaldi af samkomulagi loftslagsfundar Sameinuðu þjóðanna í París í desember 2015 skipaði borgarstjóri pólitískan stýrihóp þann 7. janúar 2016. Hópurinn skilaði endurskoðuðum drögum að loftslagsstefnu Reykjavíkur 21. júní 2016.

Hlutverk hópsins var að endurskoða og marka pólitíska stefnu um tímasett markmið og aðgerðaráætlun á grundvelli tillagna starfshóps um aðlögun vegna loftslagsbreytinga, samþykkrar stefnumörkunar og skuldbindinga borgarinnar. Einnig var hópnum ætlað að gera tillögu um ný töluleg markmið um losun gróðurhúsalofttegunda í Reykjavíkurborg og einnig í rekstri Reykjavíkurborgar með áherslu á að til lengri tíma litið verði nettólosun gróðurhúsalofttegunda engin.

Markmið Reykjavíkurborgar er að verða kolefnishlutlaus fyrir árið 2040 og mun aðlagast að loftslagsbreytingum með vistvænum og mannvænum hætti.

Í skýrslunni er settur fram listi yfir samfélagslegar aðgerðir til ársins 2020 ásamt aðgerðum til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda. Bent er á að einn helsti áhrifavaldurinn við losun gróðurhúsalofttegunda eru samgöngur. Vegna aukinna framkvæmda innan borgarmarkanna, húsbygginga, vegagerðar og þéttingu byggðar er þörf á jarðefni til uppbyggingar á sama tíma og flytja þarf jarðefni frá athafnasvæðum. Hugmyndir hafa verið uppi um að nýta Geldinganesið sem námu og flytja jarðefni þaðan sjóleiðis. Setja þurfi þessar áætlanir í umhverfismat og vinna áfram í skipulag. Settur er upp listi af aðgerðum Reykjavíkurborgar í loftslagsmálum og fjallar ein aðgerðin um grjótnám og efnisvinnslu í Geldinganesi og önnur um að gerð verði skógræktaráætlun fyrir Geldinganes. Árangur af aðgerðunum verður metinn á 5 ára fresti.

- Unnin verður áætlun til að stytta vegalengdir og draga úr umferð vegna flutnings jarðefna vegna byggingaframkvæmda. Auknir sjóflutningar koma til greina. Í þessu skyni verði unnið umhverfismat á frekara grjótnámi og jarðefnavinnslu í Geldinganesi.

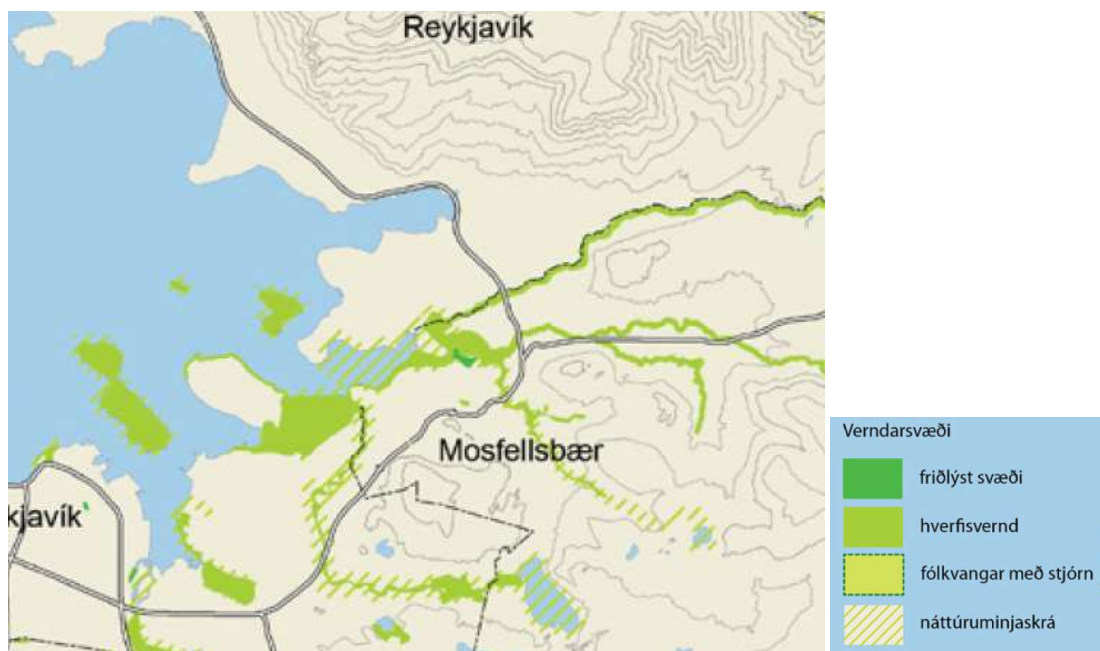
- Unnin verði skógræktaráætlun fyrir Geldinganes og Kjalarnes, meðal annars m.t.t. skjólmyndunar og framtíðarsýnar um nýtingu og skipulags svæðisins. Þar fái skólar, stofnanir og fyrirtæki borgarinnar reiti til gróðursetningar og kolefnisjöfnunar á starfsemi sinni.

⁵⁷ Loftslagsstefna Reykjavíkurborgar:

http://reykjavik.is/sites/default/files/skjol_borgarstjornarfundur/drog_ad_loftslagsstefnu_reykjavikurborgar.pdf

4.13 Náttúruvernd

Afmörkun hverfisverndaðra svæða og svæða á náttúruminjaskrá í og við Álfsnes má sjá hér á korti.⁵⁸ Viðey, Leiruvogur og Þerney eru bæði hverfisvernduð og á náttúruminjaskrá.

Vernduð svæði við sundin.⁵⁹

Leiruvogurinn í Mosfellsbæ er á náttúruminjaskrá og er svæðinu lýst svo: „ (1) Óshólmar Leirvogsár, ásamt strandlengju, fjörum og grunnsævi út að Blikastaðakró og Gunnunesi. (2) Fjölbreytilegur strandgróður, lífríkar fjörur, mikið fuglalíf.“⁶⁰ Um svæðið gilda eftirfarandi skilmálar úr aðalskipulagi Mosfellsbæjar⁶¹:

Ákvæði:

- Ekki skal raska jarðmyndunum.
- Ekki er leyfð framræsla votlendis.
- Skógrækt skal halda í lágmarki.
- Stuðla skal að bættu aðgengi fyrir fótgangandi vegfarendur.
- Þar sem aðstæður leyfa skal stuðla að umhverfisfræðslu með skiltum og fræðslustígum.
- Mannvirkjagerð er takmörkuð innan svæðisins en gert er ráð fyrir að um það liggi göngu- og reiðstígar. Stígar skulu fyrst og fremst vera malarstígar nema um sé að ræða meginstíga skv. aðalskipulagi og skulu þeir falla vel að landi.

Að auki er norðurfjara Geldinganess, Eiðsvík, Eiðið og ströndin og hafsvæðið undan Víkurhverfi og Staðarhverfi hverfisvernduð samkvæmt aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030, á grunni þess að þar eru fjölbreyttar, óspilltar og lífríkar fjörur. Þá er Geldinganes sagt eini varpstaður stormmáfs á

⁵⁸ Gögn frá Umhverfisstofnun.

⁵⁹ Höfuðborgarsvæðið 2040 – Náttúra og útivist. Fylgirit með svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins 2015-2040.

Sjá http://www.ssh.is/images/stories/Hofudborgarsvaedid_2040/Fylgirit_8_nattura_utivist_greinargerd-efrir_auglysingu.c.pdf

⁶⁰ Sjá gögn úr Náttúruminjaskrá <https://www.ust.is/einstaklingar/nattura/natturuminjaskra/>

⁶¹ Aðalskipulag Mosfellsbæjar 2011-2030. Stefna og skipulagsákvæði. Umhverfisskýrsla.

höfuðborgarsvæðinu en heimildir úr umhverfismati vegna grjótnámsins segja að máfurinn hafi horfið um 1986.

Aðalskipulagið gerir ráð fyrir að á hverfisvernduðum svæðum skuli skilgreindir þættir í náttúrufari og lífríki njóta forgangs við gerð deiliskipulags viðkomandi svæða. Svæðin skulu vera aðgengileg fólki á látlausan hátt svo sem með stígum og upplýsingaskiltum en allri mannvirkjagerð skal haldið í lágmarki.

Mörk hverfisverndaða svæðisins sjást á eftirfarandi korti úr aðalskipulaginu.

Svæði á náttúruminjaskrá (n) og hverfisvernduð svæði (h) við sundin innan Reykjavíkur (Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030)

Um hverfisverndaða svæðið í Þerney gilda almenn ákvæði sem eru í gildi um hverfisvernd eyjanna á sundunum:

E – Eyjarnar, 3 km² – landnotkun: Opin svæði til sérstakra nota (OP). Stærstu eyjar á Sundunum eru Akurey, Engey, Viðey og Þerney. Eyjarnar eru skilgreindar sem óbyggð svæði nema Viðey sem er skilgreind sem opið svæði til sérstakra nota.

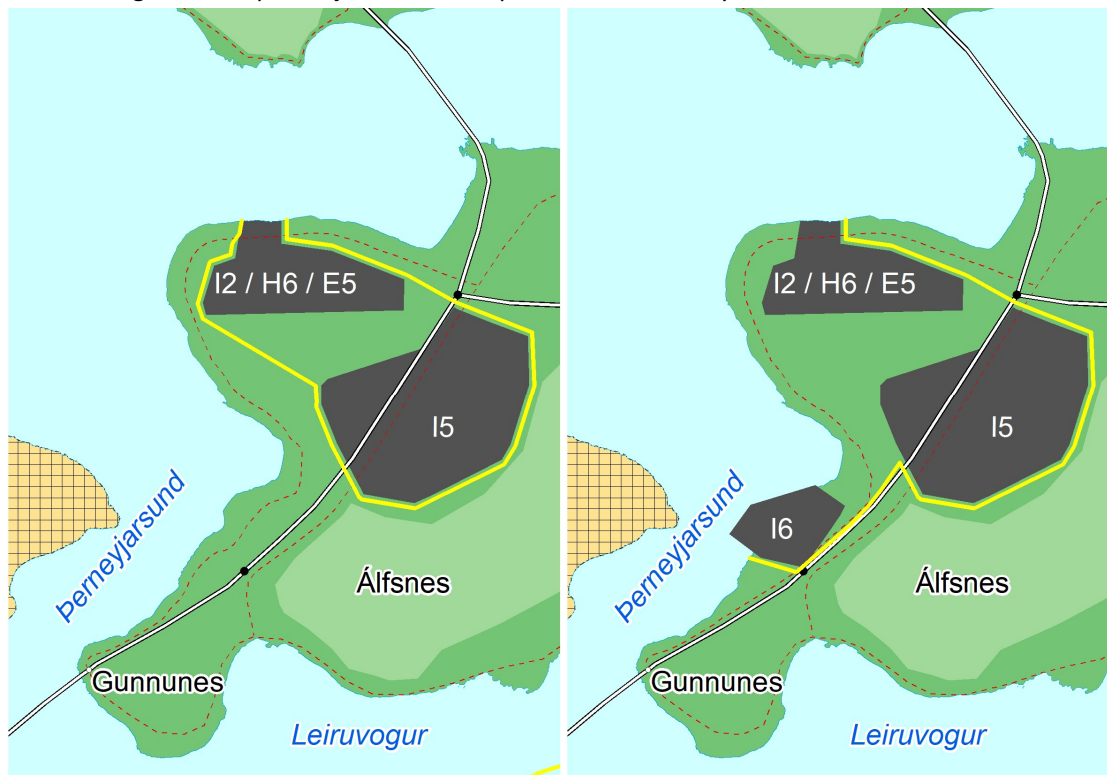
Áhrifasvæði frá mögulegri starfsemi Björgunar í Nesvík er ekki líkleg til að hafa áhrif á hverfisvernduð svæði í Blikastaðakró (H9) eða á strönd Geldinganes.

5 Mat á áhrifum

5.1 Efni breytingartillagna á aðalskipulagi og svæðisskipulagi

Í tillögu að breytingu á aðalskipulagi er afmarkað nýtt iðnaðarsvæði í Álfsnesvík og í breytingu á svæðisskipulagi er vaxtarmörkum þéttbýlis höfuðborgarsvæðisins breytt til samræmis þannig að

afmörkunin nái yfir nýtt iðnaðarsvæði, tjörnina í Álfnesvík og ströndina við Álfnesbæinn og byggingar á bænum, en þær eru nýttar fyrir starfsemi Sorpu. Breytingarnar má sjá á meðfylgjandi korti þar sem vaxtarmörkin eru sýnd sem gul lína og undirlagið er aðalskipulag Reykjavíkur. Tillagan byggir á kostamati þar sem bornir voru saman fjölmargir valkostir um staðsetningu fyrir þessa starfsemi og er vísað í þá umfjöllun framar í þessari umhverfisskýrslu.

Kortið til vinstri sýnir vaxtarmörk svæðisskipulagsins og aðalskipulag á Álfnesi fyrir breytingu og kortið til hægri sýnir vaxtarmörk svæðisskipulagsins og afmörkun I6 á aðalskipulagsguppdrætti eftir breytingu.

Annars vegar er svæði við Álfnesvík (I6) ráðstafað í aðalskipulagi undir atvinnuuppbyggingu með tilheyrandi mannvirkjagerð, sem mun hafa áhrif á landslag og yfirbragð svæðisins, ásýnd frá núverandi byggð, núverandi og framtíðar landnotkun, samgöngur, náttúrufar og minjar. Hins vegar er í svæðisskipulagi gerð breyting á vaxtarmörkum sem færir það svæði og svæðið í nágrenni Álfnesbæjarins inn fyrir vaxtarmörk þéttbýlis.

Við mat á líklegum áhrifum þessara breytinga á landnotkun er stuðst við sömu nálgun og í umhverfismati þessara skipulagsáætlana. Þar voru skilgreindir umhverfispættir og viðmið fyrir þá sem byggðu m.a. á lögum um umhverfismat áætlana og viðeigandi íslenskum og erlendum stefnuskjölum. Nánar má lesa um umhverfispætti og viðmið í umhverfisskýrslum sem fylgja samþykktu aðalskipulagi Reykjavíkur og svæðisskipulagi, Höfuðborgarsvæðið 2040.

5.2 Gögn, matsspurningar og viðmið

Hér eru skilgreindir umhverfisþættir og litið til matsspurninga og viðmiða sem sett voru fram í umhverfismati fyrir aðalskipulag Reykjavíkur. Viðmið sem höfð eru til hliðsjónar eru m.a. stefna Reykjavíkurborgar, lög og reglugerðir og stefna stjórnvalda. Að auki er litið til nálgunar úr umhverfismati svæðisskipulags höfuðborgarsvæðisins og matsþáttum og matsspurningum þaðan bætt við umfjöllunina hér (auðkenndar með undirstrikun) þannig að matið nái yfir þá þætti sem voru til umfjöllunar í umhverfismati beggja tillagna.

Tafla 5.1 Umhverfisþættir, gögn, matsspurningar og viðmið

Umhverfisþáttur	Upplýsingar	Matsspurningar	Viðmið
1. Náttúrufar		Hefur áætlun áhrif á:	
1.1 Lífríki	Fyrirliggjandi gögn um lífríki, rannsóknir og kortlagning Verndarsvæði	▶ Vistkerfi sem njóta verndar skv. 61. gr. laga um náttúruvernd? ▶ Fugla og gróðurfélög sem eru friðlýst eða á valista Náttúrufræðistofnunar Íslands?	Lög um náttúruvernd nr. 60/2013. Velferð til framtíðar (2002). Válistar Náttúrufræðistofnunar Íslands. Líffræðileg fjölbreytni. Stefna Reykjavíkurborgar (2015).
1.2 Sjór og strandlengja	Upplýsingar úr AR 2010-2030	▶ Náttúrulega lögun strandlengjunnar? ▶ Ásýnd svæða?	Stefnumið Aðalskipulags Reykjavíkur 2010-2030 um grænu borgina.
2. Loftgæði			
2.1 Loftgæði	Upplýsingar um loftgæði á mælistöðvum á höfuðborgarsvæðinu. Gögn aðgengileg hjá Umhverfisstofnun. Umferðarlíkan fyrir höfuðborgarsvæðið	▶ Loftgæði? ▶ Fjölda daga sem magn svifryks fer yfir heilsuverndarmörk?	Stefnumið aðalskipulagsins Reglugerð nr. 787/1999 um loftgæði.
2.2 Losun gróðurhúsalofttegunda	Útreikningar Umhverfisstofnunar á losun gróðurhúsalofttegunda á Íslandi (fyrir Umhverfisráðuneytið)	▶ Losun gróðurhúsalofttegunda frá samgöngum? ▶ <u>Stuðlar sviðsmyndin að minni notkun jarðefnaeldsneytis?</u>	Stefnumið Aðalskipulagsins 2010-2030 um grænu borgina. Stefnumörkun ríkisstjórnar um sjálfbæra þróun til 2020. Loftslagsstefna Reykjavíkurborgar (2016).
3. Samfélag			

3.1 Samgöngur	Upplýsingar úr Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030 Umferðarlíkan fyrir höfuðborgarsvæðið Vegagerðin, umferðartölur.	► Umferð á nærliggjandi vegum og um byggð?	Stefnumið Aðalskipulagsins 2010-2030 um vistvænar samgöngur Stefnumið Svæðisskipulags höfuðborgarsvæðisins 2040.
3.2 Lýðheilsa	Umferðarlíkan fyrir höfuðborgarsvæðið Reglugerð nr. 1000/2005 um kortlagningu hávaða Kortlagning umferðarhávaða á stofnbrautum á höfuðborgarsvæðinu skv. reglugerð nr. 1000/2005. Gögn aðgengileg hjá Umhverfisstofnun. Gögn Umhverfisstofnunar um loftgæði á mælistöðvum á höfuðborgarsvæðinu.	► Er líklegt að umferðarhávaði fyrir yfir mörk við íbúðabyggð 55 dB(A) og útivistarsvæði/kyrrlát svæði 45 dB(A) ► Er líklegt að loftgæði við íbúðabyggð og útivistarsvæði/kyrrlát svæði fari yfir sólarhringsheilsuverndarmörk á svifryki (50µ/m³) eða öðrum efni sum tilgreind eru í reglugerð nr. 787/1999 um loftgæði?	Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030. Aðgerðaáætlun gegn hávaða (2014). Reglugerð 724/2008 um hávaða Reglugerð nr. 787/1999 um loftgæði
3.3 Fornminjar	Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030 Minjaskráning.	► Menningarminjar? ► Búsetu/menningarlandslag?	Lög nr. 80/2012 um menningarminjar
3.4 Öryggi	Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030	► Stafar hættu vegna breyttrar sjávarstöðu eða sjávarflóða? ► Eru skilgreindar mótvægisáðgerðir vegna hækkandi sjávarstöðu? ► <u>Tekur stefnan tillit til náttúruvár við skipulag landnotkunar?</u>	Loftslagsstefna Reykjavíkur (2016) Aðgerðaáætlun í loftslagsmálum (2010).
3.5 Efnahagur	<u>Svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins 20140</u>	► <u>Veitir stefnan möguleika á svæðum fyrir fjölbreytta atvinnustarfsemi sem vænta má vaxtar á svæðinu ?</u> ► <u>Veitir stefnan möguleika á hagkvæmu grunnkerfi veitna og sorphirðu?</u>	
4. Auðlindir			
4.1 Landrými	Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030	► Nýtingu landrýmis? ► <u>Heimilur stefnan að óraskað land sé tekið undir byggð?</u>	Velferð til framtíðar. Stefnumörkun um sjálfbæra þróun til 2020 Höfuðborgarsvæðið 2040

4.2 Verndarsvæði	Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030 Svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins (græni trefilinn, vatnsvernd o.fl.) Friðuð svæði, Umhverfisstofnun Náttúruminjaskrá Náttúruverndaráætlun 2009-2013	► Stærð verndarsvæða? ► Gæði/eðli verndarsvæða?	Skilmálar friðaðra verndarsvæða. Svæði á Náttúruminjaskrá Stefnumið ASKR
4.3 Útivistarsvæði	Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030 Höfuðborgarsvæðið 2040	► Hefur áætlunin áhrif á notkun og aðgengi að útivistarsvæðum?	Stefnumið Aðalskipulags Reykjavíkur 2010-2030 um útivistarsvæði Svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins 2040
4.4 Jarðefnanotkun	Umfang landfyllinga Efnistökusvæði	► Þarf að afla leyfa á nýjum efnistökusvæðum vegna áætlunarinnar?	Stefnumið Aðalskipulags Reykjavíkur 2010-2030 um efnistöku. Svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins 2040
4.5 Landslag/ásýnd	Umfang raskaðs svæðis	► Er gengið á gæði náttúru og landslags innan borgarinnar og nærri heimilum borgarbúa? ► <u>Styður stefnan við möguleika til hreyfingar og útiveru í náttúrulegu umhverfi, þ.e. við strönd og á grónum svæðum á jaðri byggðarinnar?</u>	Stefnumið Aðalskipulags Reykjavíkur 2010-2030 um grænu borgina

5.3 Umhverfis- og áhrifapættir

Nýtt efnisvinnslusvæði við Álfsnesvík kann að hafa áhrif á ýmsa umhverfisþætti, bæði jákvæð og neikvæð. Í eftirfarandi töflu er gerð grein fyrir þeim umhverfisþáttum sem líklegt er að verði fyrir áhrifum en nákvæmni umfjöllunarinnar endurspeglar stigskiptingu skipulagsáætlana. Áhrifin eru borin saman við núllkost, það er ef skipulagi yrði ekki breytt og sem myndi leiða til þess að ekkert iðnaðarsvæði af þessum toga færi inn á skipulag og fyrirtæki sem þurfa að staðsetja sig á slíku svæði, eins og á við í tilfelli Björgunar, myndu þurfa að hætta vinnslu. Ekki hafa komið fram aðrir raunhæfir kostir fyrir fyrirtækið til að staðsetja sig á utan höfuðborgarsvæðisins.

Í matinu eru áhrif á umhverfisþætti metin út frá áhrifum á staðinn sem valinn er fyrir starfsemina.⁶²

Tafla X Yfirlit yfir umhverfis- og áhrifapætti

Umhverfisþáttur	Áhrifapáttur
1. Náttúrufar	
1.1 Lífríki	Að taka nýtt landssvæði undir byggð kann að hafa bein eða óbein áhrif á lífríki. Gerð landfyllingar kann að hafa bein áhrif á votlendi sem nýtur sérstakrar verndar.
1.2 Sjór og strandlengja	Ný landfylling er líkleg til að hafa áhrif á strandlengju og sjó. Bein áhrif á strandlengju verða vegna mannvirkjagerðar og á strandsjó vegna afrennslis af svæðinu.
2. Loftgæði	
2.1 Loftgæði	Breytingin kann að hafa áhrif á loftgæði vegna aukinnar umferðar til og frá svæðinu.
2.2 Losun gróðurhúsalofttegunda	Breytingin kann að hafa áhrif á losun gróðurhúsalofttegunda og notkun jarðefnaeldsneytis vegna samgangna.
3. Samfélag	
3.1 Samgöngur	Breytingin hefur áhrif á akstursvegalemdir vegna atvinnustarfseminnar.
3.2 Lýðheilsa	Áhrif á heilsu geta mögulega orðið vegna mengunar og útblásturs frá umferð.
3.3 Fornminjar	Breytt stefna kann að hafa áhrif á menningarminjar.
3.4 Öryggi	Athuga þarf stöðu vegna svæðisins vegna náttúruvár og þá fyrst og fremst gagnvart sjávarstöðu.
4. Auðlindir	
4.1 Landrými	Efnisvinnslusvæðið hefur bein áhrif á landrými sem fer undir það og innviði því tengdu.
4.2 Verndarsvæði	Efnisvinnslusvæðið kann að hafa áhrif á verndarsvæði.
4.3 Útivistarsvæði	Efnisvinnslusvæðið kann að hafa áhrif á útivistarsvæði og aðgengi að útivistarsvæðum.
4.4 Jarðefnanotkun	Landfylling kallar á notkun jarðefna.
4.5 Landslag/ásýnd	Breyting verður á ásýnd landsins.

⁶² Mat á á áhrifum á umhverfið í **deiliskipulagi** mun einkum ná til þeirra þátta sem afmörkun og innri tilhögun á hefur áhrif á, að gefnum þeim stað sem tilgreindur er í tillögu að breytingu á aðalskipulagi. Það mat verður fullunnið með deiliskipulagstillögunni.

5.4 Mat á vægi áhrifa

Í umhverfismatinu er stuðst við einkunnir við mat á umhverfisáhrifum skipulagstillögunnar, valkosta og einstökum þáttum hennar. Vægiseinkunnirnar byggja á leiðbeiningum Skipulagsstofnunar (Skipulagsstofnun, 2005) og eru þær birtar hér á sama formi og í umhverfismati aðalskipulags Reykjavíkur.

Tafla x Skýringar á hugtökum sem notuð eru til að meta áhrif á hvern umhverfisþátt

Einkunn	Skýring
Verulega Jákvæð	Veruleg jákvæð breyting á einkennum umhverfisþáttar. Áhrifin eru marktæk á svæðis-, lands- eða heimsvísu og/eða ná til mikils fjölda fólks. Áhrif framkvæmda ganga lengra en viðmið í lögum, reglugerðum, stefnumörkun stjórnvalda og alþjóðasamningum (s.s. um hljóðvist, 61. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013 o.s.frv.). Áhrifin auka verndargildi umhverfisþáttar verulega. Áhrifin eru til langs tíma og óafturkræf.
Jákvæð	Jákvæð breyting á einkennum umhverfisþáttar. Áhrifin eru svæðisbundin og/eða ná til nokkurs fjölda fólks. Áhrifin auka verndargildi umhverfisþáttar. Áhrif framkvæmda samræmast eða ganga lengra en viðmið í lögum, reglugerðum, stefnumörkun stjórnvalda og alþjóðasamningum (s.s. um hljóðvist, 61. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013 o.s.frv.). Áhrifin geta verið til langs tíma og að nokkru óafturkræf.
Óveruleg neikvæð	Áhrif breyta ekki eða lítið einkennum umhverfisþáttar. Áhrifin eru staðbundin og/eða ná til lítils fjölda fólks. Áhrifin rýra ekki verndargildi umhverfisþáttar. Áhrif framkvæmda eru í samræmi við viðmið í lögum, reglugerðum, stefnumörkun stjórnvalda og alþjóðasamningum (s.s. um hljóðvist, 61. gr. náttúruverndarlaga nr.60/2013 o.s.frv.). Áhrifin eru tímabundin og að öllu eða nokkru leyti afturkræf.
Neikvæð	Breyting á einkennum umhverfisþáttar. Áhrifin eru svæðisbundin og/eða ná til nokkurs fjölda fólks. Áhrifin rýra verndargildi umhverfisþáttar. Áhrif framkvæmda kunna að vera í ósamræmi við viðmið í lögum, reglugerðum, stefnumörkun stjórnvalda og alþjóðasamningum (s.s. um hljóðvist, 61. gr. náttúruverndarlaga nr.60/2013 o.s.frv.). Áhrifin geta verið til langs tíma og að nokkru óafturkræf.
Verulega neikvæð	Veruleg breyting á einkennum umhverfisþáttar. Áhrifin eru marktæk á svæðis-, lands- eða heimsvísu og/eða ná til mikils fjölda fólks. Áhrif framkvæmda eru ekki í samræmi við viðmið í lögum, reglugerðum, stefnumörkun stjórnvalda og alþjóðasamningum (s.s. um hljóðvist, 61. gr. náttúruverndarlaga nr. 60/2013 o.s.frv.). Áhrifin rýra verndargildi umhverfisþáttar verulega. Áhrifin eru til langs tíma og óafturkræf.
Óvissa	Óvissa og þ.a.l. ekki hægt að fullyrða um áhrif. Skortur á upplýsingum, óvissa ríkir um hvort/hvernig breyting muni ná fram að ganga, óvissa um hvaða aðgerðir áætlun mun hafa í för með sér.
Engin áhrif / á ekki við	Engin áhrif / á ekki við

Niðurstaða matsins segir til um hvort stefnan er í samræmi við stefnu Íslands í málaflokkunum og viðmið um lýðheilsu og sjálfbærni.

5.5 Áhrifamat aðalskipulag- og svæðisskipulag

5.5.1 Náttúrufar

Lífriki: Gróðurfar á svæðinu telst ekki einstakt á landsvísu og engar plöntur hafa fundist sem eru á valista, hvorki háplöntur né láglöntur. Fuglalíf í Álfsnesi er nokkuð fjölbreytt, einkum við tjörnina við botn Álfsnesvíkur og í myrlendi umhverfis hana, sem og á malarkambi milli tjarnar og sjávar. Nokkuð mörg rannsóknarverkefni hafa verið unnin um lífríki hafsbotns á svæðinu m.a. í tengslum við rannsóknir vegna áformaðrar Sundabrautar og vegna sorpurðunar. Í mörgum þessara rannsókna hefur komið í ljós að setið á botninum er fínkorna og lífríki gróskumikið. Fram hefur komið að ekki hefur verið talin sérstök ástæða til verndar eða varðveislu þessa lífríkis⁶³. Á svæðinu er votlendi sem samkvæmt kortlagningu Rala frá 1988 var um 3 ha að stærð. Votlendi sem eru stærri en 2 ha ber að forðast að raska skv. náttúruverndarlögum.

Engar rannsóknir liggja fyrir um laxfiskagengd við vestanvert Gunnunes og Álfsnes og engin á er á Álfsnesi. Fiskar ganga upp Leiruvoginn og seiði fara þar um á leið sinni frá á og út á sjó. Ekki er líklegt að landfylling í sjó við Álfsnesvík hafi áhrif á ferðir seiða en þau staldra jafnan stutt við, ef þau eiga leið um, á ferð sinni frá ám út á sjó.

Sjór- og strandlengja. Nýtt iðnaðarsvæði mun skerða náttúrulega strandlengju á svæðinu. Með breytingu á vaxtarmörkum færast meira af óraskaðri strandlengju inn fyrir vaxtarmörk. Aðalskipulagsstillagan felur þó bara í sér að það svæði muni verða raskað sem er hluti af iðnaðarsvæði skv. tillögunni. Landfyllingin getur haft áhrif á strauma en umfang landfyllingar er ekki það mikið að líkur séu á að áhrif á strauma séu veruleg.

5.5.2 Loftgæði

Loftgæði. Áhrif á loftgæði vegna umferðar eru líklega óveruleg. Umferð eykst lítið en hana þarf einnig að skoða í samhengi við áform um Sundabraut sem mun gjörbreyta aðstæðum, þegar að því kemur. Ólíklegt er að svífryk aukist verulega vegna umferðar. Á iðnaðarsvæðinu er áformuð efnisvinnsla úr seti af hafsbotni. Slíkum rekstri getur fylgt rykmengun og fokhætta og er dregið úr mögulegum áhrifum vegna þess í skilmálum fyrir svæðið í aðalskipulagstillögu:

Nýta skal landslag lóðar landmegin til að skerma starfsemina af eins og kostur er, til að draga úr áhrifum á ásynnd, mögulegri rykmengun eða fokhættu, ljósmengun og hávaða.

⁶³ Efnistaka af hafsbotni í Kollafirði Faxaflóa. Mat á umhverfisáhrifum. Matsskýrsla Björgun og Mannvit, október 2008 og Jörundur Svavarsson, 1999. Botndýralíf við mynni Leiruvogs. Líffræðistofnun Háskólans, fjölrit nr. 52.

Losun gróðurhúsalofttegunda. Iðnaðarsvæði við Álfsnesvík er í nokkurri fjarlægð frá þéttbýli höfuðborgarsvæðisins og umferð þangað mun auka losun gróðurhúsalofttegunda vegna fjarlægðar frá uppbyggingarsvæðum. Aðrir kostir, nær uppbyggingarsvæðum, eru ekki tiltækir.

5.5.3 Samfélag

Samgöngur

Breytingin hefur áhrif á akstursvegalengdir vegna atvinnustarfsemi. Umferðin sem fylgir iðnaðarstarfsemi eins og þarna er fyrirhuguð er líkleg til að verða nokkur, og þá sérstaklega umferð stærri bíla. Við útfærslu iðnaðarsvæðisins hefur, eins og kostur er, verið tekið tillit til mögulegrar útfærslu á Sundabraut. Gert er ráð fyrir að iðnaðarsvæðið verði tengt Víðisnesvegi til bráðabirgða að norðan en til framtíðar er gert ráð fyrir tengingu að sunnanverðu við Sundabraut, þegar hún verður komin í gagnið. Í skilmálum fyrir iðnaðarsvæðið eru settir eftirfarandi skilmálar um aðlögun svæðisins að legu 2. áfanga Sundabrautar.

Útfærsla vinnslusvæðisins og tenginga að því skal taka tillit til fyrirhugaðrar legu 2. áfanga Sundabrautar.

Lýðheilsa

Á kyrrlátum dögum er mögulegt að hljóð frá starfsemi iðnaðarsvæðisins berist t.d. á útivistarsvæðið og gönguleiðina upp á Esju og út til Þerneyjar. Ekki er líklegt að umferð vegna iðnaðarsvæðisins hafi þau áhrif að umferðarhávaði við íbúðabyggð eða á nálægum útivistarsvæðum fari yfir viðmiðunarmörk.

Fornminjar

Á skipulagssvæðinu eru engin verndarsvæði, friðlýst svæði eða jarðmyndanir sem njóta sérstakrar verndar. Þar er hins vegar töluvert af skráðum minjum í landi Álfsness, Glóru og Sundakots og eru minjarnar við Sundakot við Þerneyjarsund merkastar af þeim⁶⁴. Við afmörkun iðnaðarsvæðisins hefur verið tekið tillit til staðsetningar minjanna við Sundakot. Minjar í landi Glóru eru hins vegar innan skipulagssvæðisins, en þær minjar hafa ekki sama verndargildi og þær sem eru í Sundakoti. Iðnaðarsvæðið er í landi Glóru en sjálft bæjarstæðið, sem er utan iðnaðarsvæðisins, er talið sérstætt þar sem það myndar óraskaða heild. Glóra er góður fulltrúi hjáleigu frá 20. öld í nágrenni Reykjavíkur en síðast var búið í Glóru 1928-1935. Aðalminjasvæðið og bæjarhóllinn er í yfir 100 m fjarlægð frá ströndinni og er æskilegt að því svæði verði ekki raskað. Borgarsögusafnið hefur mælt upp þær minjar sem eru á skipulagssvæðinu og verður óskað eftir umsögn Minjastofnunar um þær. Líklegt er að vinna þurfi framkvæmdarannsókn á þeim minjum sem verður raskað vegna framkvæmda við iðnaðarsvæðið.

Þó vel sé hægt að sneiða hjá því að raska minjum í landi Sundakots þá er ljóst að við afmörkun lóðar innan iðnaðarsvæðisins er erfitt að koma í veg fyrir röskun á minjum sem þar eru í Forngröfum. Það eru mest fiskibyrgi. Nær Glóru ætti hins vegar að vera mögulegt að hlífa minjum sem þar eru,

⁶⁴ Anna Lísu Guðmundsdóttir, 2008. Mat á umhverfisáhrifum Sundabrautar 2. Áfanga. Fornleifar á framkvæmdarsvæðinu. Minjasafn Reykjavíkur. Skýrsla nr. 139 og Sindri Ellertsson Csillag, 2008. Fornleifarskráning vegna fyrirhugaðra framkvæmda í Álfsnesi í Reykjavík. Fornleifastofnun.

úti húsum, Stekkjarrétt og líklegt er að hlífa megi túngarðinum að mestu leyti.⁶⁵ Til að bregðast við þessu eru settir eftirfarandi skilmálar um fornminjar fyrir iðnaðarsvæðið í aðalskipulagstillögunni.

„Þekktar fornminjar eru á og við svæðið. Í deiliskipulagi skal forðast, eins og kostur er, að raska minjum í suðurjaðri svæðisins sem tilheyra minjasvæði Sundakots, en þar eru eintakar minjar um búðasvæði verslunarstaðarins við Þerneyjarsund. Vegtengingu að svæðinu skal einnig hagað þannig að minjum sé hlíft, sé þess nokkur kostur. „

Öryggi

Ein af afleiðingum loftslagsbreytinga er hækkuð sjávarstaða og aukning á tíðni hættulegra sjávarflóða. Taka verður tillit til þessarar hættu þar sem byggð stendur hvað lægst við sjó. Miðað við spár um loftslagsbreytingar mun sjávarborð við Reykjavík hækka talsvert og hefur verið lagt til að gólfkóti húsa nálægt strandlínu (50-100m) verði 4,75m og gólfkóti húsa sem eru 150-200 m og meira frá strandlínu verði 4,3-4,5m. Þá er gert ráð fyrir að byggð sé varin með sjóvarnargörðum. Í skilmálum fyrir iðnaðarsvæðið í aðalskipulagi eru sett eftirfarandi ákvæði til að bregðast við hækkun sjávarstöðu. Almennu eru landfyllingar eins og skipulagið gerir ráð fyrir varðar með varnargörðum.

Við útfærslu deiliskipulags skal taka tillit til mögulegrar hækkunar sjávarstöðu vegna loftslagsbreytinga.

Efnahagur

Breytingin leysir úr landþröng þeirrar mikilvægu starfsemi sem ráðgerð er á svæðinu. Staðsetning við Álfsnesvík hefur komi best út úr kostamati. Í vinnu við aðalskipulag Reykjavíkur var lagt til að starfsemi Björgunar yrði flutt á nýtt hafnar- og iðnaðarsvæði á Álfsnesi við Kollafjörð eða á viðeigandi svæði utan Reykjavíkur. Svæðið við Kollafjörð, sem þarna var vísað í, kemur ekki vel út úr kostamati sem framtíðarstaðsetning fyrir efnisvinnsluna. Aðstæður fyrir hana, ásamt höfn eru sérstaklega óhentugar, bæði vegna landslags og verðurfars. Fara þyrfti í miklar sprengingar á strandberginu, sem rís þar hátt, til að búa til vinnusvæði, bæta við landfyllingum og aðkoma að svæðinu er vandkvæðum háð. Í kostamati er komist að þeirri niðurstöðu að staðsetning við Álfsnesvík feli í sér skynsamlega málamiðlun að virtum þeim áhrifum sem greiningin náði til.

Núllkostur, það er ef skipulagi yrði ekki breytt og Álfsnesvík kæmi ekki til greina sem iðnaðarsvæði myndi leiða til þess að ekkert iðnaðarsvæði af þessum toga færi inn á skipulag og fyrirtæki sem þurfa að staðsetja sig á slíku svæði, eins og á við í tilfelli Björgunar, myndu þurfa að hætta vinnslu. Það gæti haft þau áhrif að framboð á efnum t.d. til steypuframleiðslu myndi minnka mikið og þá þyrfti að flytja efni langt að, annað hvort úr opnum námum eða þá að opna þyrfti nýjar námur á landi. Efnisvinnsla úr námum á hafsbotni hefur reynst hagkvæmur kostur og dregið úr þörfinni fyrir efnisnám á landi.

5.5.4 Auðlindir

Landrými

Efnisvinnslusvæðið hefur bein áhrif á landrými sem fer undir það og innviði því tengdu. Óraskað land er tekið undir byggð sem hefur neikvæð áhrif á auðlindina land. Áhrifin eru metin neikvæð en ekki verulega neikvæð. Þarna er um að ræða land þar mikið rask er nú þegar áformað í nágrenninu með

⁶⁵ Áhrif á minjar og mótvægisáðgerðir verða til frekari skoðunar á kynningartíma vinnslutillögunnar, sjá umfjöllun í kafla 2.3 um samráð við Minjastofnun.

lagningu Sundabrautar, þar er gert ráð fyrir jarð- og gasgerðarstöð fyrir úrgang og landið er í nágrenni stórs urðunarstaðar.

Verndarsvæði

Nýtt iðnaðarsvæði kann að hafa áhrif á hverfisverndar- og náttúruminjasvæði í Þerney. Svæðið verður ekki fyrir beinum áhrifum en möguleg áhrif eru ef breyting á straumum vegna landfyllingar hefur áhrif á strandlínu og áhrif á hljóðvist. Þessi áhrif eru líkleg til að vera óveruleg þar sem breytingar á straumum eru ekki líklegar til að hafa veruleg áhrif og truflun vegna hljóðvistar í Þerney er ekki líkleg til að fara yfir mörk sem í gildi eru vegna útivistarsvæða. Áhrif á nálægt náttúruverndarsvæði í Leiruvogi eru hverfandi vegna fjarlægðar.

Útivistarsvæði

Á Álfsnesi eru ekki vinsæl útivistarsvæði. Urðunarsvæðið á miðju nesinu hefur ekki laðað fólk að og skotæfingarsvæðið, sem er staðsett tímabundið á norðanverðu nesinu, fer ekki vel saman við útivist, þó þau sem þangað sækja njóti þess að stunda skotæfingar. Stefna um iðnaðarsvæðið og færslu vaxtarmarka er því ekki talin líkleg til að hafa áhrif á notkun og aðgengi að útivistarsvæðum.

Jarðefnanotkun

Efnisvinnsla á væntanlegu iðnaðarsvæði kallar annars vegar á landfyllingu og hins vegar landmótun í landi sem getur falið í sér nokkrar skeringar. Nokkuð af efni mun falla til úr dýpkun sem er fyrirhugað að fara í til að gera innsiglingarrennu að svæðinu. Æskilegt er að við útfærslu svæðisins sé miðað við að efnisjafnvægi verði á milli fyllinga og skeringa á landi, en lagt er upp með að sem allra mest af efni til landmótunar fáiast á svæðinu. Um þetta eru settir skilmálar fyrir iðnaðarsvæðið í aðalskipulagi. Frekari útfærsla og umfjöllun verður í deiliskipulagi.

Við landmótun skal eins og hægt er gæta að efnisjafnvægi, þannig að efni í fyllingar verði sem mest aflað með skeringum á landi og úr dýpkunarframkvæmdum vegna hafnarinnar.

Landslag/ásýnd

Ásýnd svæðisins við Álfsnesvík mun breytast verulega þegar iðnaðarsvæðið kemur til framkvæmdar. Bæði er um að ræða framkvæmdir við athafnasvæði á landi, landfyllingu út í sjó, dýpkunarframkvæmdir og nýja vegtengingu fyrir svæðið. Frá byggð verða sjónræn áhrif helst frá Kjalarnesi en vegna fjarlægðar frá byggð í Mosfellsbæ og Grafarvogi og vegna landslags, dregur úr sjónrænum áhrifum þar.

Þegar Sundabraut verður tekin í gagnið munu miklu fleiri fara um Álfsnes og eins og bent er á í aðalskipulagi Reykjavíkur er það mjög sýnilegt frá væntanlegri Sundabraut og byggð í Kjalarnesi. Æskilegt er að draga úr ásýndaráhrifum vegna skipulagssvæðisins við Álfsnesvík og eru um það settir skilmálar í aðalskipulagið sem eru bindandi fyrir útfærslu í deiliskipulagi.

Hönnun og frágangur á svæðinu skal miða að því að mannvirki falli vel að umhverfinu. Móta skal landslag lóðar landmegin til að skerma starfsemina af eins og kostur er, til að draga úr áhrifum á ásýnd, mögulegri rykmengun eða fohættu, ljósmengun og hávaða.

5.5.5 Samandregnar niðurstöður umhverfismats aðalskipulags og svæðisskipulags

Umhverfisþáttur	Áhrifamat	Skýring	Skilmálar í aðalskipulagi til að draga úr áhrifum.
1. Náttúrufar			
1.1 Lífríki	Neikvæð	Óveruleg áhrif á gróður og fuglalíf en skerðir votlendi sem forðast ber að raska skv. náttúruverndarlögum.	
1.2 Sjór og strandlengja	Neikvæð	Óröskuð strandlengja mun skerðast.	
2. Loftgæði			
2.1 Loftgæði	Óveruleg neikvæð	Dregið er úr mögulegum neikvæðum áhrifum á loftgæði, vegna rykmengunar eða fohættu.	Nýta skal landslag lóðar landmegin til að skerma starfsemina af eins og kostur er, til að draga úr áhrifum á ásýnd, mögulegri rykmengun eða fohættu, ljósmengun og hávaða.
2.2 Losun gróðurhúsalofttegunda	Óveruleg neikvæð	Óveruleg aukning vegna aukinnar umferðar.	
3. Samfélag			
3.1 Samgöngur	Óveruleg neikvæð	Auknar akstursvegalemdir	Útfærsla vinnslusvæðisins og tenginga að því skal taka tillit til fyrirhugaðrar legu 2. áfanga Sundabrautar.
3.2 Lýðheilsa	Óveruleg neikvæð	Einhver áhrif verða á hljóðvist en þau eru líkleg til að vera óveruleg.	
3.3 Fornminjar	Neikvæð	Neikvæð áhrif þar sem framkvæmdir á skipulagssvæði munu raska fornminjum.	Þekktar fornminjar eru á og við svæðið. Í deiliskipulagi skal forðast, eins og kostur er, að raska minjum í suðurjaðri svæðisins sem tilheyra minjasvæði Sundakots, en þar eru einstakar minjar um búðasvæði verslunarstaðarins við Þerneyjarsund. Vegtengingu að svæðinu skal einnig hagað þannig að minjum sé hlíft, sé þess nokkur kostur. ⁶⁶
3.4 Öryggi	Óveruleg neikvæð	Skipulagið tekur tillit til loftslagsbreytinga	Við útfærslu deiliskipulags skal taka tillit til mögulegrar hækkunar sjávarstöðu vegna loftslagsbreytinga.
3.5 Efnahagur	Verulega jákvæð	Stefnan veitir möguleika á iðnaðarsvæði fyrir fyrirtæki sem er mikilvægur framleiðandi jarðefna fyrir höfuðborgarsvæðið og önnur svæði nær og fjær.	
4. Auðlindir			
4.1 Landrými	Óveruleg neikvæð	Óraskað land er tekið undir byggð.	
4.2 Verndarsvæði	Óveruleg neikvæð	Nálæg svæði á náttúruminjasrá eru ekki líkleg til að verða fyrir verulegum áhrifum.	
4.3 Útivistarsvæði	Óveruleg neikvæð	Stefnan er ekki líkleg til að hafa áhrif á notkun eða aðgengi að útivistarsvæðum.	

⁶⁶ Áhrif á minjar og mótvægisáðgerðir verða til frekari skoðunar á kynningartíma vinnslutillögunnar, sjá umfjöllun í kafla 2.3 um samráð við Minjastofnun.

4.4 Jarðefnanotkun	Óveruleg neikvæð	Gæta skal að jafnvægi í efnisnotkun á staðnum milli skeringa, fyllinga og dýpkunar.	Við landmótun skal eins og hægt er gæta að efnisjafnvægi, þannig að efni í fyllingar verði sem mest aflað með skeringum á landi og úr dýpkunarframkvæmdum vegna hafnarinnar.
4.5 Landslag/ásýnd	Neikvæð	Ásýnd svæðisins mun breytast.	Hönnun og frágangur á svæðinu skal miða að því að mannvirki falli vel að umhverfinu. Móta skal landslag lóðar landmegin til að skerma starfsemina af eins og kostur er, til að draga úr áhrifum á ásýnd, mögulegri rykmengun eða fokhættu, ljósmengun og hávaða.

Núllkostur, það er ef skipulagi yrði ekki breytt og Álfsnesvík kæmi ekki til greina sem iðnaðarsvæði myndi leiða til þess að ekkert iðnaðarsvæði af þessum toga færi inn á skipulag og fyrirtæki sem þurfa að staðsetja sig á slíku svæði, eins og á við í tilfelli Björgunar, myndu þurfa að hætta vinnslu. Það gæti haft þau áhrif að framboð á efnum t.d. til steypuframleiðslu myndi minnka mikið og þá þyrfti að flytja efni langt að, annað hvort úr opnum námum eða þá að opna þyrfti nýjar námur á landi. Efnisvinnsla úr námum á hafsbotni hefur reynst hagkvæmur kostur og dregið úr þörfinni fyrir efnisnám á landi.

5.6 Áhrifamat deiliskipulagstillögu

//Hér verður bætt við umfjöllun þegar deiliskipulagstillaga verður auglýst samhliða auglýsingu svæðisskipulags og aðalskipulagstillögu síðar í ferlinu.

6 Tengsl við aðrar áætlanir

Samhliða breytingu á aðalskipulagi Reykjavíkur er unnið að breytingu á svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins þar sem lagt til að vaxtarmörk þéttbýlis á Álfsnesi verði víkkuð út og stækkað svæði nái utan um landssvæðið við Álfsnesvík.

Við mótnun breytingartillögu fyrir aðalskipulagið og nýs deiliskipulags verður gerð grein fyrir samræmi tillagnanna við eftirfarandi áætlanir:

- Landsskipulagsstefna 2015-2026

Breytingin er til þess fallin að auka samkeppnishæfni höfuðborgarsvæðisins með því að skapa grundvöll fyrir atvinnuuppbyggingu og sérhæfða þjónustu og samrýmist vel markmiði landsskipulagsstefnu um samkeppnishæf samfélög og atvinnulíf.

Breytingin felur í sér að ráðstafa landi undir sérhæfða starfsemi fyrir efnisvinnslu í Álfsnesvík en með breytingunni er ekki verið að heimila þróun íbúðabygðar utan núverandi vaxtarmarka, miðað við framlagða breytingu á aðalskipulagi Reykjavíkur sem kynnt er samhliða. Breytingin er að því leyti ekki í ósamræmi við markmið landskipulags um sjálfbært skipulag þéttbýlis og þróun þétttrar, samfelldrar byggðar.

- Svæðisskipulagið Höfuðborgarsvæðið 2040

Í svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins 2001-2024 er ekki mörkuð sérstök stefna um starfsemi af því tagi sem Björgun rekur. Að áliti Skipulagsstofnunar er efnisvinnsla Björgunar starfsemi sem á heima á iðnaðarsvæðum og þar af leiðandi þarf hún að skilgreinast innan vaxtarmarka þéttbýlis. Því er breyting á svæðisskipulaginu nauðsynleg forsenda breytingar á aðalskipulagi Reykjavíkur.

- Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030

Eins og fram hefur komið þá gerir aðalskipulag Reykjavíkur ekki ráð fyrir efnisvinnslusvæði í Álfsnesvík. Samkvæmt Aðalskipulagi Reykjavíkur 2010-2030 er svæðið skilgreint sem opið svæði og er Sundabraut áformuð í jaðri svæðisins. Í tillögu að breytingu á aðalskipulagi Reykjavíkur er landnotkun breytt, afmarkað iðnaðarsvæði og sett stefna um umfang og eðli starfsemi innan þess, yfirbragð og aðrar forsendur fyrir gerð deiliskipulags sem er í vinnslu.

7 Heimildir

Hér er listi yfir hluta þeirra heimilda sem eru nýttar í greinargerðinni en einnig er fjölmargra heimilda getið í neðanmálsgreinum.

Alta, 2017. Nýtt athafnasvæði Björgunar. Kostamat. Unnið fyrir Björgun ehf. og Reykjavíkurborg./Óútgefið, er í drögum.

Reykjavíkurborg, 2015. Líffræðileg fjölbreytni. Stefna Reykjavíkurborgar. Umhverfis- og skipulagssvið Reykjavíkurborgar.

Reykjavíkurborg og Vegagerðin, 2014. Aðgerðaráætlun gegn hávaða.

Reykjavíkurborg, 2016. Loftslagsstefna Reykjavíkurborgar.

Reykjavíkurborg, 2013. *Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030*.

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu, SSH. 2014. Höfuðborgarsvæðið 2040. Svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins 2015-2040.

Skipulagsstofnun, 2005. Leiðbeiningar um flokkun umhverfisþátta, viðmið, einkenni og vægi umhverfisáhrifa.

Umhverfisráðuneytið, 2002. Velferð til framtíðar. Sjálfbær þróun í íslensku samfélagi, stefnumörkun til 2020. Reykjavík: Umhverfisráðuneytið.

Umhverfisráðuneytið, 2010. Aðgerðaráætlun í loftslagsmálum.

Umhverfisstofnun. Náttúruinjasrá.